

Egemenlerin krizi işçi sınıfının ve emekçilerinin yaşamındaki köleliği, açlığı, yoksunluğu yoğunlaştırmaktadır. İşsizlik korkusuyla aç ve yoksun işçiliğe boyun eğdiren denklem krizden kârlı çıkmanın fırsatı olarak yayılmaktadır. Emperyalist sermayenin ve uşaklarının doymak bilmez kâr hırsı korkunç çevre felaketlerine, işçi kıyımlarına yol açmaktadır.

Yeni Demokrasi

gazetesi

6 MART-20 MART 2024 • SAYI: 157 • FİYAT: 15 TL • ISSN: 2630-5526

Seçim oyununda DEĞİŞMEYEN GERÇEKLIK

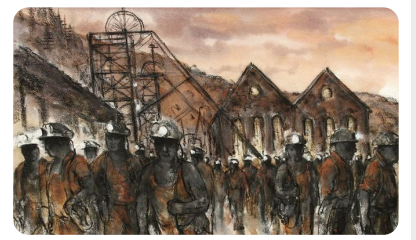
GÜNCEL 6

"SOL"UN SEÇİM BUHRANI

Reformistlerin ve kimi devrimci çevrelerin propagandasını ettiği halka ait olanın halka dağıtılması ya da sosyalist hatta komünist belediyecilik vaazları mülkiyet ilişkisinden bağımsız bir bölüşümü/paylaşımı salık vermektedir. Sosyalizmin şirin görünmeye ihtiyacı yoktur; çünkü o bölüşüm ilişkilerini ancak bir diktatörlük kurarak mümkün kılabilir.

BİLİM 16

GEÇMİŞTEN BUGÜNE MADENLER

VE TOPLUMSAL YAŞAMDAKİ YERİ

Diğer tüm alanlarda olduğu gibi, sorun bu alandaki faaliyetin kimin çıkarlarına hizmet ettiğidir. Bugün için madenler toplumsal bir ihtiyaca karşılık geliyor olsa da, emperyalist-kapitalizmin çıkarlarına hizmet etmektedir. Bu biçimi ile madencilik faaliyetleri, insanlığın ve tabiatın yarını için büyük bir tehlikedir.

SAYFA 12-13

KOLEKTİF DOĞRULTU / Hak ve Çıkar ilişkisi Üzerine

9 kişi tutsaklarla dayanıştıkları için tutuklandı

Devrimci tutsaklara ve yakınlarına yönelik saldırılar tutuklama terörüyle sürüyor. İstanbul'da 3, İzmir'de 6 kişi tutsaklara para yatırdıkları gerekçesiyle tutuklandı.

27 Şubat günü İzmir ve İstanbul'da eş zamanlı yapılan operasyonlarda 21 kişi ev baskınlarıyla gözaltına alındı. Partizan, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) ve Sosyalist Meclisler Federasyonu'nu (SMF) kapsayan operasyonda gözaltına alınanlara "örgüt üyeliği" ve "örgüte finans sağlama" iddiaları yöneltildi.

İstanbul'da Partizan okurları Arzu Aksakal ve İbrahim Hakkı Eren'in evlerine yapılan baskında özel hareket polisleri Eren'in evinde bulunanları darp etti. Baskınlarda Partizan dergisi, Yeni Demokrasi Gazetesi, PŞTA bülteni ve bazı kitaplara el konuldu. Operasyon kapsamında Grup İsyan Ateşi üyelerinin evi de kapısı kırılarak basıldı. Evde bulunan bazı kitaplara el konuldu.

ETHA'nın Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Mehmet Acettin, Ceylan Yayınları emekçisi Hüseyin Gültepe, ESP PM üyeleri Ali Haydar Keleş, Uğur Ok, SKM MYK üyesi Ezgi Gürbüz, Ali Karaçay, Hacer Elçin gözaltına alındı.

SKM MYK üyesi Ezgi Gürbüz de ters kelepçe işkencesiyle montunu ve ayakkabılarını giymeden evden çıkarılmak istendi. Duruma tepki gösteren Gürbüz, işkenceye uğradı. Ters kelepçeli halde başını eğmeye çalıştıkları Gürbüz'ün, karşı çıkınca gördüğü darp sonucunda gözlüğü kırıldı.

Ev baskınlarında dijital materyallere ve kitaplara, devrimci yayınlara el konuldu.

Uğur Ok'un evine yönelik baskında evde bulunan SDGF'li Mazlum Ortaç, işkence gördü.

SMF'ye yönelik ev baskınlarında ise

Dönem Sözcüsü Barış Kayaoğlu ve SMF üyesi Metin Keleş gözaltına alındı.

İzmir'de yapılan ev baskınlarında SKM Sözcüsü Tanya Kara ve Birleşik İşçi Hareketi (BİH) Dönem Sözcüsü Meliha Kaya ile Mesut Çeki, DİSK üyesi Tijda Kılıç, Şerife Alpözel ve Mahir Kılıç gözaltına alındı.

GÖZALTI TERÖRÜ PROTESTO EDİLDİ

Operasyonlar birçok ilde protesto edildi. ESP tarafından yapılan açıklamalarda gözaltı ve tutuklama saldırılarıyla mücadelenin engellenemeyeceği vurgusu yapıldı ve gözaltına alınanların serbest bırakılması istendi.

Tutsaklarla Dayanışma İnişiyatifi de İstanbul İnsan Hakları Derneği'nde bir açıklama yaptı. Basın açıklamasına Partizan, SMF, Devrimci Parti, ESP, ÖTSP, PŞTA, DEDEF ve MÇD katıldı. TDİ adına okunulan basın açıklamasında son dönemlerde özellikle tutsaklara para yatırmanın, mektup atmanın suç unsuru olarak gösterildiği vurgulandı. Operasyon için "Devlet eliyle tutsak yakınlarını kriminalize etme gayretinin maksadını biliyoruz. Gözaltına alınanların sorgularında 'Tutsaklara neden para yatırdın?' sorusu yöneltildi. Devrimci tutsaklara yönelik saldırıların bir parçası olarak yakınlarına yönelik saldırılarla ilk defa karşılaşmıyoruz." denildi.

"HAPİSHANEYE NEDEN PARA YATIRDIN?"

İzmir'de gözaltına alınan 6 kişi de "örgüte finans sağlamak"tan tutuklandı. Tutuklanan isimler şu şekilde: Tanya Kara, Meliha Kaya, Tijda Kılıç, Şerife Alpözel, Mustafa Polat ve Mahir Kılıç

İstanbul'da gözaltına alınan 15 kişi ise 4 günlük gözaltının ardından Çağlayan'da bulunan İstanbul Adliyesi'nde savcılığa çıkarıldı. Savcılık sorgularında gözaltındakilere tutsaklara neden para yatırdıkları soruldu. 15 kişiden 12'si savcılık ifadelerinin ardından tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edildi. Tutuklamaya sevk edilenlerden Partizan okuru Arzu Aksakal, HDP PM üyesi Sıtkı Güngör ve SMF üyesi Metin Keleş tutuklandı.

ULUSLARARASI

MAOİZM SEMPOZYUMU

6-7 NİSAN

ŞİŞLİ TİYATROSU

BAŞKAN MAO
130 YAŞINDA

umutyayimcilik@gmail.com

0212 534 54 76

UMUT YAYINCILIK

umutyayimcilik.com

Umut Yayımcılık'tan Uluslararası Maoizm Sempozyumu

Umut Yayımcılık tarafından Uluslararası Maoizm Sempozyumu düzenlenecek.

6-7 Nisan tarihlerinde Şişli Tiyatrosu'nda düzenlenecek olan sempozyumda dünya Maoist hareketinden konuşmacılar, akademisyenler ve Türkiye'den konuşmacılar yer alacak.

Maoizm'in, Çin Devriminin, Büyük Proleter Kültür Devriminin dünya devrimci hareketine ve devrim süreçlerine etkilerinin tartışılacağı sempozyum 2 gün boyunca sürecek.

Umut Yayımcılık sanal medya hesabından sempozyumu şöyle duyurdu: "Enternasyonal proletaryanın büyük ustası Mao Zedung'un 130. yaşına atfettiğimiz Uluslararası Maoizm Sempozyumu'nda buluşuyoruz.

"Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ışıklı yolu başta işçi sınıfı olmak üzere ezilen dünya halklarına yol göstermeye devam ediyor."

Sempozyumun konu başlıkları ve diğer detayları önümüzdeki günlerde paylaşılacak.

POLİTİK
GÜNDEMBAŞARI KİTLELERLE KURULACAK
BAĞ İLE MÜMKÜNDÜR!

31 Mart yerel yönetim seçimleri son 25 yıllık seçimler maratonunun heyecanı en düşük seçimleri olarak seyretmektedir. AKP-MHP faşist bloku da diğer faşist klikler de kitleleri heyecanlandırmayı, istedikleri gibi politize etmeyi henüz başaramadılar. Bir önceki seçimlerde kitlelere dayatılan derin yarılmalı bloklaşmanın, ağır manipülasyon ve psikolojik savaşla yürütülen ve kitleleri gerçeklikten koparan, yanılsamalı politik tablonun hayal kırıklığı ile sonuçlanmasının bundaki etkisi büyüktür. Açık bir meydan kavgası gibi seyreden, herkesin varını yoğunu ortaya koyduğu hissi uyandıran “çetin” mücadelenin sonunda tüm egemen sınıf klikleri normal siyasi hayatlarına döndüler. “Zafer bizimdir” naralarının yerini “rızası alınmış kitle” gerçekliği kaldı egemenler için... “Köprüye varmadan son çıkış” retorığının içi boşluğu öfkesi büyümüş kitlelerde boğazda düğüme neden oldu ve “umut” yaratma sihrine sahip “seçim oyunu” bugünlerde vasat bir orta oyunu gibi ilgi çekmez noktada.

Kitleleri, faşist devlet yönetimine bağlayarak klikler arasında parçalayanların ekonomik-siyasi durumun değişeceğine dair vaatlerinin büyük bir sahtekârlık olduğu geniş halk kitleleri nezdinde ortaya çıkmıştır. Devlete değil ama AKP-MHP blokuna muhalefet edenlerin “birliği”nin yeni hiçbir şey söyleyemediği, aksine halkı aldatmaya giriştikleri seçimlerin hemen sonrasında dışa vurdu. Bu, hiç bilinmeyen, beklenmeyen bir sonuç değildi elbette. Ne var ki fütursuzluk, ciddiyetsizlik ve “yaptım olduculuk” geniş halk kesimlerinde bir hayal kırıklığı yarattı.

Egemen klik kaçınılmaz olarak, eli mahkûm ama bundan da çok ona verilmiş bir görev olduğu için halka yönelik ağır ekonomik saldırıyı devam ettirdi. Altılı Masa’nın oynadığı “demokrasi için mücadele” oyununun Çehov’un “duvarda asılı tüfek oyunun devamında patlamalıdır” ünlü sözüne uygun olarak bir iç boğuşmayla sonuçlanması bu kliğin ne derecede çürük olduğunu gösterdi.

Bu tablo seçimlerin halk için yeni felaketlerin habercisi olmaktan başka bir şey olamayacağını, “değişim için seçim” iddiasının düzeni yeniden tercih etmeye ikna yalanı olduğu halkımızın bilgi hanesine yazıldı. Halkımız kendi tecrübesiyle bu doğru bilgiye biraz daha yaklaştı.

Seçimlere ilginin daha az olmasının, bek-

lenen heyecanın yaratılamamasının bir diğer nedeni de ekonomik buhranın halkın yaşamında derin bir yoksullaşma olarak gerçekleşmesidir. Gün gün yoksullaşan, her günü bir önceki günü aratan kitleler için yaşamı idame ettirme mücadelesi egemenlerin davet ettiği şükürden sonra bugün daha fazla dirayet ve sabır çağrısı yaptırıyor! Bu, inancı dahi öldüren bir seviyededir.

İlerici, demokrat, yurtsever, devrimci güçlerin çalışmalarının merkezine seçimi koymalarında ise yukarıdaki tabloya rağmen bir değişim yaşanmamaktadır. Parlamentarizme demirlemiş, Anayasalcı hayallerle yatıp kalkan bu kesimlerin seçime yoğunlaştıkları görülmektedir. Yerel seçimlerden örgütlenmek için yararlanma anlayışının yerini büyük politik imkânlar için seçimlerde “büyük oynama” anlayışı almış durumda. Özelikle çetin ve uzun süreli ulusal baskıya son verme mücadelesinin kazanımlarının ürünü olan legal imkânlar bugün amaçlaşmış durumdadır. Tasfiyeciliğin yayıldığı, sürekli yenilginin tattırıldığı bu legalizm minderinde, güreşe doymayan cılız pehlivan misali nara atılmaya devam edilmektedir. İlkelere dayanmayan, sonuca odaklanan “uzlaşma” arayışları halkın çıkarlarına hizmet etmeyen ittifak politikalarını doğurmaktadır. Devlet aracılığıyla kitleler üzerinde egemenlik tesis etmiş şovenizmin etkisiyle bir güç olmaya yeltenen sosyal şovenizm devrimci saflar için açık bir politik hedef olmalıyken seçimde demokrasi saflarına bu kesimlerin de kabul edildiği bir uzlaşmacılık gelişmiştir. Bu uzlaşmacılıktan beklenti halk kitlelerinde oluşacak sempatidir. Oysa halkın böyle bir eğilimi yoktur. Onlar bu politikanın gerçek sahiplerini tanıyorlar ve gerçek olan halk için her zaman daha ilgi çekicidir. Bu yolla söz konusu kesimleri burjuva-feodal sınırlara çeken bir yönelim inşa edilmektedir.

Dar kafalılıkla malul bu liberal çizgi, dar kafalılığı kitlelere, tarihin bugünkü seyrine, “ilginç günlerden geçiyoruz” a yıkan reformist teorilerle endam ediyor. Hiç kuşkusuz sorun demokrat ve devrimci güçlerin seçimlere katılması değildir. Sorun legal çalışmaların nasıl yürütüldüğüyle ilgilidir. Lenin yoldaş “Kavga -sonuçta ‘yalnızca!’-, verili legal çalışmanın liberal ruhla mı, yoksa tutarlı-demokratik ruhla mı yürütüleceği konusundadır” diyor. Seçim çalışmaları, liberal bir ruhla, legal olanakların amaçlaştırılmasıyla, devrimci mücadelenin sorunlarından koparılmasıyla karakterize olmaktadır. Bu yönüyle

halkın kurtuluş perspektifiyle derin çelişki içindedir. Lenin yoldaş “Marksistler kısmi talepleri reddetmiyorlar. Bu saçmalaktır.” diye belirttikten sonra komünistlerin bu noktadaki yaklaşımını çok berrak şekilde ifade etmişti: “Biz, kısmi talepler gevezeliğiyle reformizmin halkı dolandırmasını reddediyoruz. Bugünün Rusya’sındaki liberal reformizmi reddediyoruz, çünkü ütöpiktir, menfaatperest-yalancıdır, anayasa hayalleri üzerine inşa edilmiştir ve büyük toprak sahipleri önünde dal-kavukluk ruhuyla doludur.” Aynı ruh söz konusu anlayışlarda hayat bulmaktadır.

Burjuvazinin kayıp ruhlarına beden arandığı ve ruhunu yitirenlerin bunlara vücut olmaya çalıştığı şartlarda başta işçi sınıfı olmak üzere emekçilerin büyük bir öfke ve tepkiyle, huzursuzluk içinde hareket ettiğini, protesto eğiliminin güç kazandığını görüyoruz. Egemenlerin krizi işçi sınıfının ve emekçilerinin yaşamındaki köleliği, açlığı, yoksunluğu yoğunlaştırmaktadır. İşsizlik korkusuyla aç ve yoksun işçiliğe boyun eğdiren denklem krizden kârlı çıkmanın fırsatı olarak yayılmaktadır. Emperyalist sermayenin ve uşaklarının doymak bilmez kâr hırsı korkunç çevre felaketlerine, işçi kıyımlarına yol açmaktadır. Erzincan İliç bunun son örneğidir. Madencilik önü tamamen açılmışken bunun son örnek olarak kalmayacağı kesindir.

İşçi sınıfı sefalet ücretlerine, hak arayışlarına, örgütlenmeye dönük içeriden ve dışarıdan devam eden saldırılara, işten çıkarmalara karşı mayalanan ve yaygınlaşan tepkisi söz konusudur. Gözle görülür bir emekçi hareketi söz konusudur: Konya-Seydişehir Eti Alüminyum Fabrikasında, Mersin ve Düzce’de Erciyes Çelik Boru fabrikalarında, İstanbul Başakşehir Belediyesi ve Akar Grup’un yüklenici, Reis Elektrik’in taşeron olduğu Başakşehir Yuvam Konutları’nda, Yalova ve Tuzla tersaneler bölgesinde, Antep’te Zafer Tekstil, Bulut Tekstil, Kimpack ABY Plastik (NAKSAN) ve Burtteks fabrikalarında, Antep - İslahiye OSB’de bulunan Key Mensucat’ta, Antep Milat Halı Fabrikasında, Antep Selçuk İplik’te, Urfa Özak Tekstil’de, İzmir Agrobay Seracılık’ta, Sakarya Hendek 2. OSB’de bulunan Burda Bebek Fabrikasında, Çanakkale Çan’da bulunan Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) Çan Kömür İşletmesi’nde, İstanbul Sputnik Haber Ajansında, İstanbul Şişli Belediyesi’nde, Urfa Tüvtürk-Polçak’ta, Ankara merkezli Mitaş Endüstri ve firmasının Ankara ve Kocaeli’nde bulunan fabrikalarında aynı firmaya bağlı İzmir

Aliağa OSB’deki MİCHA isimli işletmesinde, Ankara Patiswiss Çikolata’nın OSTİM ve Temelli OSB’de bulunan fabrikalarında, Isparta DSİ’de, Afyon Milsapark şantiyesinde, İstanbul Tuzla’da bulunan HT Solar Enerji Fabrikasında, İstanbul Doğa Koleji’nde, Adana SASA’nın yeni yapılan fabrika inşaatında, Samsun Şehir Hastanesi projesini yapan Gürbağ İnşaat firmasının taşeronluğunu yapan ED Group’da, Gebze Portakal Plastik’te, İstanbul Galataport/Nusr-Et/Doğuş Holding Tüvtürk’de, İstanbul- Beylikdüzü’nde bulunan Beyda Gıda’da, Aliağa’da bulunan rüzgar tribünleri üretimi yapan CS Wind’te, İstanbul Roniteks’te, Gebze’de bulunan Mersen’de, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi hastanelerinde Ankara Tıplılar Vakfı’nın iktisadi işletmesi olan ANTİP’da, Antep’te Ender Alüminyum’da, Gebze’de bulunan Olimpia Otocam Fabrikasında, Gebze Esitaş Elektrik işçileri İstanbul/Esenyurt’ta bulunan Perfetti gıda fabrikasında işçilerin dirençli ancak dağınık, henüz bir bütün haline gelmemiş mücadeleleri söz konusudur.

Ayrıca Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası’nın çağrısıyla çeşitli kentlerden Ankara’ya gelen öğretmenler 29 Ocak’ta Meclis önünde bir protesto gerçekleştirmişti. Şubat ayında DERİTEKS yöneticilerine Akar Tekstil patronlarının silahlı saldırısı da yine dikkat çeken gelişmelerden biridir. Saldırı 13 Şubat’ta Tuzla Organize Deri Sanayi Bölgesinde, 14 Şubat’ta İzmir’de Akar Tekstil Fabrikası önünde kitlesel şekilde protesto edildi.

Yüzümüz bu harekete dönmelidir. Tüm verili legal çalışmalarını aynı zamanda devrimin propagandasına ve devrimin sorunlarını, ihtiyaçlarını anlatmaya yöneltmelidir. Gelişmelere devrimci bir ruhla müdahale etme yaklaşımında olunmalıdır.

Bugün devrimci hareketin güçsüzlüğü ve zayıflığı ne kadar gerçek ise kitlelerin öfkesi ve tepkisinin büyüklüğü de başka bir gerçektir. Böylesi dönemler için Lenin yoldaş “Huzursuzluk duyan, protestolarda bulunan, dağınık olan ve dağınık oldukları için de güçsüz olan kitleler ile devrimci örgütler arasındaki bağın kopma tehlikesi yok mudur? Oysa başarımızın biricik teminatı bu bağıdır” demektedir. Kitlelerle zayıf olan bağımız bu bağın devrimci temelde güçlü bir şekilde kurulması görevini hatırlatmaktadır. Zira halkı savaştırmaya dayalı, faşizmi alt etmeye dayalı çizgimizin teminatı bu bağıdır.

SERMAYE DEVLETLERİNİN DİBİ GÖRÜNMEZ KAYNAĞI: VERGİLER!

Devletler öteden beri vergiyle ayakta kalan kurumlar olmuştur. Kuşkusuz bu, devlete duyulan toplumsal gereksinimden bağımsız bir olgu değildir. Modern devlet için bu aynen, ama elbette daha sistemli ve zorunluluk kaidesiyle birlikte geçerlidir. Bu devletin en temel gelir kaynağını emekçi sınıflardan toplanan vergiler oluşturmaktadır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 60. hükümetin "eylem planı"nı açıklarken sarf ettiği şu cümle her şeyi çok güzel özetlemektedir: "Bizim tek petrol kuyumuz vergi."

Çalışanların vergi yükü, son yıllarda yeniden artış eğilimine girerken Türkiye'de çalışan işçiler, OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) ülkeleri içinde de en çok vergi ödeyenler arasında bulunuyor.

Emekçiler sadece vergi dilimleri yoluyla soyulmuyor. Türkiye'de vergi sistemi

baştan sona adaletsiz. İşçinin ücret geliriyle, kârların, faizin, rantın aynı oranda vergilendirilmesi başlı başına adaletsizlik. İşçilerin bordrolarından vergiler tıkr tıkr kesilirken patron kazançları bir sonraki yıl vergilendiriliyor. Patronlara verilen imtiyazlar, indirimler, teşvikler bu adaletsizliği büyütüyor. Yetmiyor, büyük holdinglerin, şirketlerin vergileri bir gecede sıfırlanabilirken on milyonlarca ücretlinin vergi yükü asla omuzlardan indirilmiyor. Ücretliler için bu zorunlu ve sürekli vergi yükü taşıma adaletsizliği keyfiliğe dönüştürüyor. Bu adaletsiz vergi sistemi adaletsiz düzenin bir sonucudur. İşçileri yoksullaştırarak, ücretleri baskı altına alarak, üretenlerden çalarak şirketleri büyütme çalışan bir zihniyetin ürünüdür. Fakiri daha fakir yaparak zengini daha zengin etmeye yeminli sermaye uşağı devletlerin bilinçli politikalarının sonucudur.

Vergi, ekonomik/sınıfsal güç ilişkilerinin reel bir yansımasıdır. Bu bakımdan vergi, insanlık tarihinin en eski toplumsal/ekonomik kurumlarından. İnsan topluluklarının az-çok düzenli bir ekonomik artık oluşturmaya başladıkları dönemlerden, esas olarak Tarım Devriminden itibaren, vergiye benzer "zorunlu/gönüllü bağış" düzenekleri kurulmaya başlamıştır. Dolayısıyla verginin ortaya çıkışı devletli toplumların bile öncesine gider.

Kuşkusuz devletin ortaya çıkmasıyla birlikte, ekonomik artığı (artık-emegi/artık-ürünü) sağma düzenekleri sistematik/ kurumsal bir yapı kazanmaya başlayacaktır. Üretim tarzları karmaşıklaştıkça, tarım temelli toplumdaki sanayi temelli toplumlara geçtikçe ona denk düşen devlet yapıları da karmaşıklaşacak ve artık sağma düzenekleri de hem çeşitlenecek hem de "mükemmelleşecektir."

Verginin yükünü çekenler, üretim tarzlarının bütünü için, emekçi/ üretici sınıflardır. Ancak feodal toplumlardan kapitalist topluma geçişle birlikte vergi karşısında görünürde hukuki eşitlik sağlanacaktır. Bilindiği gibi feodal toplumlarda sömürü ilişkilerini gizleyecek dolaylı düzeneklere ihtiyaç duyulmaz. Batı Avrupa'nın feodal ilişkilerinde, "savaşanlar, dua edenler ve vergi ödeyicisi üreticiler" üçlü ayrımı yeterince öğreticidir. Laik ve ruhban soylular, sınıfsal konumları itibarıyla vergisel ayrıcalıklara tabidirler. Kapitalist toplumda hukuksal düzlemdeki eşitlik tanımı, ekonomik düzlemde karşılığını bulmayacak, sömürü ilişkileri -nitel olarak değilse bile- nicel olarak katmerlenecektir. Böylece, feodal toplumdaki "hukuksal eşitsizlik" ile "ekonomik/ vergisel eşitsizlikler arasındaki uyum, kapitalist toplumda "hukuksal eşitlik" sağlanmasıyla biçim değiştirmiş olacaktır. Şunu belirtelim

ki hukuksal eşitlik konusu başka bir tartışma konusu olduğu için şimdilik bu konuya değinilmeyecektir.

Kapitalist üretim tarzında ve bugünkü nihai aşamasında vergi sağma düzeyleri kuşkusuz en gelişkin aşamaya getirilmiştir. Ancak olgun kapitalist ekonomiler ile yarı sömürge ve de yarı feodal-yarı sömürge ekonomiler arasında, ücretli kesimlerin en ağırlıklı vergi yükü taşıyıcısı olması bakımından pek fark yoktur. Tabii şu fark ihmal edilemez: Gelişmiş kapitalist ülkelerde ücretli kesimlerin toplam istihdam ve milli gelir içindeki payı gelişmemişlere kıyasla daha yüksek, üstelik emekçilerin bilinç ve örgütlenme düzeyi de daha yüksek olduğundan, ücretliler üzerindeki vergi baskısı da görece daha hafiftir. Çevre ülkelerinde egemen sermaye güçleri vergileme alanında kendi çıkarlarını gerek ya-sama sürecinde gerekse hukuk-dışı alanlarda (kayıt dışılık, vergi kaçırma) daha fazla koruyabilmektedir.

AKP hükümeti her yıl bütçe oluşturduğunda milliyetçi söylemlerle vergi yükünü işçilerin, emekçilerin üzerine yıkmaktadır. Her kapitalist devletin bir yıllık bütçesi vardır ve bu bütçenin en büyük gelir kaynağı işçi-emekçilerden toplanan vergilerdir. Her burjuva-feodal devlet vergi toplarken bu vergilerin toplumun, kamunun ihtiyaçları için toplandığını iddia eder. Vergi adaleti tüm dünyada burjuvazinin ortak söylemidir. Ancak gerçek hiç de burjuvazinin dediği gibi değildir. Sermaye bir taraftan işçi sınıfının artı-değerine el koyarak onu yoksulluğa mahkûm ederken diğer taraftan vergi yükünü de işçi-emekçi kesimin üzerine yıklar.

Ne yazık ki bu gerçeklik ideolojik bombardıman altında olan işçi sınıfı tarafından kolayına anlaşılmaz. Özellikle milliyetçilik bu noktada emekçilerin gözünü bağlar. Burjuvalar astronomik paralar kazanmalarına rağmen ödedikleri vergiler devede kulak kalır. İşçiler ise tüm yoksulluklarına rağmen vergi yükünün önemlice bir kısmını sırtlarlar. Özellikle emekçilerin daha az örgütlü olduğu ülkelerde bütçe meselesi işçi sınıfının gündemine pek girmez. Oysa bütçeler devletin sınıfsal meşrebini ortaya koymaları ve kaynakların burjuvazinin çıkarları doğrultusunda nasıl ve ne şekilde kullanıldığını göstermeleri bakımın-

dan önemlidir ve bu konu işçi sınıfını yakından ilgilendirmektedir.

Mecliste burjuva politikacılar verginin kutsal olduğu, ülkesini en çok sevenin en çok vergi veren olduğu mavalını bol bol okuyup dururlar. Göz boyamak içinse vergi rekortmenleri diye bir de liste yayımlarlar. Böylece asıl verginin milyonlarca emekçiden toplandığı gözlerden saklanarak en çok vergiyi büyük iş insanları ödüyor imajı yaratılır. Dünyanın neresinde olursa olsun burjuvazinin vergi politikası aynıdır. Yasalar tamamen sermayeden yanadır ve sermayenin en az vergi ödeyeceği şekilde düzenlenmiştir. Oysa işçinin vergisi daha ücreti eline geçmeden bordrosundan kesilmektedir. Sermaye ise vergi ödememek için yasal boşlukları kullanmakla birlikte burjuva-feodal devlet tarafından tanınan teşvik ve indirimlerden de yararlanarak bazı zamanlarda neredeyse hiç vergi ödemez. Örneğin bir okul veya herhangi bir sosyal alan için kullanılacak bir tesis inşa edenler burjuva topluma “hayırseverler” olarak sunulur. Oysa “hayırsever” sermayedar, ağa ya da bey yaptırdığı okul ya da sosyal herhangi bir tesisi vergi indiriminde kullanır ve vergi ödemez. Türkiye’nin en büyük bankalarının veya sermaye kuruluşlarının elde ettikleri cirolar milyarları bulurken ödedikleri vergiler komik tutardadır. Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre 2023 yılında gelir, kazanç ve mülkiyet üzerinden alınan 1 trilyon 554 milyar TL’lik doğrudan (dolaysız) vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payı yüzde 34,54 seviyesinde gerçekleşti. 2022 yılında bu oran yüzde 37,84’tü. Aynı dönem içerisinde dolaylı vergilerin toplam vergiler içindeki payı ise yüzde 61,84’ten yüzde 65,24’e yükseldi. Vergi gelirlerinin yüzde 0,22’si ise başka yerde sınıflandırılmayan diğer vergilerden oluştu. 2023 toplam vergi gelirleri içinde yüzde 15,22 oranında yer tutuyor. 2023 yılında dolaylı gelirlerin içerisinde en yüksek payı KDV ve ÖTV aldı. 2023 yılında 1 trilyon 454 milyar TL’ye ulaşan toplam KDV gelirleri, dolaylı vergilerin yüzde 49,55’ini oluştururken 4,5 trilyon TL’lik toplam vergi gelirlerinin ise yüzde 32,33’lük kısmını tek başına karşıladı. Bunun yanı sıra 928 milyar 195 milyon TL’lik ÖTV geliri, dolaylı vergilerin yüzde 31,62’sini, toplam vergilerin ise yüzde 20,62’sini oluşturdu. Gümrük vergileri ise 142 milyar 317 milyon TL ile

toplam vergi gelirleri içinden yüzde 3,16 pay aldı.

Getirilen teşvikler, indirimler ve vergi sistemindeki adaletsizlik burjuvaziye yetmemiştir. Çünkü kâr hırsı burjuvazinin gözünü kör etmiştir. Belgeler kapitalist dünya sisteminin gerçekten de nasıl bir gözü dönmürlük içinde olduğunu gösteriyor. Dünyada sekiz kişinin sahip olduğu mal varlığı dünya nüfusunun en yoksul yüzde 50’sinin sahip olduğu toplam varlığa eşit. 850 milyona yakın insanın açlık çektiği, 3 milyardan fazla insanın ise günde 2 dolardan daha az bir gelire yoksulluğa mahkûm edildiği bir dünyada yaşıyoruz. Son 25-30 yılda işçi sınıfının kazanılmış haklarına yönelik çok ciddi saldırılar söz konusu. Uzayan iş saatleri, düşük ücretler, iş cinayetleri dünya genelinde işçi sınıfının normal haline gelmiş durumda. Bir de bunlara emperyalist ve haksız savaşlar yüzünden katledilen, yerlerinden yurtlarından göç ettirilen göçmen emekçiler dramının eklenmesi tablonun dayanılmazlığını ortaya koyuyor.

Bu çelişkileri görünmez hale getiren en büyük etken işçi-emekçilerin örgütsüzlüğüdür. Bir dönem gündemimizi yoğun bir şekilde işgal etmiş olan Panama, Paradise Papers belgelerinde ortaya çıkan gerçekler normal şartlarda bir hükümetin istifasını gerektiren ciddi bir skandaldı. Vergiden kaçmanın en bilindik ve en yoğun biçimi olan bu yol açıkça deşifre edildikten sonra olayı ifşa edenler ağır bir biçimde tecrit edildiler. Skandal, magazin el bir skandal olmaktan öteye taşınmadı. Bir taraftan işçi sınıfının örgütsüzlüğü diğer taraftan totaliter rejimin toplum üzerinde kurduğu baskı sayesinde egemenler o koltuklarda oturmaya devam ettiler. İşsizliğin kayıt dışı ve mevsimlik etki alanı hesaplandığında 7 milyona dayandığı, enflasyonun tekrar üç haneli rakamlara çıktığı, asgari ücretin açlık sınırının yanı başında olduğu -ki daha önceki yıllara bakarak 2024 dolmadan açlık sınırının altında kalacağı çok aşikâr- bu durumda bile vergi yükü emekçilerin sırtındadır. Asgari ücretten kesilen gelir vergisinin kaldırılmasının sözü bile edilmezken oranlar yükseltilerek emekçiler daha fazla sömürülmektedir. Üstelik yeni vergiler “ülkenin geleceği ve kritik dönemi aşma ve 2028’de düze çıkma” söylemiyle emekçinin sırtına bindirilirken AKP egemenleri ve ge-

nel olarak burjuvazi çatır çatır vergi kaçırmaktadır. Milliyetçi söylemlere kanan işçi, emekçi, esnaf elindeki üç beş dövizi bozdurup ülke ekonomisini ayakta tutacağını sanırken vatan millet edebiyatı yapan egemenler milyar dolarları vergi cennetlerine götürüp, kârlarına kâr katmaktadırlar.

Birçok bölgede yoğunluğu farklı olsa da emperyalist savaşların kızıştığı bir dönemde kapitalistlerin askeri harcamaları da çığ gibi büyüyor. Ülke bütçelerinde “savunma” harcamaları önemli bir yer tutuyor. Eğitime, sağlığa, sosyal harcamalara sıra geldiğinde kaynak bulunamazken iş silaha gelince vergiler kaynak olup yağıyor. İşçi sınıfı bir taraftan acımasızca artı-değer sömürüsüne tabi tutulurken bir taraftan da ödediği vergilerle ona savaşın finansörlüğü yaptırılıyor.

Maalesef milliyetçilik bu noktada da köreltici rolünü oynuyor. Hatırlanacak olursa döneminde Donald Trump’ın seçimi kazanmasında en önemli faktör ırkçı-milliyetçi söylemleri idi. Trump’a göre göçmenler, yabancılar Amerikan kaynaklarını tüketiyor, vergi vermiyordu. Göçmenleri Amerikan kaynaklarını tüketmekle suçlayan Donald Trump’ın bizzat kendisi vergi kaçırıyor. Üstelik bu durum sadece Trump’la sınırlı değil, bizzat dünya siyasetine yön veren Putin, İngiltere kraliçesi, Kanada ve birçok ülke yöneticisi de belgelerde vergi kaçırmanın arasında yer alıyor.

Gelinen noktada çelişkiler fazlasıyla derinleşmiş durumdadır. Diyalektiğin gereği olarak her şey karşıtı ile vardır. Egemenlerin yolsuzlukları vb. maddelerin bir yönüdür. Madalyonun diğer yönünde ise kitlelerin derinden derine biriken ve bir volkan gibi patlamayı bekleyen öfkesi yatmaktadır. Burjuva-feodal sınıf milliyetçi politikaları yükselterek, elindeki medya aracılığıyla manipülasyonlar yaparak,encil muhalif sesi boğmaya çalışarak, ya bendensin ya düşmansın çizgisine getirilen muhalif ötekileri sindirerek gerçekleri, çelişkileri bir yere kadar gizleyebilmektedir. Bir noktadan sonra buna kudreti yetmeyecektir. İşçi-emekçilerin patlayan isyanları devrimci bir önderlikle bütünleştğinde burjuva-feodal düzenin şansı kalmayacaktır. İşçiler ve emekçiler tüm katmanlarıyla bozkırı tutuşturacak kıvılcımın çıkmasına vesile olacaktır.

"SOL"UN SEÇİM BUHRANI

Seçimlere sayılı günler kaldı. Ha-
liyle daha politize bir ortam söz
konusu. Herkes/her kesim sınıfsal
konumlanışına uygun pozisyon alıp
değerlendirmeler yapmakta. Kuşkusuz
bu olağan bir durum; olağan dışı, hatta
absürt olan ise bu seçimden de “kader
seçimi” diye söz edilmesi. Siyasal iktidar
yerel seçime, TOGG'un gazı kesilince
Gezeravcı'nın uzaydaki top fırlatma de-
neylerinden aldığı hız ile hazırlanırken
muhalafet ise bir kez daha “her işte
eli-burnu olan Erdoğan” karşıtlığına sa-
rıldı. Cumhur İttifakı giderek kötüleşen
ekonomik tabloya rağmen muhalefe-
tin birbirine düşmesinden faydalanıp
seçimden gücünü konsolide ederek
çıkmanın peşinde. Muhalefet, özelli-
kle CHP Erdoğan karşıtlığına yaslanarak
elindeki rant alanlarını koruma reflek-
si ile seçime hazırlanmakta, diğerleri
ise ya ranttan pay kapma peşinde ya
da reformistler gibi sistem tarafından
olumlanmak çabasındalar.

Kuşkusuz seçim sadece hâkim sınıf klik-
lerinin bir orta oyunu değil, bu oyunda
daha çok rol var. Diğer oyuncular da
rollerine/çıkarlarına uygun bir perspek-
tifle süreci değerlendirip tavır almakta,
politika geliştirmektedir. Seçimler bağ-
lamında ara sınıf partilerine/reformist
hareketlere değinmek, süreci nasıl ele
aldıklarına, örgütlediklerine dair bir
şeyler söylemenin zorunlu olduğu aşikâr.

Seçimleri hâkim sınıf partilerinin yö-
netme erki üzerinde söz hakkı/egemen
olma kavgasına dair bir demokrasilik
oyunu olarak tanımlamak mümkün.
Doğrudur, genel seçimlerle yerel se-
çimler aynı özelliğe sahip değil. Siyasal
iktidarı yönetme değil ama kürsüden
faydalanma ile yereli yönetme olgusu
“farklı” koşulların ifadesi olarak ele alı-
nıp tavır belirlenir. Kuşkusuz ikincide
“farklı” olarak öne çıkan halkın kendi
deneyimine olanak sunacak özerkliğin
-ki ülkemizde bunun koşulu yok- ya da
görece hakların tanınması olabilir. Bu-
nunla birlikte bizim açımızdan esas yön,
açığa çıkan/çıkacak olanakların devrim
lehine kullanılmasıdır. Konuya döne-
cek olursak, burjuva demokrasisinin
kötü bir kopyası dahi olmaktan uzak
bir ülke -ki kurulduğundan günümüze
böyle- söz konusu olduğunda yerel
seçime özgünlük kazandıran şeyler de
silikleşiyor. Özgünlük denen şeyi belir-
leyen somut gerçeklikten başka bir şey

değildir. Örneğin kayyım politikası bir
giyotin gibi müstakbel Kürt belediyele-
rinin tepesinde sallanabiliyor. (Hatırlat-
makta fayda var Kılıçdaroğlu, Özdağ ile
imzaladığı protokolde kayyımlara yasal
kılıf giydirmekte sakınca görmemişti.)
Kısacası Türkiye gerçekliğinde yerelin
özgünlüğü faşist devlet aygıt gerçekli-
ğinin sınırlarına toslamaktadır. Bizimki
gibi ülkelerde yerel doğrudan merkezi
idarenin inisiyatifine, başka bir deyişle
insafına bırakılmaktadır. Haliyle yerel
seçimler bağlamında sıklıkla atıfta bu-
lunulan özgünlük kavramı pek matah
bir şey olarak kalmaktadır.

Bununla birlikte seçimlere yüklenen
anlamlar yerel seçimin görece “özgün”
yanlarını öne çıkarmaktan da uzak. Dahası
hem verili durumu önemsizleştiren hem
de ülke gerçekliği ile uyuşmayan vaat/
iddialar dile getirilmektedir. “Demokra-
tik, halkçı belediyecilik”, “halkın kendi
kendini yöneteceği” dahası “sosyalist”,
hatta “komünist” belediyecilik vaatle-
ri/iddiaları rahatlıkla dile getirilmekte,
devlet olgusundan bağımsız propagan-
da edilmektedir. Devlet demokrasilik
oyununa herkesin kendi senaryosu ile
hazırlanmasına rıza göstererek meşrui-
yetine o(na)y istiyor. Çok net bir şekilde
ara sınıf partilerinin bu oyunun en he-
vesli ama oyuncu olarak en yeteneksiz
ve en tutarsız oyuncular olduğunu ilgili
sınıfın karakterinden hareketle iddia
edebiliriz. Diğer taraftan aynı oyuna
devrimci çevrelerin de üst perdeden
dahil olmaları dahası reformistlerden
sufle alarak sahnede kalma gayretleri
dillerine doladıkları “taktik politika”
kavramı ile yalnızca trajik sonuçlara yol
açıyor. Sonrası ise tasfiyecilik! Refor-
mizm bugün tasfiyecilik dalgasını yerel
yönetimler üzerinden kabartmaktadır.
Yerel yönetimlere dair sürdürülen tartış-
malara bakın! Burjuva-feodal partilerin
vaatlerine parmak ısırtacak sloganlar
kulaklarınızda çınlar. Yerel yönetimin
kendisi müesses nizamdan bağımsız bir
olgu olarak ele alınır. Mümkün olmayan
her şey bir anda mümkünmüş gibi vaaz
edilir. Mümkün kılmak için sandığa bir oy
sıkıştırmak yeterlidir. TKP'nin sloganına
atıfta bulunarak “reformistler gelir her
şey değişir” mi acaba! Reformizmin her
şeyden önce ufku sınırlıdır. Düzenin/
müesses nizamın sınırlarının ötesini
hayal etmezler. Sosyalizmi dillerine
pelesenk etmeleri bu gerçeği değiştir-
mez. Hayal dünyaları, kendini düzenin

sınırlarına göre konumlandırır. TKP'nin
devletin arkasında hizalandığını ilan eden
şoven açıklaması ya da SOL Parti'nin
cumhuriyete sahip çıkan açıklamaları
hatırlanabilir. Düzenin sınırlarını ihlal
eden her seçeneği baştan reddederler.
Sıklıkla kitleleri bir şeyleri değiştirmeye
davet ederler; ama mevcut olanla he-
saplaşmaktan, onu yıkmaktan her zaman
imtina ederler. Değişimi oy pusulasına
basılmış mühre indirgeyip değiştirme
iradesini sandığa tıktırmaktan öteye
gitmez iddiaları. Devrimci hareket için
kitle örgütleri, kitlelerin kendilerini ger-
çekleştirme biçimleri soluk borusuyken
reformizm için soluk borusu seçimlerdir.
Onları en güçlü, en yoğun ve cezbedici
pratikleriyle bu zamanlarda görürüz. Ra-
hatlıkla iddia edebiliriz: Reformizm her
zaman düzen tarafından kabullenilmek
ister. Bir anlamda itilip kakılmak yerine
kendisine de alan açılmasını talep eder;
çünkü temsilcisi olduğu ara sınıfların
eğilimi bu yöndedir. Siyaset sahnesinde
önemli bir aktör olmak için önce tanın-
mak yani kabullenilmek şarttır.

Reformist hareket içerisinde şoveniz-
min bayraktarlığını yapmakla kalmayıp
açıktan devletin arkasında hizalanan
TKP ibretlik bir örnek olarak önceliği
hak ediyor. Orta burjuvazinin reformist
kanadının en şoven temsilcilerinden olan
TKP tasfiyeciliğin önemli bir aktörüdür.
Her şeyden önce oy pusulasında adının
yazdığı bir yerel yönetim deneyimine
imza attı. Kuşkusuz SMF ile ittifak söz
konusu idi. Gazete Patika'nın ifadesi ile
“gerici, şoven” -gerçi Okuyan'ın “bizimle
konuşurken bunları söylemiyorlar” me-
alindeki açıklamasının ardından ilgili
yazı apar topar siteden kaldırıldı; katı
olan her şey buharlaşıyor!- TKP her ne
kadar popülaritesini TİP'e kaptırmış olsa
da “komünist başkan” yakıştırmalarından
nemalanmaya devam ediyor.

Müesses nizam açısından TKP'nin iki
önemli özelliği, işlevi olduğunu iddia
edebiliriz: birincisi şoven karakteri,
ikincisi tasfiyeci bir hareket olması.
Tasfiyeci yönelimini özellikle SMF ile
kurduğu yerel yönetim ittifakı ile hayata
geçirme noktasında önemli bir fırsat
buldu ve bunda önemli bir başarı elde
ettiğini söyleyebiliriz. Ayrı bir tartışma
konusu olarak not düşmekle beraber
Ovacık ve Dersim belediyeleri dene-
yimlerinin sınıf mücadelesinin hangi
dinamiklerini geliştirdiğini, neyin/kimin

propagandasına hizmet ettiğini sora-
biliriz. Diğer taraftan şoven karakteri
ezen ulus burjuvazisinin yanında yer
alan pratiği ile taçlandırılmıştır. TKP
kendinden öncekilerin ayak izlerine
basarak yol almaya yani 1. Emperyalist
Paylaşım Savaşının suç ortakları olan
sosyal demokratların çizgisinde kararlı
adımlar ile ilerlemektedir.

TKP seçim çalışmasına doğal olarak
“taktik” bir mesele olarak bakmıyor.
Sistemin meşruiyetini o(na)ylamaya
çağırıp “devletin birliğine, bütünlüğüne”
halel getirmeden safını da belirlemiş
oluyor. İleri sürdüğü talepler ise yu-
karıda ısrarla altını çizdiğimiz tasfiyeci
karakterinin en önemli argümanlarıdır.
Vaat ettiği şeylerin uygulanabilirliği ya
da mevcut devlet geçekliğinin taham-
mül sınırları örnek olarak gösterilebilir.
TKP orta burjuvazinin kararsız, korkak
karakterini kendinde cisimleştiren bir
siyasal oluşumdur.

GÖRÜNEN ŞEY "SOL" MU?

Görece daha bağımlı siyaset yürüten
SOL Parti halihazırda kuruluşundaki
popülaritesinden çok uzakta. Daha çok
komprador burjuvazinin birinci kliğine
serzenişte bulunarak siyaset yürütme-
yi görev edinen SOL Parti karakterine
uygun refleksler sergileyerek sınıfının
hakkını veriyor diyebiliriz. Son seçim
bildirgesinde “halkın kendi kaderini
tayini”nden dem vurup sandıktan yerel
yönetim değil ama “devrimci demok-
ratik bir cumhuriyet” doğacağını salık
veren bir şuursuzlukla hareket etmekte
bir sakınca görmemektedir. SOL Parti
de şovenizmden mustarip bir ara sı-
nıf hareketi olarak Kürtlerle yan yana
görünmemekte başarılı bir çizgi izliyor.
İlgili partinin seçimlere dair yaklaşımı,
vaatleri devlet olgusunu hiçleştiren bir
eğilimi temsil ediyor. AKP karşıtlığına
odaklanmış bir seçim çalışması, yerel
yönetim anlayışı ile hareket ederken
doğal olarak Erdoğan karşıtlığı üzerin-
den müesses nizamla meşruiyet/o(na)
y istemektedir.

EMEP ise bir ara sınıf hareketi olarak
daha ideolojik bir profil sergileyerek
kentleri işçi sınıfının yöneteceği propa-
gandasını yapmakta sakınca görmüyor.
Siyasal iktidarın ya da diğer hâkim sınıf
klik partilerinin işçi sınıfını, emekçileri
kentlerin yönetiminden dışlamaları devlet

olgusundan bağımsız bir tercihmiş gibi propaganda edilmekte. Oy pusulasında ki bir tercihle işçi sınıfının, emekçilerin kentlerin yönetimine geleceğini vaaz etmek kuşkusuz aldatmacadan başka bir şey değildir. Müesses nizamın seçim aldatmacasını ara sınıf partilerinin vaat aldatmacası ile taçlandırması demokrasilik oyununa teşne, ilgili partilerin kendilerine biçilen rolü hakkıyla yerine getirdiklerine yorulabilir.

Reformist hareketin en popüler partisi TİP ise her şeyden önce tasfiyeciliğin en önemli temsilcisi olarak işlevini yerine getiriyor. Sosyalizm propagandasına değil ama oy pusulasındaki mührün sonucunda sosyalizmin mümkün olabileceği propagandasına yaslanarak politika yürütmektedir. Popüler olanı vitrine çıkararak popülaritesini korumayı amaç edinen TİP ara sınıfların ilkesiz tavrını kendinde çok net bir şekilde cisimleştirmektedir. Sosyalizmi popüler olan üzerinden propaganda etmek sosyalizmi içeriğinden yalıtmaktan

başka bir anlam ifade etmez. Sosyalizm mülkiyet ilişkilerinden azade bir “şey” olarak anlatılmaktadır. Aslında TİP'in siyasetinde öne çıkan sosyalizm ideolojisi değil, popüler olan kişilerdir. Kişilerin popülaritesi aday olmak için yeterli bir kriterdir. Bunun aksini kimse iddia edemez. Ara sınıfların kararsız, ilkesiz tavrı ilgili politikanın özetidir. TİP de türevleri gibi vaatlerini devlet olgusundan bağımsız bir şekilde dile getirmektedir. Marksizm'in temel öğretilerinden olan devlet olgusu reformistler açısından aslında değersiz bir öğretilerdir. Ondan yararlanmaya asla tenezzül etmez. Literatürlerinde devlet değil, yalnızca kişiler, en iyi ihtimalle partiler vardır.

Yerel seçimlere dair oluşan ilginin arka planında reformist partilerin iktidar olma iddiasına dahi sahip olamayışları belirleyici bir yerde durmaktadır. İlgili partilerin ya da ilgili sınıfın karakteri bağımsız bir güç olma özelliği sergilemez. Evet kendilerinin sözcüsü olan partileri olabilir; fakat bağımsız bir

güç olarak siyaset sahnesinde politika yürütemezler. Hâkim sınıf kliklerinden birine yaslanmaları, onlara serzenişte bulunmaları ilgili sınıf refleksidir.

Reformizm, halihazırda yerel yönetimler üzerinden kendini pazarlamaktadır. Yerel yönetimlere dair altı sıklıkla çizilen “özgünlük” reformistlerin elini güçlendirmektedir. Özgünlük denen şeyi, nihayetinde merkezi idare yani devlet olgusu ile ilişkisini ıskalayan, göz ardı eden her yaklaşım tasfiyeciliğin değirmenine su taşımaktan başka bir şey yapmayacaktır. Reformistlerin vaatleri -SMF'nin başını çektiği devrimci çevrelerin de benzer eğilimleri- mevcut toplumsal sistemi yok sayarak yeni bir yaşamın inşa edilebileceğini vaaz ediyor. Ama devlet, kendisinin bir olgu olduğu unutulduğunda ya da yokmuş gibi davranıldığında ne yazık ki her zaman kendini hatırlatır. Hem de zulmü ile! Kayyım politikası devletin yerel yönetimlerin özgünlüğünün sınırlarının nereye kadar uzanabileceğine işaret etmektedir. Diğer

tarafından kayyım politikasından kendini korumak için tavırsızlığı ilkeye dönüştürmek de Dersim Belediyesi'nin payına düşmüştür. Evet bunun adı “taktik”ti!

Dikkat çektiğimiz noktalardan hareketle kimse toptancı bir reddediş içinde olduğumuzla itham etmesin. Verili durumun el verdiği ölçüde açığa çıkan olanakların kullanılmasına bir itirazımız yoktur. Seçimler de bu bağlamda ele alınıp tavır belirlenmeli, talepler genel politikaya hizmet ettiği gibi seçim aldatmacasının bir aparatı olmamalıdır.

Reformistlerin ve kimi devrimci çevrelerin propagandasını ettiği halka ait olanın halka dağıtılması ya da sosyalist hatta komünist belediyecilik vaazları mülkiyet ilişkilerinden bağımsız bir bölüşümü/paylaşımı salık vermektedir. Sosyalizmin şirin görünmeye ihtiyacı yoktur; çünkü o bölüşüm ilişkilerini ancak bir diktatörlük kurarak mümkün kılabilir.

AGEB kuruluşunun 5. yılını kutladı

Avrupa Göçmen Emekçiler Birliği (AGEB), kuruluşunun 5. yılını 2 Mart Cumartesi günü İsviçre'nin Zürih kentinde “Emperyalizme Karşı Direniş Örgütleyelim” şiarıyla bir etkinlik düzenleyerek kutladı.

Etkinlik; sınırsız, sınıfsız, sömürsüz özgür bir dünya yaratma mücadelesinde ölümsüzleşenler ve emperyalizme, faşizme, gericiliğe karşı dünyanın dört bir yanında süren mücadelelerde ölümsüzleşen tüm devrimci ve komünistler anısına saygı duruşuyla başladı.

AGEB Koordinasyonu adına bir temsilci açılış konuşması yaparak “Her ne kadar kuruluşumuzun 5. yılını kutluyor olsak da bu 52 yıllık geleneğin sürdürücüsü, taşıyıcısı olma durumundayız. Biz nerede olursak olalım, nerede yaşarsak yaşayalım şu yaklaşıma sıkı sıkı sarılıyoruz. Yaşıyorsak, kızıl kanımız tüketilmemiş güçlerin ateşiyle kaynamalı. Önümüzdeki süreç anti emperyalist, anti faşist, anti feodal mücadelenin yükseltilmesinin güçlü olanaklarını doğuracaktır.

Göçmen emekçiler içinde yaygın güçlü ve etkili bir örgütlenme, sınıf mücadelesini yükseltme, çelişkileri teskin eden değil derinleştiren ve savaşıma dönüştüren bir mücadele rotası içinde olmalıyız. Bu temelde tüm demokratik, ilerici, devrimci güçlerin yerli ve göçmen demeksizin birleşmesi, mücadelesini emperyalizme, faşizme ve her türden gericiliğe yönlendirmesi sorumluluğu ve görevi önümüzde durmaktadır.” denildi.

Ardından AGEB'in mücadele tarihinin yer aldığı sinevizyon gösterimi yapıldı. Sinevizyon sonrası araştırmacı-yazar Murat Çakır Avrupa'da politik sürece dair değerlendirme ve analizlerini içeren bir sunum gerçekleştirdi. Sunumun ardından İsviçre Türküyel İşçiler Federasyonu (İTİF) bünyesinde sanatsal çalışmalar üreten Mavi Yol Şiir Grubu şiir dinletisi gerçekleştirdi. Devamında “Avrupa'da Politik Durum ve Öncelikli Görevlerimiz” konulu sempozyuma geçildi.

Sempozyumda AGEB, (ADHK), AVEG-KON ve BİR-KAR örgütlerinin temsilcileri konuşmacı olarak yer aldılar.

AGEB: ÖZGÜR BİR GELECEĞİ YARATACAK KİTLELERDİR

AGEB temsilcisi sunumunda “Yaşadığımız ülkelerde emperyalist-kapitalizmin sömürü ve baskı sisteminden gerçek

kurtuluşun proletarya ve emekçiler için sosyalizm ile mümkün olacağı ve bunun için sınıf mücadelesini proleter sınıf perspektifiyle sürdürmek ve devrimci, demokratik mücadeleyi yükseltmek gerektiğinin bilincinde olarak; AGEB'in amaç ve nitelikleri de buna göre ortaya çıkmış ve bir programa dönüşmüştür. Özellikle Batı Avrupa coğrafyasında Türkiye ve T. Kürdistanlı göçmenlerin, bu coğrafyaya geldiği andan itibaren demokratik alanda özel örgütlenmeleri ihtiyaç olmuş, bu ihtiyaca yönelik birçok politik örgütlenme yaratılmıştır. Göçmenlerin bu örgütlenme ve mücadele ihtiyacı güncelliğini korumakta, bu ihtiyacı doğuran saldırıların kaynağı emperyalist-kapitalist sistem yıkılma kadar da sürecektir. Bu ihtiyacın bir ürünü olan AGEB, uzun yıllardır süren teorik ve pratik faaliyetin bir devamcısı olarak bu mücadelenin büyütülmesinde Türkiye ve T. Kürdistanlı göçmenlerin önemli bir örgütlenmesi olmuştur. AGEB olarak ciddi bir teorik ve pratik birikime sahibiz. Bu birikime çok uzun yıllardır Avrupa coğrafyasında göçmenlerin mücadelelerinde özne olduğumuz için sahibiz. Bu birikimi maddi bir güce dönüştürecek, kazanımlar elde edecek ve ileriye götürecektir iddiaya da perspektife de sahibiz. Bu doğrultuda, 5. yılımız özelinde sokak sokak mücadele ederek, anti emperyalist mücadeleyi geliştirmek için adımlar atacağımızı bir kez daha ilan ediyoruz!

Ezilen halklar için sömürü ve talan ne bugün başlamıştır ne de mücadele etmeksizin bitecektir. Ezilen halkların haklı öfkesinin tüm saldırılara karşı sisteme kökten yönelmesi, sınıf mücadelesinde kayıp ve kazanımlarla ilerlemesi ve bu gericisi sistemi alaşağı etmesi kaçınılmaz olmalıdır. Yarının ve ‘yeni’nin gerçek sahibi, tüm bu krizleri yaratan sistemi bulundukları ülkelerde alaşağı ederek özgür bir geleceği yaratacak olan kitlelerdir. Bu kaçınılmaz emperyalizmin kabusuna çevirmek, işçi-emekçi ve göçmenlerin ortak mücadelesi sonucu olacaktır. Bu mücadelede Avrupa Göçmen Emekçiler Birliği, önemli bir mevzi olarak yerini alacaktır.” dedi.

Sunumların ardından soru, öneri ve görüşlerini dile getirmeleri için katılımcılara söz hakkı verildi.

Etkinliğe, İsviçre Demokratik Kürt Konseyi (CDK-S) yazılı bir mesaj göndererek selamladı. Ayrıca, Kürdistan Komünist Partisi (KKP) ve “Yeni Dünya İçin Çağrı” adına söz alan temsilciler AGEB'in 5. kuruluş yılını selamlayarak, yeni mücadele yılında başarılar diledi.

Etkinliğin son bölümünde Avusturya İşçi ve Gençlik Federasyon-ATIGF bünyesinde sanatsal çalışmalar yürüten müzik grubu sahne aldı. Müzik dinletisinin ardından etkinlik sona erdi.

"Halka Duvarsız", ÖĞRENCİLERE ZINDAN ÜNİVERSİTESİ: İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

Bugün üniversitelerde, geçmişte kısmen var olan demokratik ve özerk yapı da yok edilmiş durumdadır. Devrimci gençliğin bulunduğu ve gençlerin ilerici kesimle buluşabildiği üniversitelere kayyım atanmıştır. Bu rektörler iktidarın üniversite gençliği üzerindeki politikalarıyla uyumludur. "Egemen sınıflara göre dizayn edilen üniversiteler" üniversitenin demokratik ve özerk yapısına aykırı olan kayyım rektörler aracılığıyla gerçekliğe dönüşmüştür.

Pespaye eğitimin yanı sıra kulüplere yönelik kısıtlamalar, protesto hakkının pervasızca engellenmesi üniversitelerin demokratik yapısına inen darbelerdir. Her türlü gerici yapıya ve etkinliğe alan açan yönetimlerin kadınların ve LGBTİ+ların bir araya gelmesine tahammülsüzlüğü herkesin malumudur. Bu tahammülsüzlük kadın çalışmalarının engellenmesinden, aksatılmasından, zorlaştırılmasından, ezilen cinsleri temsil eden organizasyonların aleni biçimde hedef gösterilmesinden anlaşılabılır.

Kukla rektörlerin öğrenci düşmanı politikalarına bir yenisi eklendi: "Duvarsız üniversite." İstanbul Üniversitesini devrimci, ilerici kesime zindan kılıp korunması gereken özellik ve değerlerini peşkeş çeken rektör bir anda "halk sevdası" ile kapıları "halka açtı." Kâr amacı dışında bir şey güdülmediği açık olan bu yolla üniversite paralı müzeye dönüştü.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİNDE NELER OLDU?

İstanbul Üniversitesinin kayyım rektörü Osman Bülent Zülfikar'ın kararıyla kapılar ziyarete açılmıştır. Rektör, bu kararın üniversitenin toplumla daha yakın ilişkiler kurmasına ve "duvarsız üniversite" kavramının hayata geçmesine katkı sağlayacağını ileri sürerek "Bilimle toplumu bütünleştirmeyi amaçlayan 'Açık Kapı, Açık Bilim' yaklaşımımız, öğrencilerimiz ve mensuplarımızın huzur,

refah ve güvenliğini muhafaza edecek ziyaretçilerimizin sağlıklı ve kaliteli bir deneyim yaşayabilmesini mümkün kılacak şekilde icra edilecektir." ifadelerini kullanmıştı.

Öğrenciler ders işlerken dışarıdan insanların amfilere girdiğine dair görüntülerin medyada yayılmasıyla öğrenciler karara tepki göstermiş ve Beyazıt kampüsünün ana kapısının önünde eyleme geçmişti. Tepki sadece ticarileştirmeye değil tüm üniversitelerdeki söz haklarının gasbedilmesi gibi haksızlıklaraydı aslında.

İÜ öğrencilerinin eylemlerinde "Parasız, Bilimsel, Demokratik Eğitim!", "Duvarsız Üniversite, Güvensiz Öğrenci!", "YÖK, Polis, Medya: Bu Abluka Dağıtılacak!", "Bu Okul Kapısı Öğrenciye Kapalı!", "Polis Defol, Üniversiteler Bizimdir!" sloganları ön plana çıktı. Keyfi bir biçimde fakülteler arası giriş yasağı uygulayan, sosyal alanları ve etkinlikleri kısıtlayan, öğrenci şenliklerini engelleyen kayyım rektör Zülfikar'ın ara tatilde, öğrenciler okulda değilken oldubittiye getirmeye çalıştığı "duvarsız üniversite" kararıyla üniversite, rektörün şahsi malı gibi işleyen bir yapıya dönüşmüştür. Henüz "duvarlıyken" bile dışarıdan faşistlerin rahatça girip öğrencilere saldırabildiği bir yerde bu düzenlemenin yol açabileceklerini öngörmek zor olmamalıdır.

Ülke genelinde en çok bütçe ödeneğine sahip okullardan birisi İstanbul Üniversitesi iken yemekhane ve kütüphanelerinin nitelsiz durumu halihazırda bir çelişkidir. Bu gerçek rektörün gelir sağlama savının geçersiz olduğunu gösterir. Amacın çok daha farklı olduğu aşikâr: Öğrenciler arasındaki birliği parçalamak.

Polis demokratik taleplerle ana kampüse yürümek isteyen öğrencilere saldırmaktan geri durmadı. Engellemelere rağmen öğrenciler taleplerinde ısrar ederken forumlar düzenlendi ve İstanbul Üniversitesi Öğrenci Meclisi oluşturuldu. Söz-yetki-karar mekanizmasının belki küçük ama önemli bir adımı olan bu meclis işlevli olabilirse öğrenciler kendi sorunları etrafında oluşturacakları taleplerle örgütlü hareket edebilecektir.

GENÇLİK BİTMİŞ (Mİ)?

Burjuva-feodal devlet üniversiteler aracılığıyla öğrenci gençliği yozlaştırmaya, apolitikleştirmeye, sistem çarklarında öğütmeye çalışmaktadır. Yanı sıra uyguladığı bütün baskılara rağmen, İstanbul

Üniversitesi gibi her türlü baskının aleni olduğu bir yerde bile gençliğin dinamizmi, mücadelecisi yanı, hesap soran yüzü açığa çıkmaktadır. Bu bir tesadüf değil. Rüzgâr eken fırtına biçer. Yoğun baskının olduğu yerde karşı tepki de oluşacaktır.

İstanbul Üniversitesini "toplumu bilimle" buluşturma adı altında ranta açma, akademik özgürlüğe saldırı, kayyım rektörler, akademik birikimin boşaltılması ve daha nice usulsüzlük ve saldırı sergilenen örgütlü tepkinin zeminini oluşturdu. "Duvarsız üniversite" fiyaskosuna kadar fakülteler arası geçiş yasakları, demokratik örgütlülük ve eylemliliklerin sivil polis -ÖGB- faşist grup iş birliğiyle engellenmeye çalışılması, öğrencilerin yoğun talebiyle ortaya çıkan etkinliklerin yasaklanması nasıl üniversitenin bütünlüğünü, niteliğini tarumar etmek ve öğrencilerin birliğini parçalamak içindiyse bu fiyaskoda da başka amaç yoktur.

Bir tür söz-yetki-karar mekanizması olan öğrenci meclisleri her türlü saldırıyı püskürtmenin ve taleplerin örgütlü bir iradeye dönüşmesinin önemli bir parçası olabilir. Üniversitenin bütünlüğüne ve öğrencilerin birliğine vurulmaya çalışılan her türlü darbe bu meclisler sayesinde etkili biçimde savılabilir. Bunun yolunu açacak öznelerin gerçeklikleri bu bakımdan dikkate değerdir.

Politik iklimdeki savrulmuşluk ve üniversite meclisleri hakkındaki deneyimsizliklerden kaynaklı gelişen olayları abartmamalıyız. Canlı ve yoğun katılımlı eylemler, öğrenci meclisinin kurulması gibi örnekler değerliyse de bunların öğrenci gençlik kesiminde köklerinin bulunmaması önemsenmelidir. Anlık gelişen hareketlilik yerini alışıldık hareketsizliğe bırakacak, şu anda ilgi odağı olan öğrenci meclisi bir avuç ileri kesimin, demokratın, devrimcinin yer aldığı, kitleden kopuk bir meclise dönüşebilecektir.

Süreç hakkındaki ajitasyon/propagandamızda egemenlerin şovenist söylemlerine kapılmamak gerektiğini vurgulamalıyız. "Duvarsız üniversite" düzenlemesiyle gelişen süreç söz-yetki-karar mekanizmasının eksikliğinin ve özerk-demokratik üniversite talebinin yakıcılığının bir sonucudur. Yani rektörün öğrencilere danışmaması sorunun esasını oluşturmaktadır. Sorunun kaynağını Afgan ve Suriyeli mülteciler olarak tartışmak ve ajitasyon/propagandayı bu yönde gerçekleştirmek bizi egemenlerin şovenist söylemlerine itecek, meselenin özünden saptıracaktır. Bütün bu süreç içerisinde özerk-demokratik üniversite propaganda

edilmeli ve mücadele büyütülmelidir.

"Gençlik bitmiş" söylemlerini boşa düşürür gibi öğrenci gençlik harekete geçti. Ne tür ve hangi yoğunlukta bir saldırı, baskı olursa olsun, bunların gençliğin sesini kesemeyeceğini ancak geciktirebileceğini bu pratikte tekrar gördük. Yanı sıra gözlemlerimizin ürünü bazı gerçeklerden bahsetmekte yarar var.

Gençlik bu politik meselede de devrimci öğrenci hareketlerine mesafeliydi. Gençler sonuna kadar siyasi hareketlerin eylemlerine "karışmasını" istememektedir. Bir kesim gençlik eylem yapmaktan çekiniyor değil, eyleme aidiyet duymak istiyor ve siyasi hareketlerin dahil oluşuyla bu aidiyetin kaybolacağını ifade ediyor.

Elbette bu konuyu da çift taraflı ele almak gerekmektedir. Egemenlerin ideolojik tahakkümü altında öğrenci gençlik örgütlü mücadeleyi benimsememekte ve onun özneleriyle yan yana olmak "rahatsızlık" vermektedir. Egemenlerin örgütlü mücadeleyi ve onun öznelerini marjinalleştirme çabaları gençlikte karşılık bulmaktadır. Öte yandan, sorunun esas muhatabı diyebileceğimiz örgütlü özneler öğrenci gençlikle canlı, yaratıcı, samimi bağlar kuramamaktadır. Öne çıkan ileri öğrencilerle birebir yakın temasta bulunmak, sağa savrulmuş gençlerin korkularını, endişelerini göz önünde bulundurup kaba siyaset yürütmemek, kalıplaşmış tarz ve söylemlerden uzaklaşmak gibi bulunduğumuz yere özgüleyebileceğimiz politikalar izlemek gerekmektedir. Örneğin örgütsüz öğrencilerin temel çelişkisi üniversitenin müzeye çevrilmesiyle orada onlarla birlikte slogan atmamak, omuz omuza vermemek, yan yana durmamak, kenarda önlük giyip bildiri dağıtmak, onların bilincinin ilerisinde sloganlar atmak aradaki bağı zorlamaktadır.

Anlık çıkarlar için kitlenin güveni zedelenmemelidir. Aynı şekilde ne pahasına olursa olsun gerçekliği aşan söylemlerden kaçınılmalı, onları etkilemek adına oportünist söylemlerde bulunulmamalı, yalan söylenmemelidir. Onları amaçlarımız için kullanıyor olmamalıyız... Öğrenci gençlikle kurulacak canlı, sağlam, sürekli ilişkinin bunlardan oluşması gerektiğini düşünüyoruz.

Gençliğin özerk-demokratik üniversite talebi güncelliğini korumakta ve gençlik bunun için mücadeleye hazır. Yeter ki onlarla canlı, sağlam, yaratıcı, samimi, sürekli bağlar kuralım...

Ezilenlerin Hukuk Bürosu:

8. Yargı Paketi Anayasa'yla Çelişiyor

8. Yargı Paketi 2 Mart Cumartesi günü TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı. Emeklilere bayram ikramiyesinin 3 bin liraya çıkartılması burjuva-feodal medya aracılığıyla gösterişli bir şekilde sunuldu. Egemen sınıflar kriz ve yoksulluğun en temel sorun olduğu ve çokça tartışıldığı bugünlerde "3 bin liralık bayram ikramiyesini" lütfeder gibi duyurdular. Oysa "ikramiye müjdesi" verilirken aynı zaman dilimi içinde özellikle devrimci, ilerici ve yurtsever güçlere yönelik yeni saldırıları içeren bir yargı paketi de gündemdedi. Egemenler "ikramiye müjdesi" aldatmacasının tutmayacağını, toplumda yer etmiş öfkenin büyümekte olduğunu bildiği içindir ki aynı anda kitlesel muhalefete önlem almaya çalışıyor. Erdoğan da son konuşmalarında "ana muhalefeti" bu yoldan hedef göstererek tehdidin ciddi olduğuna dair mesajlar veriyor. Egemenler için bir gerçeklik olan toplumsal öfkeyi ve muhalefeti hedef alan yeni yargı paketi bu algının bir ürünü olarak yasalaştı. Toplumsal mücadeleye yönelik saldırıların boyutu bu paketle birlikte biraz daha genişledi.

8. Yargı Paketi'nin ne içerdiğini ve saldırıların kimlere yöneldiğini Ezilenlerin Hukuk Bürosu ile konuştuk.

Yeni Demokrasi: 8. Yargı Paketi'nde özellikle işçi sınıfı ve ezilen kitleler için nasıl bir içerik var?

Ezilenlerin Hukuk Bürosu (EHB): Esasen yargı paketinde işçi sınıfı ve ezilenler açısından bir içeriksizlik ve gericilik söz konusu. Taslak hasta mahpuslar, kadınlar veya siyasi tutsaklar açısından hiçbir düzenleme öngörmediği gibi bu kesimler açısından ayrımcı denilebilecek nitelikte. Örneğin taslakta, ikinci kez mükerrerlerle ilgili 5275 sayılı Kanun m. 108/3'de yer alan koşullu salıverilme yasağı kaldırılmakta olup, süreli hapis cezası olan ikinci kez mükerrerlerin mahkûm oldukları hapis cezasının 3/4'ünü ceza infaz kurumlarında infaz etmeleri halinde koşullu salıverilmeden faydalanmalarına imkân sağlanmaktadır. Taslakta siyasi suçlar ve diğer örgütlü suçlardan mahkûm olanlarla ilgili düzenlemeye yer verilmemiş. Bu

suçlardan mahkûm olan hükümlülerin cezalarının infazına, yürürlükte olan hükümlere göre devam edilecek. Adli suçlar bakımından koşullu salıverilmenin koşulları esnetilirken siyasiler bundan yararlanamıyorlar. Sanığa verilecek hapis cezası hükmünün süresi ne olursa olsun mutlaka bir müddet cezaevinde kalmasını sağlamaya yönelik düzenleme geliştiriliyor. İki yıldan aşağı ceza alan sanıklar, mevcut durumda. Önce açık cezaevlerine sevk ediliyor oradan da denetimli serbestlik ile tahliye ediliyorlardı. Ancak yeni düzenlemede herkes aldığı cezaya göre oranı yasa da belirlenecek şekilde mutlaka cezaevine konulacak. Artan suç oranlarına ilişkin yapısal bir önlem yerine, insanlara hapisane yolu gösteriliyor. Kadınlara yönelik suçlar bakımından cezasızlık

politikası temel eleştiri konusu elbette. Ancak tek başına bir infaz düzenlemesi ile sırf bir süre hapisanede tutmak bakiş açısı da doğru ve yeterli bir çözüm değil. Son olarak dikkat çeken diğer iki durum da Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması kararına ilişkin istinaf yolunun açılması ve firari sanıklar hakkında hiçbir karar verilmemesi hususlarının yasalaşmasıdır.

YD: "Örgütlü suçlar" olarak belirtilen bölümlere dair yeni düzenlemeler var. Bu değişiklikler kimleri hedef alıyor ve nasıl bir içeriğe sahip?

EHB: İlk soruda "örgütlü suçlar" kapsamındaki infaz düzenlemesinin ayrımcılığının yanı sıra, Anayasa Mah-

kemesi, Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 220. maddesinin 6. fıkrasında yer alan "örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi ayrıca örgüte üye olmak suçundan da cezalandırılır" hükmünü 26 Ekim 2023'te iptal etmiş, 8 Aralık 2023'ten başlayarak Meclis'e yeniden düzenleme için dört ay süre vermişti. Yüksek Mahkeme kararında, "kuralın kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarını önleyecek şekilde belirli ve öngörülebilir nitelikte olmadığı ve bu yönüyle kanunilik şartını taşımadığı sonucuna ulaşılmıştır" diyerek ilgili suç tipinin Anayasa'ya aykırı olduğuna hükmetmişti. "Üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek" konusunda Anayasa Mahkemesi'nin verdiği karar açısından özellikle belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine ilişkin eleştirilerinin

YD: Özellikle son dönemde hukuksuzluk içeren birçok madde düzenlendi. 8. Yargı Paketi içeriği itibarıyla Anayasa ile nasıl bir uyum içerisinde? Çelişen ifadeler yer alıyor mu?

EHB: 8. Yargı Paketi birçok bakımdan Anayasa ve Anayasa Mahkemesi'nin verdiği kararlarla çelişiyor. Anayasa'da bulunan "Suçların ve Cezaların Kanuniliği İlkesi" kanunların açık ve belirli olmasını öngörmüştür. "Örgüte Üye Olmamakla Birlikte Örgüt Adına Suç İşleme" diye adlandırılan kısımda "Örgüt Adına İşlenen Suç" kavramından ne anlaşılması gerektiğine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmuyor veya bu konuda fiiller arasında bir ayırım da yapılmıyor. Bu konuda ikinci soruda belirtildiği gibi Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı da bulunmasına rağmen, Anayasa ve Anayasa Mahkemesi'nin kararları görmezden geliniyor.

Ve kişiler son derece ağır bir itham ve ceza öngören bir suçun kapsamı, ölçütleri belirsiz olacak biçimde tekrar genişliyor.

Yine Anayasa'ya aykırı biçimde yasalaşan bir diğer durum da devlete karşı açılacak tazminat davalarında yetkinin mahkemelerden alınıp, Adalet Bakanlığına bağlı Tazminat Komisyonuna devredilmesi hususudur. Tazminat Komisyonu gibi komisyonlar, olağanüstü hallerde geçici süreliğine kurulup sonlandırılabilir komisyonlardır. Bağımsız yargı makamının yetkisini, tamamen bir Tazminat Komisyonuna devretmek yargı yetkisinin devri anlamına gelmektedir. Bu husus Anayasa'da belirtilen yargı bağımsızlığına aykırıdır. AİHM'in bu tür tazminat komisyonlarının kararlarıyla ilgili bağımsızlık unsuru yönünden verdiği ihlal kararları bulunmaktadır. Tazminat komisyonları yargı mercii olarak kabul edilmedikleri için vekalet ücretine hükmedemiyorlar ve bu durum avukatla başvuruyu kısıtlar bir nitelik arz ediyor. Bu durum doğal olarak Anayasal bir hak olan Etkili Başvuru Hakkını da kısıtlar mahiyette.

Yeni Demokrasi: Katkılarınız için teşekkür ederiz.

GÜLTAN KIŞANAK "TEHLİKELİ DÜŞMAN" MI?

Yeni Demokrasi : Geçtiğimiz günlerde Gültan Kışanak'ın davası görüldü. Duruşmada tutukluluğun devamına karar verildi. Uzun tutukluluk sürecine rağmen hangi yasa veya gerekçelerle Kışanak tahliye edilmedi?

Avukat Gül Altay: İki dönemlik milletvekilliğinin ardından 2014'de Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı'yken gerçekleştirdiği politik faaliyetleri bugünkü davada yargılama konusudur. 7 yılı aşan tutukluluk hukuka aykırıdır ve siyasi nedenlere dayanmaktadır. Amaç seçimle kazanılamayan belediyelerin kayyım ile ele geçirilmesidir. Nitekim başkan olduğu Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atanması, iktidar temsilcilerinin ve Cumhurbaşkanı'nın halen kendisini hedef gösteren açıklamalarda bulunması bunu açık bir şekilde göstermektedir. Eski içişleri Bakanı bir konuşmasında "Cumhurbaşkanımız rahatsızım dedi iki günde hepsini görevden aldık" şeklindeki açıklaması da bu malumun ilanı olmuştur. Bu hususlar dosyanın teknik bir ceza dosyası değil siyasi bir komplo yargılaması olduğunu ortaya koymaktadır.

Gültan Kışanak azami tutukluluk süresi dolmuş olmasına rağmen tahliye edilmemektedir. "Tutuklulukta geçecek süre" başlıklı CMK 102/2 maddesi "Ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde, tutukluluk süresi en çok iki yıldır. Bu süre, zorunlu hallerde, gerekçesi gösterilerek uzatılabilir; uzatma süresi toplam üç yılı, 5237 sayılı TCK'nın İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarda beş yılı geçemez" demektedir. CMK'nın öngördüğü azami süreyi de aşacak şekilde 7 yıl 5 aydır tutuklu olan Gültan Kışanak yasaya aykırı bir şekilde tutulmaktadır. Bu aşamada mahkemenin bir takdir yetkisi de bulunmamaktadır. Kışanak'ın derhal serbest bırakılması gerekmektedir. Ancak bu dava hukuki bir dava olmayıp kaynağı cumhuriyetin kuruluşundan bu yana çözümsüz bırakılmış Kürtlerin hakları sorunudur. Yasalar bu nedenle yetmemektedir.

Bu konu hukuki olmaktan önce siyasi- dir. Yargılananlar tarihsel geçmişe sahip siyasi bir olayı farklı bir bakış açısıyla değerlendirdikleri, devlete çözüm için olanak ve öneriler sundukları için, bu yaklaşımları toplumsal ölçekte karşılık bulup siyasi bir güce dönüştüğü için

yargılanmaktalar. Yargılamaya konu olan olayların bütününde göze çarpan şey büyük bir tarihsel olayın salt hukukla, salt cezalandırma yoluyla toplumsal hafızadan silinemeyeceği, ortadan kaldırılamayacağıdır. Yargılamada ortaya çıkan yığınla hukuksal pürüz de bunu göstermektedir. Bu yargılamada her ne olursa olsun cezalandırılmaları gereken insanlar söz konusudur. Usulsüzlükler, yersiz ve tutarsız iddialar, sonuca bağlanamayan iddiaların iddianameye konu olması ve benzerleri bunun bir sonucudur.

Yoruma açık, nesnel dayanaklardan uzak keyfi bir suç alanı oluşturulmuştur. Böylece muğlak bir "düşman" imgesi üzerinden bilinen hukuk ilkelerini tamamen reddeden, onlarla çelişen bir yargılama ile karşı karşıya kalınmıştır. Bunun adı düşman ceza hukukudur. Bu anlayışın en belirgin özelliği politik alanla kurduğu ilişkinin dolaysız oluşu ve oradan beslenmesidir.

Düşman ceza hukuku hukuk devleti ilkeleriyle uyuşmamakta, onun aleyhine gerçekleşmektedir. Ortaya çıkan yeni hukuk paradigması başta yaşam hakkı olmak üzere bütün temel hak ve özgürlüklerin ihlaline neden olmakta ve devletin bu ihlallere yönelik etkileri normalleşmekte ve bu hukuk dışı faaliyetler hukuki bir çerçevede edinmektedir. Ayrıca bu sistem ile sadece düşmana yönelik bir hukuk yaratılmamakta hak ihlalleri bütün topluma yayılarak uygulama alanı bulmakta, etkileri tüm topluma yayılmaktadır. Artık hukuk devleti tüm toplum açısından askıya alınmıştır. Aslında bu yönetenlerin yönetilenlere ilişkin bir yönetim/tahakküm tasarrufudur. Amaç toplumu risklerden korumak değil, toplumsal risklerden korunmaktır. Müvekkil tam da tarif ettiğimiz bu sistemdeki gibi yaratılan düşman ceza hukukunda "tehlikeli düşman" olarak görülmekte ve kendisine uygulanan hukukta atılı suçlarla alakasının olmaması esas alınmamakta, kimliği nedeniyle ve kimlik politikası nedeniyle suçlu görülmektedir.

YD: Can Atalay, Gültan Kışanak davalarında devletin Anayasa'yı bile çiğnediğini gösteren kararlar alındı. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay kararları uygulanmıyor. Bu hukuksuz yaklaşımlar hangi tehlikeye karşıdır ve dayanağı ne olabilir?

Av. Gül Altay: Anayasa m. 153'te de ifade edildiği gibi bireysel başvuru kararları, mahkemeler dahil kamu gücünü kullanan tüm organlar bakımından bağlayıcı ve

zorlayıcıdır. Nitekim Anayasa m. 138/4 de, yargı kararlarının infazından kaçınılamayacağını belirtmektedir.

Gergerlioğlu kararında AYM, "bir ceza mahkemesinde yargılanmakta iken, milletvekili seçilerek yasama dokunulmazlığını kazanan başvurusunun hukuksal durumunu incelemiş ve durma kararı verilmeyerek yargılamaya devam edilmesinin, başvurusunun seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkına müdahale oluşturduğunu..." ifade etmiştir. AYM Can Atalay ihlal kararında Gergerlioğlu kararına atıf yaparak, başvuruya konu yargılamanın, başvuru bakımından seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkına müdahale oluşturduğunu kabul etmiştir.

AYM'nin hak ihlali kararının içeriği, yetki aşımında veya fonksiyon gasbında bulunup bulunmadığı tartışmasını yapmak, bu konuda mahkemelerin karşı karşıya gelmesi durumu varsa, konunun çözümlünü Anayasa veya yasa değişikliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden talep etmek mümkün olduğu halde, 6216 sayılı Kanunun 50. maddesinin 2. fıkrası bir yana, "Anayasanın Bağlayıcılığı Ve Üstünlüğü" başlıklı Anayasa m. 11/1 delaletiyle "Anayasa Mahkemesi'nin Kararları" başlıklı Anayasa m. 153/1'in birinci cümlesinde yer alan "Anayasa Mahkemesi'nin kararları kesindir." hükmü varken, zaten olağan kanun yolları tüketilmeden Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvurunun yapılamayacağı Anayasa m. 148/4'ün amir hükmü iken ortada Yargıtay'ın temyiz incelemesi sonucunda onanıp kesinleşmiş ve infazı kabil bir hükmün varlığından hareketle, Anayasa Mahkemesi'nin 25.10.2023 tarihli ihlal kararının hukuki değer ve geçerlilik taşımadığı gerekçesiyle infazından kaçınılması Anayasa'ya aykırıdır.

AYM kararına, gerekçesine ve içeriğine katılmamak, bu kararı yok saymak ve göz ardı etmek hakkını ve yetkisini tanımaz. Aksi halde yargılama ve kanun yolları dışında da yargının infazı gereken kararları tartışılabilir hale geleceği gibi, Anayasa m. 138/4'e rağmen yargı kararlarının gerçeğinin yerine getirilmesinden kaçınılması yolu açılır, hatta bu yolun kullanılması alışkanlık haline dönüşebilir.

Bu tehlikeli koşulun meydana geldiği görülmektedir. Bunun bir tür toplumsal tehdit niteliğinde olduğu değerlendirilmelidir. Önceki soruya yanıtta belirttiğim

düşman hukukunun varlığı doğal sonuçtan bahsetmekteyiz aslında. Düşman kimlik, düşman siyaset belirlenmiş ve hukuk da bu düşmana yönelik bir silaha, ama özel bir nitelik kazandırılarak dönüştürülmüştür. Kararların uygulanmaması bunun üst biçimlerinden biridir. Bu düşman kabul edilenin tehdit düzeyinin üst seviyede değerlendirildiğini düşündürmektedir. Yargılamaya konu edilen sorunun tarihsel ve güncel karşılığı aslında malumdur. Bu nedenle tehlike algısının nedeni ve düzeyi de hem ülkenin genel şartlarına hem de bölgesel şartlara bakıldığında anlaşılabilir. Kobane olaylarının da buna işaret ettiği soruya cevaben dediklerimize eklenebilir.

YD: Son olarak Gültan Kışanak'ı bir siyasi figür olarak ayıran özelliği nedir?

Av. Gül Altay: Kobane yargılaması bir kumpas yargılaması olup burada Gültan Kışanak'ın kimliği hedef alınmıştır. Gültan Kışanak milletvekili seçildiği günden itibaren TBMM'de Kürt sorununun demokratik ve barışçıl yollarla çözülmesini savunmuş, çatışmaların sona erdirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. İki dönem milletvekilliği yaptıktan sonra 2014 yerel seçimlerinde BDP'den belediye başkan adayı olmuş ve yüzde 55 oy oranıyla Diyarbakır Belediye Başkanı seçilmiştir. Dolayısıyla milletvekilliği ve belediye başkanlığı sırasındaki faaliyetleri sebebiyle hedef alınan sadece Gültan Kışanak değil partisi ve onları destekleyen binlerce Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı, iktidar partisi tarafından kendi özel çıkarları uyarınca da hedef alınmış, demokratik yollarla seçilen müvekkilin yerine kayyım atayabilmek için müvekkil asılsız suçlamalarla tutuklanmıştır. Müvekkil ve partisini 2014 seçimlerinde yüzde 55 ile destekleyen Diyarbakırlılar bu oranı 2019 seçimlerinde yüzde 62'ye çıkarmıştır. Bu oran 490.571 oya tekabül etmektedir. Hukuk ve siyaset teorisinde hukuk devleti ilke ve ideale yüklenen değer siyasi iktidarın keyfi bir şekilde hareket etmesini engelleme amacından kaynaklanmaktadır.

KAAN: "YERLİ VE MİLLİ" SEFALETİN ÖRTÜSÜ

AKP-MHP faşist bloku hamasetle bezenmiş, "yerli-millî" göndermeli savunma sanayii projeleriyle seçim süreçlerini yönetmek konusunda oldukça "mahir." Bu becerisini geçtiğimiz yıl mayıs seçimlerinde "yerli-millî uçak gemisi" iddiası eşliğinde geliştirdiği "millî savunma sanayii" söylemleriyle göstermişti. Dünyanın ilk drone uçak gemisi olarak karikatürleşen TGC Anadolu gemisinin hemen ardından şimdi de kitlelerin karşısına KAAN çıkarıldı. Beşinci nesil savaş uçağı olarak lanse edilen bu uçak geçtiğimiz günlerde ilk uçuşunu gerçekleştirdi. Eşanlı olarak AKP'nin seçim propagandasının baş köşesine oturtulan savaş uçağının yerli-millî niteliğinden proje sürecine çok tartışmalı bir üretim sürecinin olduğunu söylemek gerekiyor. Tüm bu incelendiğinde Türkiye'nin savaş aracı üretim niteliği, kapasitesi ve gerçekliği yalın bir biçimde öne çıkıyor.

TGC ANADOLU'DA BAŞLAYAN HAMASET KAAN İLE DEVAM EDİYOR

Uçak gemilerinin alamet-i farikası 3. ve 4. nesil olarak sınıflandırılan muharebe uçaklarının kalkış ve inişi başta olmak üzere lojistik, pilotaj ve üslenim faaliyetlerinin organizasyon platformu olmasıdır. Erdoğan, genel seçimler öncesi alelacele liman liman gezdirerek halka tarihin ilk drone kalkış rampası olan "TGC Anadolu" gemisini "uçak gemisi" olarak tanıtıyordu. Soru basitti: Bu gemi savaş uçağı kalkış ve inişi için uygun muydu? Hayır. Seçim tantanası içerisinde bunun bir önemi olmayacaktı. Türkiye tüm üretim süreci bakımından yerli ve millîliği tartışmalı bu gemiye sahipti artık. Bir tane de olsa, bir daha üretilmeyecek de olsa bunların bir önemi yoktu. Seçimler için kullanışlı bir aparat olarak "yerli savunma sanayii" öne çıkarılacak, terörün başı her yerde ezilecekti! Kriz, zam, enflasyon, yoksulluk içerisinde debelenen kitlelerin böylesi söylemlerle uyutulması, hatta bu politikayla şovenizm yelkenlerinin şişirilmesi bir kez sağlanmıştı. Bundan sonraki seçimlerde de benzer bir yol izlenmeliydi. Her iki seçim süreci özgülünde bir analogi

kurarsak bu propagandanın ne denli ikiyüzlü olduğunu anlayabiliriz.

Geçtiğimiz yıl "TGC Anadolu" tanıtılırken Maraş merkezli depremler yaşanmış, yüz binler enkazın altında kalmıştı. "Devlet nerede" diyerek enkaz altında kalan ölümlerini isteyen halka cevap olarak, "gemi yaptık" deniliyordu. Bugüne dönelim: İliç'te 9 işçinin maden liçinde kaybolan cenazelerini çıkaramayan devlet, halka "KAAN'ı uçurduk" diyor. İliç'te ve Hatay'da enkaz başında bekleyenler "yerli-millî savunma sanayii" yaygarası ile susturuluyor. 20 yılı aşkın AKP iktidarının, yüzüncü yılını geride bırakan TC'nin halka verebildiği tek şey enkaz başında hamaset! Daha da kötüsü bugünlerde kimi zaman bir maden göçüğünde, kimi zaman bir bina enkazında, kimi zaman da ekonomik enkazda en belirgin halde gerçekleşen vaat de bu!

KAAN NE DENLİ MİLLİ?

Savaş uçaklarının gücü ve niteliği salt onun uçuyor oluşu ya da prototipinin yaratılmasıyla ilgili değil. Temel parçası olan motoru, seri üretimi, yazılımı, uluslararası tedarikteki pozisyonu, emperyalist güçlerin buralardaki rolü hakkındaki bilgiler bu araçların gücünün ve niteliğinin anlaşılması bakımından belirleyicidir. KAAN'ı bu noktada incelediğimizde özel olarak TUSAŞ'a (Türk Uçak Sanayii Anonim Ortaklığı) bakmak gerekiyor. TUSAŞ'ın temelleri 28 Haziran 1973'te savunma sanayiinde "dışa bağımlılığı azaltmak" amacıyla atılsa da resmi olarak 1984'te ABD-Türkiye ortak şirketi olarak kuruldu. Kuruluşundaki ABD etkisi dahi ne ölçüde "bağımsız" olabileceğini gözler önüne seriyordu. Dışa bağımlılığın azaltılmasından söz edilse de esas amacın ne olduğu TUSAŞ sitesindeki şu ifadelerden anlaşılabilir: "Kuruluş amacı, Türk Hava Kuvvetleri'nin savaş uçağı ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak F-16 uçaklarının kullanılması kararı ile birlikte F-16 uçağının üretimi, uçak üzerindeki sistemlerin entegrasyonu ve uçuş testlerini yaparak Hava Kuvvetlerine teslim etmek."

Özcesi, emperyalizmle kurulan bağımlılık ilişkisinin bir sonucu olarak ABD emperyalizmi, TC'nin iş gücünden yararlanmak adına bu şirketle ortaklık içerisinde F-16 ve benzeri modellerin montajı için böylesi bir projeye ihtiyaç duymuştu. Böylelikle hem ucuz iş gücü ve tedarik maliyetleri azaltılacak hem de bağımlılık, proje ve üretim sertifikasıyla korunacaktı. Benzer üretim modelinin yıllar içerisinde farklı ülkelerde de uygulandığı görülüyor. TC bu kapsamda hem kendi F-16'larını hem de ABD adına Mısır, Ürdün ve Pakistan'ın uçaklarını üretmiştir. Yine TUSAŞ'ın sitesinde bu süreçteki üretime dair bilgiler, "Şirketimiz ile Ürdün Kraliyet Hava Kuvvetleri (RJAF) arasındaki, 17 adet Blok 15 F-16 uçağının 'Falcon-up', 'Falcon Star' ve 'Mid Life Upgrade' (MLU) tadilatına yönelik sözleşme kapsamında, 12 F-16 uçağının Türk Havacılık ve Uzay Sanayii tesislerinde modernize edilerek teslim edilmesi ve RJAF tarafından modernize edilecek son 5 uçak için teknik destek sağlanmasından oluşan program başarı ile tamamlanmıştır" sözleriyle ifade ediliyor. Devamında Mısır için de 46 adet F-16'nın üretildiği belirtiliyor. TUSAŞ'ın bir diğer misyonu da yine çevre ülkelerdeki savaş uçaklarının modernizasyonu adı altında tamir ve bakımını yapmak. Pakistan Hava Kuvvetleri'nin envanterindeki 41 adet Blok 15 F-16 uçağın da bu kapsamda "modernize" edildiği görülüyor. 2005 yılında TAI (Motor Şirketi) ile birleştirilen TUSAŞ'ın hisselerinin ABD'den alındığı söylene de ürün entegrasyonu için gerekli tüm alt şirketlerin yabancı ülkeler ile ortaklığı (Almanya, Fransa, ABD, İngiltere, Malezya, Pakistan Kazakistan, Endonezya) sürdürülüyor.

OYUN KURUCULUK MU EMPERYALİZME UŞAKLIK MI?

KAAN'ın geliştirilmesi sürecindeki temel üretimin arka planı dolaysız bir bağımlılık ilişkisine dayanıyor. Tüm arka plandan bağımsız geliştirilen bir KAAN'dan söz etmek mümkün değildir. Nitekim KAAN uçağı da Türkiye'de üretilen birçok zırhlı araç, helikopter, drone gibi yabancı menşeli motor (General Electric F110) kullanıyor. Seri üretimi için TUSAŞ Genel Müdürü en iyi ihtimal olarak 2028'i gösteriyor. Motor başta olmak üzere birçok kritik parçada dışa bağımlılık

sürerken ufukta "oyun kurucu" rolünü sağlayacak emareler görünmüyor. Bu noktada F-16'nın modernizasyonu için İsveç'in üyeliğine verilen onaydan tutalım da Eurofighter için aşındırılan AB kapıları TC'nin ne denli bağımlı olduğunu gösteriyor. KAAN'ın 5. nesil uçak olarak lanse edilmesine rağmen halihazırda seri üretimi gerçekleştirecek pozisyonunda oldukça uzak oluşu bu projenin bu denli şişirilmesinin ikiyüzlü bir politikaya dayandığını gösteriyor. Bu politika seçim meydanlarında kitlelerin, esas gündemlerden uzaklaştırılarak şovenizm yağmuru altında KAAN rüzgârıyla kandırılmasını içeriyor. "Büyük oyun kurucu devlet" vurgusu öne çıkarılarak "iç ve dış düşmanlara karşı savaş"ın öne çıkarıldığı bir hamasi söylemin devam edeceğini öngörmek mümkün. Bu, dün TGC Anadolu'ydü bugün ise KAAN. Peki gerçekler böyle mi? Kürt meselesinde gerilla mücadelesini kırmak için silahlara akıtılan paralarla direniş yok edilemedi. Suriye Kürdistanı ve Irak Kürdistanı'nda TC, pozisyonunu ilerletemiyor. Dağlık Karabağ'da SİHA'larla "oyun kurucuyuz" denilse de Rus emperyalizminin çizdiği sınırların güçlendiği bir sonuçla karşı karşıyayız. TC, "oyun kurucu" hamasetini sürdürdursun esasta emperyalistlerin kendisine açtığı alanlarda, onların çıkarlarına hizmet eden pozisyonu değişmiyor. Bu bölgelerde kendisine verilen görevleri gerçekleştirerek küçük paylarla oyalanma gerçekliği kitlelerden hamasi söylemlerle saklanıyor. Halk derinleşen bir yoksullukla boğuşurken Türk bürokratik-komprador burjuvazisi emperyalistlerin verdiği görevleri yerine getirerek kasasını dolduruyor, vergi rekorları kırıyor. Tam da bu gerçeklikten kitleleri uzaklaştırmak adına terör demagojisi, şovenizm ve "yerli-millî savunma sanayii" söylemleri öne çıkarılıyor. Sandıklar bu politikanın tescillendiği bir aparat olarak işlev görüyor. KAAN ve türevi propaganda çalışmalarıyla egemenlerin çıkarlarına hizmet eden özünde ise halkın acımasızca sömürüldüğü bu politikaları ısrarla teşhir etmek, gerçekleri kitlelere anlatmak temel görevimiz olmalıdır.

KAAN

Hak ve Çıkar

Türkiye’de halk kitleleri neredeyse tamamen örgütsüz durumdadır. Kitle örgütlerinin önemli oranda zayıfladığı, politik tavırdan ve amaçlardan uzaklaştırıldığı uzunca bir sürecin sonunda örgütsüzlük temel bir sorun olarak hak mücadelelerinin önündeki en büyük engeldir. Bu engelin kendini güçlü bir şekilde hissettirdiği genel kabul gören bir durumdur.

Bu örgütsüzlük hiç kuşkusuz kitleler için geçerlidir. Egemenlerin bunun tam aksine örgütlü oldukları, çeşitli odaklar etrafında birleştikleri, devleti yönettikleri, kendi çıkarlarını rahat bir şekilde gerçekleştirdikleri açıktır. Egemenler için olanaklı ve başarılı olduğu yerde örgütlenmenin kitleler için neredeyse olanaksız ve başarısız oluşunu nasıl açıklamak gerekir? Bu koşulların oluşmasına hak ve çıkar ilişkisi üzerinden bakmak sürece dair kavrayışımızı derinleştirebilir. Kitlelerin örgütlenmekten, her türlü örgütlü hareketten çekindikleri gerçekliğini nasıl anlamalı, yorumlamalı ve çözümllemeliyiz? Bunun çok uzun bir zamandır gündemimizde olduğunu, bizi meşgul ettiğini biliyoruz ve soruna yeniden dikkat çekmekle çözüm yolunda ciddi bir adım atmamış olacağımızın da farkındayız. Bununla birlikte bu soruna kafa yormadığımız, çözüm için çalışmadığımız her durumda “örgütsüzlüğün” boğucu ve kasvetli havasından çıkmayacağımız, görece örgütlü olmanın da faydasızlığına kanaat getirip “kendi dar dünyalarımıza” çekileceğimiz de kesindir. Yıllardır en yakınımızda dahi tanık olduğumuz bu somut “çekilme” halinin temelinde “kitlelerin örgütsüzlüğü” vardır.

BİREYİN TERCİHİ BELİRLENMİŞ SINIF TAVRIDIR

Bugün kitlelerin belediye yöneticilerini, dolayısıyla da belediye politikalarını belirleyecekleri iddiasıyla yeni bir “seçim oyunu” oynanmaktadır. Oysa örgütsüzlüğün olduğu yerde seçim “bireyin tercihi” olmakla sınırlı kalır ve istisnai tavırlar hariç birey hemen her koşulda dayatılanı seçer. Seçme eyleminin “bireyin tercihi”ne sıkıştığı koşullarda birey çaresizce olana boyun eğer. Bu gerçekliği dikkate almamak, “birey tercihlerine sıkışmış seçimler”den nitelikli sonuçlar beklemek başlı başına yanılıdır. “Halkın örgütsüzlüğü” sonucu belirleyen bir özelliktir, böyle bir halk dayatılanı seçecektir. Dayatılanların çoklu olması ve bir ihtimal belirleyici ögenin (hâkim

kliğin/hegemon gücün) tercihinin seçilmemesi bu kuralı bozmaz. Nihayetinde halkın çıkarlarıyla uyumlu bir seçenek tercih edilemez. Çünkü böyle bir tercih örgütlenmemiştir. Halk kitlelerinin örgütsüzlüğe sürüklenmesinin, örgütlenmenin halk kitleleri için bir suç gibi kavranmasının temelinde egemenlerin “dayattığını kabul ettirmek” politikası vardır. Rıza yaratmak dediğimiz şey de budur: Kitleler birilerini seçmiş olurlar ve “seçtikleri tarafından yönetilirler”!

Örgütsüz halk gerçekliğinin bize anlattığı şey egemenlerin başarılı yönetimidir. O halde örgütsüzlük halkın yönetimden memnun olduğuna mı işaret eder? Elbette hayır. Örgütsüzlük halkın tercihi olmaktan çok dayatmadır. Bu sebeplerini iki ana başlık altında toplamak mümkün: Subjektif yaklaşımları nedeniyle öncülerin doğru politikalar belirleyememeleri ve egemenlerin örgütsüzleştirme saldırıları.

Halk kitlelerinin örgütlenmesi için yığınla neden vardır ve bu nedenler halk örgütlenmelerinin biçimlerinin zenginliğini de açıklar. Devrim için örgütlenmek bu biçimlerden en ileri ve en güçlüsüdür. Bunun başarılı olmasının koşulu devrimin proletaryanın çıkarları etrafında gerçekleşmesidir. Çünkü çağımız devrimlerinin temel karakteri proleter olmalarıdır. Burjuvaziye karşı proletaryanın çıkarlarını temel almayan “devrim örgütleri”nin ufkü nihayet burjuvazinin ufküyle sınırlıdır. Bu sınırlı ufuk devrim için yetersizdir, bir noktadan sonra egemenlerle “uzlaşma” eğilimi galip gelir ve “devrimden vazgeçilir.”

Devrimi gerçekleştirmek üzere örgütlenmek halkın bir eğilimi olabilir ama tutarlı bir hareketi olamaz. Buradaki belirleyici kavram Lenin’in sözünü ettiği devrimci teoridir. “Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz” sözü bu noktaya dikkat çeker. Bu, “Her devrimci pratik için o pratiğin devrimci teorisi ön şarttır.” anlamına gelmez. Kendiliğinden hareket içinde devrim eğilimi elbette vardır. Bu nedenle devrimin kitlelerin nesnel bir gereksinimi olduğunu, devrimci eylemin bir dayatma değil kitlelerin genel hareketine uyumlu bir pratik olduğunu savunuruz.

Bu hemen her somut kitle olgusunda gösterilmeli ve açıklanmalıdır. Devrim kitlelerin en temel gereksinimlerinin karşılanmasını içerir, dolayısıyla kitlelerin kendiliğinden hareketi içinde

somutlaşan her talep devrim için bir çağrı niteliğindedir. Somut taleplerin bu özelliğini keşfetmek ve açıklamak devrimci teorinin varlığını ve inşasını getirir. Bunun için bilimsel bir düşünme tarzı ve sentezleme yeteneği gerekir. Devrim teorisinin kendiliğinden gelişmeyeceği iddiası bu özelliklerin bir kitle pratiğinde bulunmamasına dayanır.

Bununla birlikte, kitlelerin kendiliğinden hareketinde devrimci teorinin unsurları vardır. Bu teori ancak kitlelerin pratiğinden hareketle ortaya konabilir. Şöyle de denebilir: Kitlelerin kendinde mevcut olan devrim teorisinin keşfi ve açığa çıkarılıp aydınlatılması bilimsel bir yaklaşıma sahip özneleri gerektirir. Devrimci önderlerin ya da devrime önderlik edenlerin yaptığı ve bundan sonra da yapacakları şey kitlelerde var olanı inceleyerek onlardan almak ve aydınlatıp yeniden onlara taşımaktır...

HAK ÇIKARDAN DOĞAR

Bu ilişkinin anlaşılması ve ayrıca bazı temel kavramlar hakkında zihnimizin açılması bakımından haklar ve çıkarlar kavramları üzerinden bir tartışma yapacağız. Haklar ve çıkarlar kavramları bu seçim sürecinde de sıklıkla karşılaştığımız kavramlardır. Hemen her alanda kitlelerin hakları “insan hakları” ya da “doğal haklar” olarak değerlendirilmekte, iktidar ve muhalefet diye ayrılırlar da düzen partileri tarafından propaganda-ajitasyon malzemesi olarak kullanılmaktadır. Bu yaygın bir kabuldür ve kuşkusuz cezbedicidir. Ne var ki bir şeyin “hak” haline gelmesi uygun koşulları ve mücadele gerektirmiştir, hiçbir hak kendiliğinden ve başlangıçtan itibaren var olmamıştır. Dine dayalı toplumlar da “haklar” bahsedilmiştir. Çünkü her şey Tanrı kaynaklıdır, onun tarafından tanımlanmış ve sunulmuştur. Hak da bu inanışa göre tanımlanır ve insan iradesinden ve eyleminden bağımsız kabul edilir.

Dine dayalı toplumlardan kopulup modern toplumlara gelindiğinde haklar büyük mücadelelerin, özellikle de devrimlerin sonuçları olarak kabul gördüler. İnsan iradesini merkeze alan, dini otoriteleri sarsan ve gücünü “Tanrı”dan alan yöneticileri reddeden burjuva devrimleriyle hak kavramı da “insanın ürünü” olarak yorumlanmaya başladı. Bu, büyük bir ilerlemeydi. Elbette bunun da bir sınırı vardı. Bu sınır bugün mücadelenin önündeki engeldir ya da

bugünkü mücadele bu sınırı aşmak içindir. Bu sınırın ne olduğunu ve niteliğini anlamak için hak ile çıkar kavramlarının ilişkisini açıklamak gerekiyor.

Burjuva devrimleri insan merkezli hak bilincini geliştirdi. Bunu yapmakla halk kitlelerinin çıkarları ve sınıflar arasındaki mücadelenin konusu olan özgürlük sorunları görünmez kılındı. Bir önceki, din merkezli toplumsal düzenlerde Tanrı tarafından bahsedilmiş haklar bu kez “doğuştan gelen” haklar, bu anlamda gene sınırlı ya da tamamlanmış haklar olarak anlaşılma-yorumlanmaya başladı. Burjuva devrimlerini gerçekleştirmiş ülkelerde sağlanan kazanımlar tüm diğer ülkeler için “hedef” haline geldi ve “haklar” evrensel haklar olarak tanımlanır oldu. Bu tanımın bir ölçüde gerçekçi olduğunu söyleyebiliriz. Tüm diğer ülke halkları için söz konusu kazanımlar erişilmesi gereken haklardı ve “evrensel haklar” kavramı da bunu meşrulaştıran bir kavramdı. Ne var ki bu, konunun sadece bir yönüydü. Diğer yön bu hakların burjuva düzenin işlemesine, burjuvazinin çıkarlarının gerçekleşmesine ve korunmasına dayanmasıdır. “Evrensel haklar” kavramı proletaryanın çıkarları, proleter düzenin/sosyalizmin işleyişi bir gerçeklik olarak gündemleştirdiğinde gerici bir kavrama dönüştü. Halihazırda “insan hakları” ya da “evrensel haklar” proletaryanın çıkarları bakımından burjuvazinin çıkarlarını temsil eden gerici haklardır ve aşılabacaktır. Proletarya devrimleri bu hakların kazanılmasını değil, bu hakların ötesine geçilmesini, halkların özgürleşmesini içeren hakların gerçekleşmesini sağlayacaktır.

MÜCADELE HAKLARI GELİŞTİRDİ

Hak kavramının tarihsel gelişimi göz önüne alındığında başından beri belli, insan gelişiminden ayrı olarak var olmuş bir şeyden söz etmediğimiz anlaşılacaktır. Örneğin “evrensel haklar” seviyesine burjuva devrimlerinde ulaşılabildi. Bu haklar burjuvazinin egemenliğini güvenceye alan hukuksal sistemin inşası içinde oluştu ve kabul gördü. Bireysel özgürlüğü temel alan bu haklar kölecilikten ve feodal düzenden kopuşu sağlayan düzenlemeleri içerir. “Birey” burjuva düzene “tabi” birey olarak özgürdür.

Dışarıdan bakıldığında bu haklar “özgür birey” için tasarlanmış, düşünülmüş görünür. Bu o derecede güçlü bir görünümdür ki anlatımlarda bu, insanın birey olarak özgürlüğü ezelden başlayıp

İlişkisi Üzerine

ebedi devam edecek bir özgürlük gibi anlaşılır. Bu haklar şöyle sıralanabilir: Yaşama ve özgürlük hakkı, Kölelik yasağı, İşkence yasağı, Kişi olarak tanınma hakkı, Hukuk yoluna başvurma hakkı, Keyfi tutma yasağı, Adil yargılanma hakkı, Mahremiyet hakkı, Seyahat hakkı, Sığınma hakkı, Vatandaşlık hakkı, Evlenme ve ailenin korunması hakkı, Mülkiyet hakkı, Düşünce, vicdan ve din özgürlüğü, İfade özgürlüğü, Toplanma ve örgütlenme hakkı.

Burjuva devrimlerinden çok sonra, özellikle sosyalizm yönündeki ilerlemeler de dahil olmak üzere gelişen işçi mücadelelerinin sonucunda ve ekonomik krizlerde sermayeye karşı devletin artan sorumluluklarının bir sonucu olan bir dizi “insan hakkı” daha gelişti: Sosyal güvenlik hakkı, Çalışma, Adil gelir ve sendika kurma hakkı, Dinlenme hakkı, Eğitim hakkı, Kültürel yaşama katılma hakkı, Sağlık, beslenme ve konut hakkı ve Grev ve toplu sözleşme hakkı. İnsan haklarındaki gelişim en son Dayanışma hakkı, Barış hakkı, Çevre hakkı ve Herkesin insanlığın ortak mal varlığından yararlanma hakkına kadar vardı. Son kuşak hakların ulusal kurtuluş savaşlarını da içeren büyük dünya savaşlarıyla ilgili olduğunu hatırlatmamız gerekir. Sıraladığımız bu haklardan da anlaşılacağı gibi sürekli olarak gelişen, insanlığın üretim biçimi ve üretim ilişkileriyle bağıntılı bir özgürleşme söz konusudur. Bunlar ne ezeli ne de ebedidir. Bütün bunlar ilgili dönemdeki insan toplumlarının egemen çıkarlarının karşılığıdır. Hakların özde ne içerdiğini çözmek için toplumsal düzenin kimlerin çıkarını gerçekleştirdiğine bakmak gerekir. Bu bize hak kavramının çıkar kavramıyla dolu olduğunu gösterecektir.

Dolayısıyla işçi ve emekçi haklarından da söz edilse bunların nihai olarak hangi toplumsal düzende gerçekleştiğine bakmak gerekecektir. İşçi ve emekçi için yararlı görülen bu hakların da eğer burjuva bir toplum düzeninde yaşıyorsa nihai olarak bu toplumsal düzenin devamlılığına hizmet ettiğini düşünmek genellikle yanlış olmayacaktır.

İKTİDAR MÜCADELESİ TEMEL HAKTIR

Bir toplumsal düzenin devamlılığı bakımından o toplumsal düzenin hemen bütün kesimlerine belli roller, görevler ve sorumluluklar düşer. Her kesimin varlığından ileri gelen ihtiyaçları ve talepleri

olacaktır. Bunlar onların “çıkarları”nı da temsil eder. Haklar da bu ihtiyaçlardan, taleplerden hareketle belirir. Toplumsal düzen hem egemen sınıfın ideologları, teorisyenleri aracılığıyla hem de sınıflar arasındaki çatışmanın kendiliğinden sonuçları olarak gene düzen sınırları içinde beliren ihtiyaçların ve taleplerin karşılanması için “genel haklar” ve “özel haklar” inşa edilir. Bunlar bir kere oluştuktan ve yerleştikten sonra toplumsal düzenden sökülüp atılmaları hiç kolay değildir. Bu ezeli, ebedi bir içerikten kaynaklanmaz. Yukarıda böyle bir “özgücün” olmadığını, ezeli ve ebedi insan haklarının hiçbir zaman gerçekleşmediğini açıklarken değindiğimiz “bireysel zemin” aslında her zaman için toplumsal düzendir. İnsan hakları da belli bir toplumsal düzenden beslenir. İçinde olduğumuz kapitalist dünya düzeni kapsamında oluşan ve savunulan her türden hak, buna özel işçi ve emekçi hakları da dahildir, sonuç olarak bu düzenin işlemesi içindir, bundan ötürü de burjuvazinin çıkarları doğrultusunda şekillenmiştir. Burjuvazinin çıkarlarını sağlamayan, gerçekleştirmeyen haklar bu düzen içinde esas olarak gerçekleşemez.

Bunu “Bütün haklar burjuvazinin icadıdır.” basitliğinde söylemiyoruz elbette. Söylediğimiz şudur: Bütün haklar burjuvazinin çıkarlarını gerçekleştirecek koşulların sağlanmasına hizmet etmek üzere biçimlenir. Bunlardan biri çalışmaya uygun işçilerdir örneğin. Çalışmaya uygun işçilerin gerekliliği onların barınma, beslenme, çalışma, aile kurma, vatandaş olma, seçme ve seçilme, ulaşım, adil yargılanma vb. haklara sahip olmalarının da koşuludur. İşçiler bu haklar için mücadele etmişlerdir. Kadınların oy hakkı için mücadeleleri buna iyi bir örnektir. Buna karşın haklar “sağlıklı” bir burjuva toplumsal düzenin oluşmasına hizmet etmiştir. Bu elbette bir ilerlemedir, üstelik hemen her bir hak kesin olarak insanın özgürleşmesi, iradesini geliştirmesi ve gerçekleştirmesi bakımından ilerlemedir. Aksi söylem, yani kapitalist toplum düzeninin temel ögesi olan özel mülkiyetçilik ve kâr güdüsünden hareketle “anti insan ya da doğal olmayan toplum düzeni” iddialarına sivrilmeye içerir. Oysa bu iddiaların kendisi dahi söz konusu ilerlemenin ürünleri olarak değerlendirilebilir. Sosyalizm ve komünizmin toplumsal üretimin en ileri safhalarında ortaya çıkan bilinç seviyelerini temsil etmesi de aynı şeye işaret eder. Kapitalizmin

bize devasa büyüklükte toplumsal sorunlar yüklediği, milyonlarca yıllık birikimlerin bir saniyede yok olmasını sağlayacak yıkım gücüne sahip olduğu bir gerçekliktir; ama aynı zamanda bu büyük güçtür bizi sosyalizm ve komünizm yolunda muzaffer kılacak olan... Bu gücün sadece araçlar bakımından değil, düşünce ve bilgi bakımından da değerlendirilmesi gerekir. Tek başına araç boş bir şeydir...

Haklar ve çıkar ilişkisi üzerinde ciddiyetle durmak nereye doğru ilerlediğimiz hakkında bizi aydınlatır. Haklarımızın içinde olduğumuz toplumsal düzenin işlemesinin araçları olduğunu bildiğimizde ve bu hakların “kendi çıkarlarımız” doğrultusunda daha da gelişmesine çaba harcadığımızda karşılaşacağımız şeyin toplumsal düzenin şiddet araçları olduğunu fark ettiğimizde söz konusu ilişkinin devrimci dinamiğini görürüz. Bu sebeple haklarımız konusunda bilinçlenmek, haklarımızı ayrıntılandırmak, haklarımızın sınırlandırıldığı, gasbedildiği koşullarda bunun nedenlerini anlamak ve bunlara karşı koymayı görev edinmek bizi her seferinde söz konusu ilişkinin devrimci dinamiğine götürür. Bu haklar en nihayetinde çıkarlarımızın düzenle uyumsuz noktalarına dayandığında kaybolmaya yüz tutar. Bize bu noktada düşen görev haklarımızın kaybolmaya yüz tuttuğu yerlerde onları yeniden tanımlamak olur. Bunun için normumuz işçi sınıfının çıkarlarıdır. İşçi sınıfının çıkarları toplumsal gelişmenin sürmesi bakımından yegâne/biricik devrimci çıkarlardır. “Sınıf çıkarları” kavramının çağrıştırdığı darlık işçi sınıfının çıkarları söz konusu olduğunda doğru olmaktan çıkar. Çünkü kendini kurtarmakla insanlığı kurtaracak sınıftır işçi sınıfı, sömürülen son sınıf olarak sömürüye son vermek üzere iktidarı ele geçirdiğinde kendini sömürenin de varlığına saldırmış olur işçi sınıfı. Bu, onun “sınıf çıkarları”nın geleceği bakımından insanlığın da çıkarlarını temsil ettiğine işaret eder. Bugün için gene “insanlık” içinde yer alan burjuvazinin çıkarlarına karşı olmak “tüm insanlığın” çıkarlarını temsil etmemesi onun sınıfsız insan toplumlarının çıkarlarını temsil etmediğine yorumlanamaz. Bu noktada burjuvazinin çıkarlarının sömürüden kurtulmuş insanlığın çıkarlarıyla çelişkili olduğu gerçeğine dikkat çekmemiz yeterlidir...

İnsanın haklarının ve sınıf çıkarlarının ilişkili kavramlar olduğunu kavramak

sınıf çıkarları uğruna mücadelenin haklar temelli mücadele ile ne derecede veya nerelerde bağdaştığını; ama nerede ayrıştığını anlamak bakımından belirleyicidir dedik. Bunu somutlaştırmak bakımından, hazır belediye seçimleri gündemdeyken belediyeçilik hizmetlerini örnek vermek yerinde olacaktır. Bilindiği üzere son dönemde devrimci, demokratik mücadele içinde, özellikle de yurtsever Kürt hareketinin önemli kazanımları ile birlikte belediyeçilik çok önemli bir yer edinmiş durumda. Kitle desteği ya da kitle katılımı bakımından bu kesimin gerçekleştirdiği belediyeçilik günümüzde pek rağbet görmese de sözünü ettiğimiz kesimlerin değerlendirmelerinde belediyeçilik önemli bir yerde durmaktadır. Belediyeçilik yoluyla kimi hakların kitlelerin çıkarları doğrultusunda gerçekleşebileceği iddiası bu yaklaşımın temelini oluşturmaktadır. Yukarıda kabaca değindiğimiz işçi ve emekçi haklarının belediye aracılığıyla gerçekleştirilebileceği açıktır. Barınma, ulaşım, su-elektrik, bir ölçüde çalışma koşulları, çevre sağlığı, kültür hizmetleri gibi birçok alanda kitlelere, hakları doğrultusunda tam da onların çıkarlarına uygun hizmetlerin götürülmesi belediye aracılığıyla elbette mümkündür. Kitlelerin desteğiyle kazanılan belediyelerde kitlelerin çıkarlarına uygun adımlar atmak elbette mümkündür. Ancak bu gerçekleşme mevcut düzenin sürmesine hizmet edecektir. Belediyelerin bu düzenin işleyen parçaları olduğunu unutmak, ihmal etmek hakların sınıf çıkarlarıyla açıklanabileceği gerçeğini unutmak, ihmal etmektir. Sınıfsal çıkarlara burun kıvrarak hak savunuculuğu yapmak nasıl ki “ezelden ebede hak”tan bahsetmekse; mücadeleyi, toplumsal koşulları ve ilerlemeyi, kitlelerin yaratıcı gücünü yok saymaksa sözünü ettiğimiz içerikteki belediyeçilik de nihai anlamda sınıf düşmanlığına denk düşer. Çürümüş toplumsal düzene onunla uyuşmaz sınıf çıkarları açısından bakmayanların büyük handikabıdır bu. Yerel seçimlerde karşımıza çıkan bu belediyeçilik anlayışı aramıza koyduğumuz mesafenin derinliğini anlamak bakımından bu nokta önemlidir.

İktidar mücadelesini içermeyen her türlü hak mücadelesi nihayetinde egemen olana hizmet etmeye varır. Halklar için iktidar mücadelesi bu nedenle yasaklıdır, terörizm denerek yıldırma yoluyla bastırılmaya çalışılır. Oysa iktidar için mücadele en temel, en meşru haktır.

PRATİĞE YÖN VEREN ANLAYIŞ YA DEVRİMCİDİR YA DA DEĞİLDİR!

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

“Son günlerde, Partinin kitle çalışmalarından sıkça söz edildiğini duyuyoruz. Herkes bu konu üzerine konuşuyor. Fakat soruna daha derinlemesine bakacak olursak pek çok kişinin bu konuda, gerekli açıklıkta ve kesinlikte somut bir anlayışa sahip olmadığını görüyoruz...”

Kalinin yoldaşın 1942 yılında Moskova'daki partili işçilere yönelik söylevinde ortaya koyduğu bu anlayış, bugün açısından Türkiye Devrimci Hareketi içerisinde genel bir sorun olarak önümüzde durmaktadır.

Kitlelerin devrimdeki özne rolü, Mao yoldaşın deyimiyle “devrimin kitlelerin eseri” olması gerçekliği her tarihsel kesitte, stratejik ve taktiksel çizgilerde devrimci-komünist hareketin can alıcı sorunlarından birisi olmuştur. Bu bağlamda iktidar olma bilincinin, kitleleri örgütleme siyasetiyle kopmaz ve direkt bağı nedeniyle her somut pratiğin, yönelimin ana belirleyeni ve çıkış noktası kitleleri örgütleme, harekete geçirme ve savaşırma kabiliyetini sergileme, önderlik etme hedefi üzerine kurulmuştur.

Devrimci çizgi ile oportünist çizgi arasındaki en keskin mücadelelerden birisinin de bu alanda gerçekleşiyor olması bir rastlantı değil, iktidar hedefi-bilinci nedeniyle sınıf mücadelesinin doğal seyrinin bir sonucudur ve sürekli bir durumdur. Kitlelerle, daha somut bir tanımla tercih edersek “devrimden çıkarı olan halk kitleleri” ile kurulan bağın iki farklı çizgiden, devrimci ve reformist-revizyonist çizgiden beslenen ideolojik-teorik bir karakteri vardır. İkincisinin yön verdiği pratiğin, genel siyasi çizgide beliren stratejik hataların dışında taktik alanda ortaya

çıkan oportünist karakteri bugün, yerel seçimler vesilesiyle ideolojik ve politik mücadelemize konu edilmesi gereken yönleri bulunmaktadır. Kitlelere yapılan çağrılar ve onlarda yaratılan beklentilerin devrimci ilerlemeye zararları hakkında önlemler alma görevi bugün için de dün olduğu gibi kaçınılmazdır.

Mevcut gerçeklikte çerçevesi düzen sınırlarıyla çizilmiş ve öz itibarı ile sistemin sürekliliği için nefes molası anlamı taşıyan, yine buna paralel klikler dalaşının bir arenası olan seçim süreçleri, egemenler açısından olduğu kadar kitleler açısından da önem taşıyan bir takvimi ifade eder. Seçimler yoluyla göstermelik demokrasi havarisine soyunan egemenler kitleleri sisteme yedekleme, “icazet” alma hamleleri için “yalanlarla” bezenmiş tüm hünerlerini sergilerler. Devrimciler açısından ise seçimler ister katılım ister boykot politikası ile olsun esas olarak kitlelerin devrim için örgütlenebileceği daha politize olmuş süreçlerdir. Devrimciler açısından bu temelde ele alınması gereken seçim süreçlerinin pratik alanda bundan çok farklı bir şekillenişle değerlendirilmesinin kuşkusuz bir nedeni vardır. Düzen içiliğe hapsolmuş ya da hapsolmaya aday anlayışların, yaklaşan yerel seçime yönelik çalışmalarını bir kez daha “devrim için olanak yaratma” sloganlarıyla ele aldığını, pratikte ise “kazanmaya” odaklı, devrimci politikanın hâkim olmadığı bir çizgide ilerlediğini görmek zor değildir. Elbette “kazanmaya” odaklı bir çalışmadan bahsederken kaba anlamda bir burjuva siyasetinden bahsetmiyoruz. Tam tersi iyi niyetli, halkçı, demokratik hatta “sosyalist(!) belediyecilik” hedefiyle yürütülen kampanyalardan bahsediyoruz. Ancak

siyasette iyi niyetin yetmediği, bunun ideolojik-politik dayanağının, zemininin güçlü ve bilimsel olması gerekliliği tarihsel pratiklerle sabittir. Bu anlamda bahsini ettiğimiz iyi niyeti gerçeklikten koparan, çalışmaları “devrim için olanaklar” yaratma iddiasından kitlelerin bilincini bulandıran pratiklere dönüştüren, en temel iddianın yani devrim iddiasının yoksunluğundan bahsetmek gerekmektedir.

Kuşkusuz bu iddianın zayıflığı kendisini en bariz şekilde kitle çalışmaları ve kitlelere yaklaşımda göstermektedir. Gerek seçim öncesi çalışmalarda gerekse de seçimler sonrası olası kazanma durumunda yerel yönetim olanaklarını “halkın iradesinin gerçekleşmesi”, “halkın kendini örgütlemesi” olarak sunma eğilimi ve sandığa yüklenen misyonun, “devrim için olanak” yaratmanın ötesinde anlam taşıdığına özel vurgu yapmak gerekir. Böylesi bir ele alışın “Marksist kitle çalışması”(!) ve “devrim için olanak yaratma”, yerel yönetimleri devrimci mücadelenin tali bir alanı olarak ele alma anlayışından uzak olduğu açıktır. Bu anlayışın esasa dönüşmüş bir eğilim olarak belirdiğini görmek gerek. Bunun devrim düşüncesinin ve eyleminin zayıflamasına paralel geliştiği açıktır. Bu ele alışın, özellikle kitlelerin toplumsal muhalefetine geriye çekildiği dönemlerde kitle kuyrukçuluğunun kaçınılmaz bir sonucu olduğu tarih bilgisi olanlar için bir muamma değildir. Bu koşullarda sağa savrulma hali hakkında Marksist hareket daima uyarıcı olmuştur. Bu savrulmanın politik-pratik zemini ülkemizde bir süredir oldukça güçlüdür.

En nihayetinde ister esas ister tali, devrimin hangi alanı olursa olsun totalde bir gerçeğe, kitlelerdeki devrimci bilinci uyandırmaya, var olanı güçlendirmeye ve harekete geçirmeye hizmet etmelidir. Buna hizmet etmeyen her çalışma gerçek anlamda Marksist kitle çizgisine tekabül etmez ve kitlelerin devrimci bilincini kıran, dağıtan ya da muğlaklaştıran bir rol oynar.

“Komünist Başkan” popülaritesi ile “yeni” bir seçim alanı belirlenmesi, ön seçim ile aday belirleyen DEM Parti’nin bu

yolla “kitlelerin talebini” kitle çalışması olarak tanımlayan, kitlelerin seçimlere katılımını neredeyse burayla sınırlı tutan çalışmalarının gerçek bir kitle çizgisini ifade etmediği, karşılamadığı bir gerçektir. Her şeyden önce Marksist kitle çizgisi mücadelenin hangi alanı olursa olsun, kitlelerle kurulan bağda kitleleri devrime hazırlayan, ilerleten ve harekete geçiren politik çizgidir. Elbette bunu söylerken yerel yönetimler için yürütülen çalışmalarla “devrimi örgütlemek gerekir” demiyoruz, ancak yerel yönetim çalışmalarıyla devrimci mücadelenin gelişimine hizmet edilmesi gerektiğinden bahsediyoruz. Bu anlamda kitle çalışmalarının da temelinde bunun olması ancak gerçek bir Marksist kitle çizgisi anlamına gelir. Böylesi bir çizgi kitlelerin geri yanlarıyla uzlaşmayı reddeder, kitleleri ileri bilinç ve pratikle harekete geçirmeyi hedefler. Yerel seçimlerdeki çalışmaları devrimin örgütlenmesinin bir alanı olarak görme eğiliminden uzak, kitlelere dayanmak, kitlelerdeki değiştirme ve yaratma gücüne güvenmek yerine onlarda oluşturulmuş eğilimleri öne çıkaran ve temel alan “uzlaşma”, “birleştirici politika” veya “üçüncü yol” anlayışlarının bahsini ettiğimiz hedefle olan mesafesi yerel seçim çalışmalarına bahsedilen anlam ve önemin devrimci dinamikten uzak eğilimi ile tanımlanabilir.

Her ne kadar seçimler düzen içi bir nitelik taşısa da kitlelerle kurulan her bağın, halk kitlelerinin kendi bağımsız eylemini geliştirmeye hizmet etmesi, buna dayanması gerekir. Her seçim süreci gibi bu seçim süreci devrimci mücadelenin bütünü içinde bir parçayı ifade eder. Bu parçadaki konumlanma, kitlelerle kurulan bağ, ortaya konulan pratik iki çizgiden, yani ya devrimci çizgiden ya da oportünist çizgiden beslenir.

Devrimin yığınla görevi mevcuttur. Bu görevleri yerine getirirken esas amaçımız nokta kitlelerin değiştirici ve yaratıcı gücüne güvenerek devrimci pratik sergilemektir. Bu pratiği sergilerken aynı zamanda kitlelerin bilincini bulandıran her türlü anlayışla mücadele de görevlerimiz arasındadır. Devrim bilincini kitlelere taşıma iddiamızı teori ve pratiğimizle büyütelim.

MODERN SUUDİLERİN BÖLGESEL GERİCİLİĞİ YENİDEN ÜRETME ÇABASI!

Arap yarımadasında ve Kuzey Afrika ülkelerinde “Arap Baharı” olarak adlandırılan, halk isyanlarıyla karakterize edilen tarihsel süreç etkisini bugün itibarıyla da sürdürmektedir. Sürecin kimi sonuçlarının bugün daha olgunlaştığını görüyoruz. Elbette bu değişim salt “Arap Baharı”yla başlamamış ancak “Arap Baharı” bölge devletlerinin bu sürecini hızlandırmıştır. İsyancılar öncesi ve sonrası dönemde ivmelenen ekonomik ve idari alandaki değişim süreçleri özellikle Suudi Arabistan’da dikkat çekici olmuştur. Bugün kadınların araba kullanması, kadın güzellik yarışmasına ilk defa bir adayın gönderilmesi gibi “ultra” değişimlerin tartışma konusu yapıldığı S. Arabistan’da toplumsal düzenin farklı boyutlarında yaşanan değişimin bu tarihsel kesitteki nedeni ve amacı tartışmayı gerekli kılmıştır.

Şeriatla, krallıkla yönetilen S. Arabistan ekonomisinin temeli 1938 yılından itibaren petrol ve doğal gazı dayanmaktadır. Bu fosil kaynaklar ve Batı emperyalizmiyle kurduğu güçlü ilişki S. Arabistan’ın G20’nin “büyük ekonomileri” arasında yer alan tek Arap ülkesi olmasının da nedenidir. Ekonomik anlamda bölgedeki en avantajlı ülke olan S. Arabistan’ın tarihsel gelişiminde önemli dönüm noktaları olmakla birlikte, yazımızın konusu 2000’li yıllardan itibaren yaşanan gelişmeler olacaktır.

Bugün bu gelişmelere duyulan ilginin nedeni en sıradan şekliyle “kadın güzellik yarışmasına aday gönderilmesi” olsa da genel anlamda iktisadi, siyasi ve idari boyutlarda “2030 Vizyonu” olarak formüle edilen bir değişim süreci söz konusudur ve konuya ilginin gerçek unsurları da bu vizyona uygun gelişmelerde ortaya çıkmaktadır. 2000’li yıllara gelindiğinde genel olarak dünyada yaşanan ekonomik ve siyasi gelişmeler tüm devletleri bir konum almaya zorlamış, hem askeri hem de idari anlamda devletler arası ilişkileri biçimlendirmeye başlamıştır. 2001 yılında gerçekleşen 11 Eylül saldırıları ise başta emperyalistler olmak üzere bir bütün dünyada hegemon olan ya da hegemon olma mücadelesi veren

devletlerin hem kendi aralarında hem de dünya halklarına karşı konumlanışında bir dönüm noktası olmuştur. “Terörle mücadele”, “demokrasi”, “medeniyetler çatışması” gibi argümanlarla esasta dünya halklarına karşı işgal ve katliamlara dönüşen bu süreçte, 11 Eylül saldırısında S. Arabistan’ın rolü üzerinden başlayan komplo teorileri, ABD-S. Arabistan arasındaki yoğun ekonomik ve siyasi ilişkileri de tartışmaya açmıştır. Elbette bu süreç öncesinde S. Arabistan’ın Vehhabi harekete desteği bu tartışmayı boyutlandırmış ancak

süreç kâğıt üstünde “teröre karşı ortak mücadele” zeminine çekilerek bir iş birliği sağlanmıştır. Sonuç olarak da 11 Eylül’den itibaren yazımızın konusu olan değişim süreci başlamış oldu.

Bu değişime sürükleyen koşullarda birçok neden bulunmaktadır. Emperyalist kamplarla ilişkiler, savaş ve işgaller, siyasi yapının devamlılığı gibi bazı ana nedenler sayılabilir. Elbette bunların hepsini çatısı altında toplayan yegâne neden ekonomik kaygılardır. Genç nüfusun yoğun yaşadığı ülkede, petrole olan bağımlılığı azaltarak sağlık, eğitim, alt yapı, turizm gibi sektörlerde gelişim ve gençlerin kamusal alana katılması planı buradan doğmaktadır. Çok yönlü ve kapsamlı “modernleşme” (bunun emperyalist sermayenin özgürce do-laşımına uyumlu yapı diye anlamak lazım, yoksa tarihsel ilerlemeyi içeren modernleşme söz konusu değildir) sürecine giren S. Arabistan’ın bu gelişmeleri hangi dinamikler üzerinden ilerlettiği sorusu önemlidir. Yaşanan değişim sürecini görece çok daha ra-

dikal olarak bir üst aşamaya çıkaran şey Muhammed bin Selman’ın veliaht pozisyonuna getirilmesi olmuştur. S. Arabistan ülkedeki demografik değişimler ve yeni yükselen bölgesel siyasi eğilimlere yanıt olarak kapsamlı bir dönüşüm süreci içerisinde.

Bu süreç, eski yönetim biçimlerinden kopuşu ve yeni durumların gerektirdiklerine uyum sağlama gibi aşamaları içermektedir. Ayrıca, Suudi Arabistan’ın emperyalizmin dünyadaki iş bölümünde yeni ve etkin siyasi pozisyonla konumu-

Bu değişim sürecinde, bahsi geçen adımların atılması doğal olarak Vehhabiliğin bir çeşit revizyona tabi tutulmasını da beraberinde getirmiştir. Bu konumlanış aynı zamanda geleneksel Vehhabiliğin zayıflatılmasını içermektedir. Aksi durumda bahsi geçen radikal değişimlerin, kararların uygulamaya geçmesi farklı çelişki ve tartışmaları da beraberinde getirecektir. Bununla birlikte siyasi alandaki değişim ve konumlanış da dikkate değerdir. “Aksa Tufanı”nın ardından sektöre uğramış olsa da İsrail’le “normalleşme” sürecinde atılan adımlar, İran’la savaşın eşğine gelip kurulmaya çalışılan ilişkiler, Yemen’de henüz başarının sağlanmaması toplamda S. Arabistan’ın bölgesel anlamda istediklerini başaramadığını göstermektedir. Ancak değişim sürecinin bir parçasını da bu oluşturmaktadır. Salman ile sembolize edilen yeni kimlik hem ülke içinde hem de dış ilişkilerde yeni bir dönemin habercisi olarak kalmamakta, bunun pratik adımları görülmektedir. Keza Cemal Kaşıkçı cinayetiyle TC devleti ile ilişkiler bir dönem gerginleşmiş gibi gözükse de ekonomik bağların güçlenmesi ve karşılıklı yatırımların artırılması yönünde adımlar atılmaktadır.

Özet olarak S. Arabistan, ivmelenen toplumsal, ekonomik ve kimlik düzeylerinde büyük bir dönüşüm sürecindedir. Selman’ın etrafında şekillenen bu süreç ile krallığın halkla kurduğu ilişkinin temel belirleyicilerinin siyasi ve yeni ekonomi modeli olarak öne çıktığı söylenebilir. “2030 Vizyonu”nda somutlaşan bu değişim çabaları, önümüzdeki süreç boyunca yine bu rotadan sürececek gibi durmaktadır. Bu sürecin ne kadar başarılı olacağı ise mevcut yönetimin hangi kapsamda, ne kadar ilerlemeye çalışacağı; bölgesel ve küresel anlamda ilişkilerin hangi boyutta başarılı olacağı; değişim sürecine kadar egemen olan aşiretler ya da “şeriat”ta cisimleşen iktidar sahiplerinin tepki ve engelleme çabalarının olup olmaması ve elbette devletleri bu değişime sürükleyen dünya çapındaki ekonomik kaygıların S. Arabistan’da ne kadar karşılık bulacağına bağlı ilerleyecektir.

nu güncelleme arzusu da bu dönüşüm sürecinin önemli bir bileşeni olarak ön plana çıkmaktadır. Prens Muhammed bin Selman’ın monarşi içerisinde dengeleri gözetmesi öte yandan toplumun geleneksel aktörlerinin statü aşınmalarını yeni toplumsal aktörlerle (gençler, kadınlar ve beyaz yakalıları) ikame etmesi “2030 Vizyonu”nun önemli bir adımı olmuştur. Ulusal ekonominin petrol bağımlılığını azaltmak ve bu yolla ekonomiyi çeşitlendirme yaklaşımı, bir yandan çeşitli sektörlerde yeni istihdam fırsatları oluştururken, öte yandan iş gücünün gençlere ve kadınlara doğru genişlemesine imkân sağlamaktadır. Bununla bağlantılı olarak hizmet sektörünün genişlemesi, S. Arabistan’ı bir tatil ve turizm destinasyonu haline getirmekte ve bu durum, krallığın küresel toplumla daha fazla entegrasyonunu ve etkileşimini desteklemektedir. Bu noktada atılan adımlara karşı özellikle içten gelececek direnişlerin önüne set çekilmiş, kendisine muhalif olan ya da olabilecek herkes Selman tarafından tasfiye edilmiştir.

GEÇMİŞTEN BUGÜNE MADENLER VE TOPLUMSAL YAŞAMDAKİ YERİ

İnsanlığın üretim faaliyetine başlaması ile birlikte, üretim aletleri de gelişmeye başlamıştı. İlk dönemlerde bu araçlar basitçe bir araya getirilmiş farklı özellikler taşıyan taşlar ve ağaç parçalarından oluşuyordu. Ancak çeşitli taşların ortaya çıkarılması ve kullanılması faaliyeti, zamanla metallerin keşfine de yol açacaktı. Silah ve üretim aracı olarak kullanılabilecek sertlikte ve kolay şekil verilebilecek olan çakmaktaşı gibi taşların yerini zamanla keşfedilen kullanıma uygun metaller almaya başladı. Ateş ve sıcaklık mahareti ile metallerin şekil alabildiğinin ve üretim araçlarının da kullanılabilir olduğunun keşfi ile madencilikğin temelleri de atılmış oldu. Bu döneme kadar, tarım ve yerleşik yaşam çok daha önceden başlamış olsa da metallerin keşfi üretim araçlarının daha dayanıklı hale getirilmesine olanak vermiş, daha büyük ölçekli üretim faaliyetleri mümkün olmuştur. İnsan bakıra ilk kez M.Ö. 8 binli yıllarda Sırbistan ve Anadolu bölgelerinde rastlamış ancak, döneme adını verecek şekilde üretim araçlarında ve faaliyetinde bu metalin kullanımı M.Ö. 5 binli yıllara denk gel-

mektedir. Bu sürece kadar kullanılan taş ve ağaç gibi materyallerin yerini bakır ile kalayın alaşımıyla daha dayanıklı bir forma sahip bronz almıştır. Kolayca şekil verilebilen, kolayca bulunabilen ve uzun kullanıma uygun yapıda olan bu maddelerin üretim faaliyetinde yer edinmeye başlaması, madencilikğin de tarihe düşen ilk izidir. Diğer bir yanda demir keşfedilmiş, dayanıklılığı deneyimlenmiş ve kimi zanaat işlerinde kullanılmış olsa da, bu metalin üretimde kullanımı için gereken yüksek sıcaklıkları sağlayacak fırınların ve teknolojinin gelişmesi birkaç bin yıl sürmüştür.

Fırınların ve dövme demir elde etme teknikliklerinin gelişmesi tarımsal üretimde sıçramaya yol açmış, bu da ticaretin önünü açmıştır. Artık gelişen üretim araçları büyük ölçekli tarımı kolaylaştırmış, gelişen tarım da madenlere olan ihtiyacı artırmıştır. Ayrıca üretim çeşitlenmiş, “zanaatlar” gitgide toplumsal yaşamda daha önemli yer edinmeye başlamıştı. Gelişen üretimle birlikte geniş emek gücüne de ihtiyaç başlamıştı, toprak sahipleri tarımsal

üretim için “düzinelerce köleye” ihtiyaç duyacaktı.

Madencilik yoluyla çıkarılan metaller yalnızca üretim sürecinde kullanılmaktaydı, aynı zamanda eski çağlardan bu yana taşınabilir ve biriktirilebilir oluşu sebebi ile değerli eşya ve para olarak da kullanılmaktaydı. Özellikle bulunması ve çıkarılması güç olan altın ve gümüş gibi metaller, en değerli eşyalar arasında yer almaktaydı. En çok bulunan ve kolay işlenen bakır en değersiz ve yaygın para, zor bulunan ve işlenmesi güç olan altın ise en değerli para olarak kullanılmaktaydı. Bu, altının para biçiminde kullanılmasını sınırlandıran bir özellikti, daha çok bir ölçüm birimi olarak işlev görmüştür. Altın yalnızca zor çıkarılıyor oluşu sebebi ile değil, aynı zamanda yeryüzünde diğer metallere göre oldukça az miktarda bulunuyor olması ile de değerini bugün de korumaktadır. Güneş gibi yıldızların içinde nükleer füzyon faaliyetleri ile yalnızca demire kadar olan element atomları oluşur, daha ağır atomlar ise ancak büyük süpernova patlamaları ya da

nötron yıldızlarının birbiri ile çarpışması gibi ekstrem koşullarda oluşur ve evrene dağılırlar. Bu sebeple de diğer elementlere göre oldukça sınırlı miktarlarda bulunur. Yani madenin değeri hem ihtiyacın ne boyutta olduğu hem de ne derece erişilebilir olduğu ile ilintilidir.

TEKİNİN GELİŞİMİ İLE MADENCİLİK DE GELİŞİYOR!

Demirin ve çeliğin üretimde kullanıma girmesiyle zanaatlarda büyük bir gelişim sağlansa da kapitalizme kadar, büyük ölçekli madencilik faaliyetlerinin başlamasına henüz zaman vardı. Çünkü bu dönem madencilik için büyük bir teknik gelişim de gerekliydi. Madenler kazındığı takdirde madencinin karşısına büyük iki sorun çıkıyordu: su ve zehirli gaz sorunu. Bu sebeple uzun zaman madencilik alanında büyük bir atılım yaşanmadı. Hammaddede ihtiyacının artması ile birlikte ilk olarak madenlerin çıkarılmasına olanak sağlayacak büyük kuyuların açılması fikri ortaya çıktı. Ancak bu kuyuların hem maliyetli hem

de kısa sürede sonuç vermiyor oluşu madencilik faaliyetlerindeki gelişim dinamiğini tıkayan sorunlardı. Bunun yanı sıra, buhar makinesi kullanılmaya başlanmıştı, hem buhar makinesinin kullanım alanının yaygınlaşması hem de maden işleme faaliyetleri için gereken kaynak odun kömüründen sağlanmaktaydı. Sınırlı odun kömürü kaynakları ve maliyet, teknik gelişimi de sınırlamaktaydı. Ancak madenlerden buhar gücü ile çalışan tulumbanın mahareti ile suyun çıkarılması ve madenlere erişimin kolaylaşması kömürün kullanım alanı bulmasına yol açtı. Bu gelişmeler, madencilik alanında da sıçrama yaşanmasına yol açacaktı. Madenlere erişim için buhar makinesinden oluşan tulumbalar kullanılacaktı, bunun için gereken enerji ise madenlerden çıkarılacak kömürden elde edilecekti.

Böylece, geçmişte maliyet ve kullanışsızlık nedeni ile sahipsiz kalan madenler yeniden kullanıma açıldı, hammaddeye erişim kolaylaştı. Kapitalizmin temel karakteristik özelliklerinden olan üretim anarşisi ile hammadde ihtiyacı arttı, madenler de sermaye yoğunlaşmasının ve kapitalist rekabetin yankı bulduğu en önemli alanlar haline geldi. Artık yalnızca üretim araçlarında ve zanaatlarda kullanılacak metallere ulaşmak için değil, bu metalleri işleme-ye yarayacak enerjinin elde edilmesi için de madencilik önemli bir faaliyet arenasına dönüştü. Özellikle sanayi devriminin ilk sahası İngiltere ve Avrupa'dan kapitalistler, gözlerini geniş maden alanlarının olduğu Amerika ve Afrika kıtalarına çoktan çevirmişlerdi. Madenler erişilmez ve yüksek maliyetli üretim alanları olmaktan çıkmıştı, teknik gelişim artık madenlere erişimi daha da olanaklı hale getiriyordu. Ta-

ban suyu kolaylıkla geçilebiliyordu ve madenlerde kullanılacak makinelerin yapımı için gerekli enerji kaynağı olan kömüre de erişim kolaylaşıyordu. Bu gelişmeler, kapalı üretimin parçalandığı, eskiye göre plansızlığın yoğun olduğu ve anarşinin hâkim olduğu üretim süreci, yani kapitalizmin ilk dönemlerinin hammaddeye duyduğu derin ihtiyaç ikinci kez "Afrika'ya Hücum"a yol açmıştı. 19. yüzyıl ile Afrika'nın ikinci kez sömürgeleştirilmesi olarak anılan süreç başlamıştı. Ancak bu kez yalnızca Afrika ile sınırlı kalmamıştır, kapitalistler Dünya üzerinde erişebilecekleri tüm kaynakları sömürmek için kolları sıvamıştır. Bu dönemin madencilik faaliyetleri, sermaye yoğunlaşmasında ve kapitalistler arası çelişkilerin artmasında önemli rol oynamıştır.

MADENLERİN TAŞIDIĞI RİSKLER VE ALINMAYAN ÖNLEMLER

Bugün için, metallerin kullanım alanları teknolojinin ve toplumsal yaşamın geldiği aşama itibarı ile çok çeşitlidir. Ayrıca kullanılan metaller de demir ve bakır ile sınırlı değildir. Ayrıca bu kullanım alanları yalnızca üretim alanları ile de sınırlı değildir, bu alanları çeşitlendirmek için nerede yaşadığımız fark etmeksizin yalnızca olduğumuz yerde etrafımıza bakmamız yeterli olacaktır. Madenler insanın yaşamı ve doğayı, geliştirme ve değiştirme faaliyetinde oldukça önemli bir araçtır. Hayatın kolaylaşması, toplumun ilerlemesi ve doğanın şekillendirilmesinde vazgeçilmez bir unsurdur. Ancak bugün madenler denilince toplumun göreceği en büyük gerçekler sömürü, talan, doğa katliamı ve iş katliamları olmaktadır.

Maden işçiliği, dünyanın en yüksek risk teşkil eden iş kolu olarak bilinmektedir.

Madenlerin büyük bir kısmında metan gibi patlayıcı gaz birikimleri mevcuttur.

Ayrıca karbonmonoksit ve karbondioksit gibi boğucu gazlar da işçilerin hayatlarını tehlike altında tutar. Bu sebeple madenlerin havalandırma problemlerinin yanı sıra işçilerin belli bir süre üzerinde çalışmaması, risk teşkil eden durumlarda güvenli bir şekilde alandan çıkarılmaları

gibi önlemler alınması gerekmektedir. Patlayıcı gazlar grizu patlamalarına yol açabileceği için ön araştırmanın ve denetimin çok sıkı şekilde yapılması gerekliliktir. Metan dedektörleri ve drenajların oluşturulması gerekirken toz oluşumunun da önlenmesi gerekir. Önlenmemesi halinde büyük ölçekli felaketlere de kapı aralanmaktadır, 1942 yılında Çin'de bir madende gerçekleşen kömür tozu patlamasında 1549 işçi hayatını kaybetmişti. Tüm maden ocaklarında görülebilecek bu tehlikenin önlenebilir olmasının yanı sıra ülkemizde 1941 yılından bu yana grizu patlamalarında 800 maden işçisi hayatını kaybetmiştir. Maden göçükleri de yine sıkı denetimler ve güvenlik önlemleri ile önüne geçilebilecek olaylardır. Buna rağmen maden göçükleri sebebi ile yine 1941 yılından itibaren 3 binden fazla madenci katledilmiştir. Birçok madende patlayıcı gaz birikim riskine rağmen kazılarda gevşetme amacı ile patlayıcı madde kullanılmaktadır, 2014 yılında Soma'da bu şekilde gerçekleşen facia sonucu 301 madenci hayatını kaybetmiştir. Yalnızca 2021 yılında madenlerde kayıtlı 17 bin iş kazası gerçekleşmiştir. Bu veriler, ne derecede büyük bir risk ile karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Ayrıca madencilik faaliyetleri tabiata geri döndürülemez zararlar da verebilmektedir. Bunun en önemli örneklerinden biri Çernobil'den sonra yaşanan en büyük felaketlerden biri olarak görülen 2000 yılında Romanya'da yaşanan maden faciasıdır. Baia Mare kazası olarak bilinen bu faciada, bir altın madeninde siyanürlü atık havuzunun duvarının çökmesi sonucu 100 bin metreküp atık su Tuna Nehri'ne karışmış ve Sırbistan ve Macaristan'ın da içinde olduğu geniş bir alanda ekosistemde uzun vadeli zarara sebep olmuştur. Yalnızca 4 hafta sonra 2000 kilometre uzaklıktan dahi ölçülebilen maden atıklarının etkilerinin daha uzun süre devam edeceği bilinmektedir. Yine geçtiğimiz günlerde yaşanan toprak kayması sonucu 9 maden işçisinin katledildiği İliç'te yer alan altın madeninde zehirli atıkların havzaya yayılma riski de emperyalist-kapitalist sistem içerisinde madenciliğin ne derecede büyük tehlikeler barındırdığını yeniden ispatlamaktadır. İliç'te yaşanan maden faciasından sadece birkaç gün sonra Elazığ'da daha önce de defalarca göçük yaşanan bir madende yeniden göçük meydana gelmiştir. Ancak madenin faaliyetinin durdurulmasına yönelik herhangi bir girişim olmazken göçük altında kalan bir işçi ise "kendi imkân-

ları" ile kurtulmuştur. Yüzölçümünün yüzde 60'ının emperyalist tekellerin talanına açılarak maden sahası olarak belirlendiği ülkemizde, tüm dünyada olduğu gibi maden cinayetleri devam etmektedir.

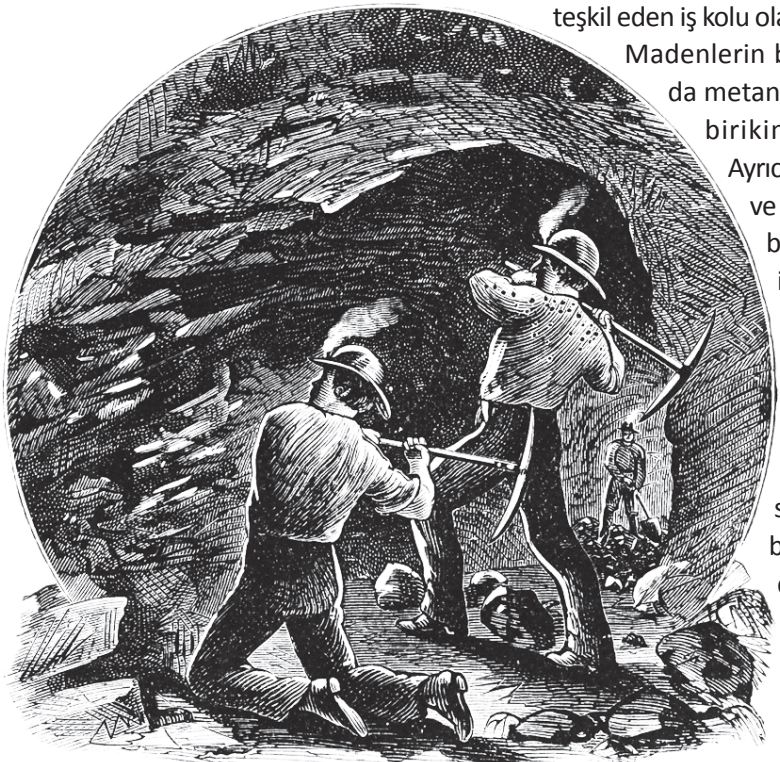
MADENCİLİK TOPLUM İÇİN İHTİYAÇ MIDIR?

Madenlerde bugüne değin yaşanan facialara ilişkin yapılan tüm değerlendirmelerde yüzde 99 önlenabilir kazaların yaşandığı belirtilmektedir. Yani madenlerde ölüm bir "fitrat" değildir, bilerek ve isteyerek önlem almama sorunudur.

Kapitalizm emek sömürüsü üzerinden varlık bulur ve sömürüyü olabildiğince derinleştirmenin yollarını arar. İşçi güvenliği ve alınabilecek önlemleri ise yalnızca birer "maliyet kalemi" olarak görür. Bu sebeple de işçinin güvenliğini tehlikeye atma pahasına, olabildiğince çekinerek bu maliyetten kurtulur. Ayrıca çevreye verilecek zarar da kapitalist için önemli değildir, en düşük maliyet ile nasıl üretim faaliyeti yapılabilirse, kendisi o yöntemi seçecektir. Teknolojik gelişimin getireceği maliyeti göze almayacak, bunun yerine siyanür havuzlarını doldurmayı tercih edecektir. Yanıcı gaz birikimine rağmen, daha fazla kâr uğruna patlayıcı kullanması gerekli ise işçilerin hayatını görmezden gelecek kullanacaktır. Madenin çıkarılması uğruna jeolojik etmenleri ve riskleri bir çırpıda es geçecek, çökme risklerine rağmen işçileri maden kanallarında uzun saatler çalıştırmaktan çekinmeyecektir.

Madenlerin kullanımı toplumsal yaşamın ilerletilmesine büyük katkılar sağlayabilecekken insanlığın geleceği için de büyük riskler barındırmaktadır. Ancak bu risklerin sebebi madencilik faaliyeti değil, madencilik faaliyetinin ne biçimde yürütüldüğüdür. Geçmişten bu yana sistemin elinde sömürü ve talan sahaları olarak işlev görmüş maden sahaları işçilere mezar olmakta, tabiat için ise felaket kaynağı rolü oynamaktadır.

Diğer tüm alanlarda olduğu gibi, sorun bu alandaki faaliyetin kimin çıkarlarına hizmet ettiğidir. Bugün için madenler toplumsal bir ihtiyaca karşılık geliyor olsa da, emperyalist-kapitalizmin çıkarlarına hizmet etmektedir. Bu biçimi ile madencilik faaliyetleri, insanlığın ve tabiatın yarını için büyük bir tehliktir.

MISIR ZİYARETİNİN ANLAMI-ANLATTIKLARI

AKP-RTE kliğinin Orta Doğu politikasındaki U dönüşleri baş döndürücü bir hızla sürüyor. Bunun son ve en çarpıcı örneği şubat ayının ortalarında Erdoğan'ın 12 yıl aradan sonra Mısır'ı ziyaret ederek Sisi ile görüşmesi oldu. TC ile Mısır ilişkileri, Mısır'da 2014 yılında İhvan'ı Mursi'nin darbe ile devrilmesinden dolayı bozuk durumdaydı. Erdoğan'ın İhvan'a verdiği destek ve Mursi'yi deviren Sisi rejimini tanımayı ısrarla reddetmesi Mısır ile TC ilişkilerini kopma noktasına getirmişti. Sisi karşıtlığı ve Mısır'la kavga yıllar boyunca Erdoğan'ın Orta Doğu'da İhvan'ı araçlaştırarak yürüttüğü yayılmacı siyasetin en önemli köşe taşlarından biri oldu. Ne var ki ekonomik kriz TC'yi, Orta Doğu politikasında 180 derece değişikliğe gitmeye itmiştir. ABD'nin genel rotası doğrultusunda Körfez ülkeleriyle ilişkileri düzeltme amacı gütmeye başlayan TC, düne kadar kavga ettiği ülkelerle (S. Arabistan, BAE) bir bir barışıyor. Son halka Mısır oldu. Katar'daki Dünya Kupası finali törenlerinde Erdoğan'ın ve Sisi'yle el sıkışması ile başlayan "normalleşme" süreci yine Erdoğan'ın 12 yıl aradan sonra Mısır'ı ziyaret etmesi ile nihayete erdi. Orta Doğu politikasındaki bu U dönüşünün pahalıya mal olduğunu belirtmek gerekir. Erdoğan tıpkı S. Arabistan ve BAE ile yürütülen süreçte olduğu gibi Mısır'la barışabilmek adına da büyük tavizler vermek zorunda kaldı. Düne kadar "katil-darbeci", "onunla asla görüşmem" dediği Sisi'nin ayağına gitti. Mısır karşısında da aciz bir duruma düşüldü. Mısır'la barışılması, Erdoğan'ın bölgesel liderlik hülyalarının ve bu amaçla izlediği saldırgan (kendi deyimleriyle proaktif) siyasetin resmen sonu anlamına gelmiştir. Öte yandan bu ziyaret bize bir kez daha komprador burjuvazinin ilkesiz, omurgasız siyaset yapış tarzını göstermesi açısından da ele alınmalıdır.

Dış politikada burjuva devletler ulusal çıkarlar adı altında uluslararası tekellerin ihtiyaçlarını en ileri derecede gerçekle-

tirmek için uğraşırlar. Uluslararası ilişkilerin nihayet çıkar ilişkilerine dayandığı bilinen genel bir doğrudur. Ancak bu noktada emperyalist devletlerle yarı sömürge ve bağımlı kapitalist devletler arasında bir ayırım yapmak gerekir. Birinciler "kendi" tekellerine hizmet ederken ikinciler de esas olarak aynı güçlere hizmet ederler. Ulusalçılık bu kesim ülkeler bakımından salt retoriktir. Zira genel olarak politikada özellikle de dış siyasette belirleyici olan askeri ve ekonomik güçtür. Ekonomik alanda emperyalizme göbekten bağımlı olan yarı sömürge bir devletin dış siyaset-

te kendi ulusal çıkarlarını önceleme imkânı yoktur. Onlar emperyalistlerin ekonomik, siyasal ve askeri baskısı altında onun çıkarları doğrultusunda bir siyaset izlemek zorundadır. Yarı sömürge ülkelerde iktidarın bir parçası olan komprador burjuvazinin çıkarları sınıfsal yapısı nedeniyle emperyalistlerin çıkarlarıyla uyumludur. Olası zıtlıklarda ise emperyalizmin belirleyici unsur olacağını tahmin etmek zor değildir. Emperyalist burjuvazinin aksine komprador burjuvazinin belirgin bir ulusal çıkarı yoktur. Onun misyonu emperyalizme uşaklıktır ve bu hizmet karşılığında kendisine bırakılan kırıntılarla beslenir. Emperyalist paylaşım kavgasının kızıştığı dönemlerde komprador burjuvazinin de ona eşlik eden diğer gerici, eski çağdan kalma sınıfların

da bu kırıntıyı büyötmek adına emperyalistler arası çelişkilere oynayarak dış politikada meydana gelen manevra alanlarını kullanmaya girişmeleri mümkündür. Böyle dönemlerde komprador burjuvazi de diğer gerici sınıflar da emperyalizme endekslenmiş dar sınıf çıkarlarını ulusal çıkarlar olarak öne çıkarmaya çalışırlar. Bu yolla ulusal çıkarları önceleyen, bağımsız bir dış politika izlediklerini ileri sürer ve kitlelerde yanılgıya sebep olurlar. Ancak, gerçekte olan bunların emperyalistler arasında şantaj siyaseti izleyerek en fazla kırıntıyı koparmaya çalışmaları-

dır. Yarı sömürge devletler bu süreçte emperyalistlerin çizdiği sınırları kısmen zorlasalar da onları aşamazlar. "Ulusal çıkarları" önceleyen bağımsız bir dış politika bu süreçte de söz konusu olamaz. "Şantaj" siyasetini sürdürebilmek adına verilen tavizler komprador burjuvaziye ve feodal artıkları emperyalizme daha da sıkı bir şekilde bağlar. Komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının manevra alanını genişletmek, görece bir otonomi kazanmak için çıktığı yolun sonunda emperyalizme daha bağımlı bir dış siyaset izlemek zorunda kalır. Manevra alanı daralır. Günün sonunda bu devletlerin akıbeti bir ya da birkaç emperyalist ülkeye biat etmek olur.

AKP-RTE kliğinin 20 yıllık iktidarı süresince yaşananlar, bilhassa son dönemde

dış politikada U dönüşleri biçiminde gerçekleşen "geri adımlar" bu gerçeği bir kez daha doğrulamaktadır. AKP ABD ve AB'nin projesi olarak iktidara taşınmıştır. Temel misyonu da BOP'a eş başkanlık yapmasıydı. İlk yıllarında Orta Doğu'da ABD ile tam uyumlu bir politika izleyerek önüne konan tüm görevleri başarı ile yerine getirmiştir. Özellikle de "Arap Baharı" olarak isimlendirilen süreç, TC'nin ABD desteği ile Orta Doğu'da palazlandırıldığı bir dönem olmuştur. ABD bu süreçte Müslüman Kardeşler'i araçlaştırırken Erdoğan İhvan'ın hamisi olarak konumlandırılmıştır ve İhvan'ın ABD desteği ile Arap ülkelerinde birer birer iktidara taşınması, AKP-RTE kliğinin yalan da olsa bölgesel liderlik hülyalarını depreştirdi. Bu dönemde Erdoğan ABD adına Orta Doğu'da bölgesel liderlik yapabileceğini ve Arap ülkelerinin "abiliği"ni yapabileceğine inandı.

Ancak 2015 yılından itibaren ABD'nin Rusya ve Çin tehdidine öncelik vermesi ile birlikte BOP'u rafa kaldırması, Erdoğan'ın yalancı bölgesel liderlik hülyalarına ağır bir darbe oldu. ABD'nin politika değişimi Mısır'da İhvan'ı Mursi'nin darbe ile devrilmesine yol vermesi

ile aleni hale geldi ve ABD, TC'den de yeni politikasına uyum sağlamasını, İhvan'a desteğini kesip Rusya ve Çin'e odaklanmasını istedi. Ancak "bölgesel liderlik" hülyaları ile gözü kararan Erdoğan, bu değişimine ayak uyduramadı. 2015 yılından itibaren Rusya-Çin ile ABD-AB arasında şiddetlenen rekabette faydalanarak Orta Doğu'daki yayılmacı politikasını sürdürmeye çalıştı. Bu ısrar kendini en net olarak Mısır politikasında gösterdi. Mısır tarihsel olarak Arap dünyasının beyni ve kalbi sayılan bir ülkedir. Bu ülkede AKP-RTE ile ideolojik olarak akraba olan İhvan'ı Mursi'nin 2013'te iktidara gelmesi Erdoğan'ı "bölgesel liderlik" noktasında heveslendiren bir gelişme olmuştu. Lakin Mursi'nin 2014'te ABD onayı ile Sisi liderliğindeki ordu tarafından devril-

mesi bu hevesleri kursakta bırakmıştır. Mısır'da gerçekleşen darbe de ABD'nin Orta Doğu politikasının değişmesinin bir ürünü olarak gerçekleşmiştir. Mursi ABD'nin değişen Orta doğu politikasını hesaplayamamıştır. Erdoğan gibi o da sahibine karşı mırın-kırın etmeye başlamıştır. Onun sonucu darbe ABD planı olarak hayat bulmuştur. Darbeye karşı olmak, yeni durumu kabul etmemek, ABD'nin yeni planını kabul etmemek olarak görüldü. Erdoğan, darbenin ardından Sisi rejimini tanımayı reddetti ve İhvan'a olan desteğini sürdürdü. Öte yandan Suriye'de de Esad'ı devirme stratejisinde ısrar etti. Libya'da İhvanlılar lehine iç savaşa müdahil oldu vs.

Bugüne gelindiğinde ABD'nin "Orta Doğu'da büyük değişim" politikasındaki yeni aşamada AKP'nin Orta Doğu'daki yalancı liderlik süreci de son buldu. Bunun ilk nedeni emperyalizmin çıkarları doğrultusunda vücut bulan "yayılmacı" politika nedeniyle TC'nin bölgede tecrit olmasıdır. Mısır, S. Arabistan gibi bölgesel liderlik iddiası olan devletler, Erdoğan'ın yayılmacı politikasından ve tehdit olarak gördükleri İhvan'a verdiği destekten ziyadesi ile rahatsız olarak ona karşı cephe aldılar. Diğer bir ifade ile kendisi de yarı sömürge bir devlet olan TC'nin Arap ülkelerine "abilik" taslaması tam anlamıyla ters tepti. Bölge ülkeleriyle yaşanan gerginlik, TC'nin dış politikada tıkanmasına yol açtı. Örneğin D. Akdeniz'de bölge ülkeleri TC'ye karşı bir ittifak kurarak onu enerji paylaşımı masasının dışına ittiler. Diğer yandan bu siyasetin etkisiyle şiddetlenen ekonomik kriz, TC'yi bir sente muhtaç hale getirerek yayılmacı politikayı sürdürülemez kıldı. Özcesi Erdoğan Orta Doğu'da yeniden kurulan dengelerle ABD ve AB'nin TC'ye biçtikleri role mesafe koymalarıyla bölge ülkelerinin askeri, siyasal ve ekonomik baskısını kaldırmayacak noktaya geldi. Ekonomik krizi biraz olsun hafifletmek ve siyasal tecridi aşabilmek adına ABD ve bölge ülkeleriyle ilişkileri düzeltme ihtiyacı duydu ve tam da bu nedenle dış politikada keskin bir U dönüşü başlatmak zorunda kalmıştır. Bu kapsamda düne kadar kavgalı olduğu bölge ülkeleri ile barışabilmek adına yoğun bir çaba içerisine girilmiştir. Erdoğan, bu amaç doğrultusunda her türlü tavizi vermeye hazır bir görüntü sunmuştur. Önüne konulan hemen her şartı itirazsız bir şekilde kabul etmektedir. Örneğin S. Arabistan ile ilişkileri düzeltilebilmek adına Kaşıkçı dosyası kapatılarak Selman'a iade edilmiş, BAE'yi barışmaya ikna edebil-

mek adına geçmişin kapitülasyonlarına benzer ekonomik tavizler verilmiştir. Ve bu iki ülkeyle de normalleşme sürecini başlatarak istediğini almıştır. Mısır'la da bu süreç benzer bir şekilde işlemiştir. Sisi rejimi barışma şartı olarak İhvan'a verilen desteğin kesilmesini, örgütün Türkiye'deki faaliyetlerinin kısıtlanmasını istemiş ve bunların hepsi Erdoğan tarafından kabul edilmiştir. Bunun sonucu olarak da Erdoğan ve Sisi'nin Katar'da Kasım 2022'de birlikte verdiği pozla başlayan "normalleşme" süreci geçtiğimiz günlerde Erdoğan'ın 12 yıl aradan sonra Mısır'a yaptığı ziyaret ile "başarı"yla sonuçlandı. Bu "başarı"nın ABD'nin başarısı olduğu muhakkak!

12 yıl aranın ardından yapılan bu ziyaretin sonuçlarını ve anlamını 3 maddede özetleyebiliriz.

1) Erdoğan'ın "bölgesel liderlik" hülyaları, "Arap ülkeleri"ne abilik yapma hevesi Sisi'nin ayağına gidilerek yapılan bu ziyaretin ardından artık resmi olarak da bitmiştir. Mısır tarihsel olarak Arap ülkelerinin beyni ve kalbi sayılan, Arap dünyasında "devlet geleneği"ne sahip tek ülkedir. Bu sebeple Mısır Erdoğan'ın "bölgesel liderlik" iddiasına en şiddetli şekilde karşı çıkan devlettir. Ayrıca '70'li yıllardan bu yana İhvan'la mücadele eden Mısır, bölgede Müslüman Kardeşler'e karşı oluşturulan cephenin de başını çekiyordu. Mısır'la kavga ve Sisi karşıtlığı İhvan'a verilen destekle birlikte Erdoğan'ın Orta Doğu'daki politikasının en önemli köşe taşı oluşturuyordu. Bugün Sisi'nin ayağına gidilerek barışmak için adeta yalvarması, önüne konan şartları yerine getirmesi AKP'nin yenilgiyi kabul ettiğini ve teslimiyet bayrağını çektiğini gösteriyor. Artık İhvan'ın bir araç olarak kullanılması ve desteklenmesi politikası da sona ermiştir. Bu anlamı ile TC'nin Orta Doğu politikasında yayılmacı emellerle karakterize olan bir dönemin kapandığını söyleyebiliriz.

2) Bu ziyaretin yapılma amaçlarından biri ve belki de en önemlisi ABD ile ilişkilidir. Erdoğan, ekonomik krizi aşmanın tek yolunun Batı'dan gelecek sıcak para olduğunu çok iyi bildiğinden daha seçim öncesinde ABD'den yeni icazet almak için yoğun bir çaba içerisine girmişti. Daha seçim öncesinde S. Arabistan, BAE, İsrail gibi ülkelerle "normalleşme" yoluna girilerek ABD'nin politikalarının gereği yapılmaya başlamıştı. Seçim sonrasında da bu adımlar hız kesmeden sürdü. ABD uşağı Mısır'la

barışma ve İhvan'a verilen desteğin kesilmesi ABD rotasında hareket eden TC'nin gene ABD'nin rotasından çıkmadığının bir ispatı olarak gerçekleşmiştir. Bu hamleler bize göstermektedir ki AKP Orta Doğu'da ABD ile tam uyumlu bir çizgidedir. Bunun ilk yansımasını Filistin meselesinde görebiliriz. Mısır '70'li yıllardan bu yana Filistin davasını tasfiye etmek noktasında ABD ve İsrail'in "yumuşak gücü" olmuştur. Mısır'ın Arap dünyası üzerindeki etkisi ve Filistin'le olan bağları kullanılarak Filistin direniş örgütleri pasifize edilmeye çalışılmıştır. Mısır, 7 Ekim sonrası başlayan süreçte de benzer bir rol oynamaya çalışıyor. Şimdi ABD, TC'ye de benzer bir rol vermek isteyebilir. Hamas'la olan ilişkilerini kullanarak onu Mısır'la birlikte teslim olmaya zorlaması istenebilir.

3) Mısır'a yapılan ziyaret ABD tarafından AKP'ye yönelik acı bir ders ve "had bildirme" hamlesi olarak da görülebilir. Düne kadar "bölgesel liderlik" hülyaları ile yanıp tutuşan, manevra siyaseti ile Orta Doğu'da kendine yol arayanlar, "katil, darbeci, onunla asla görüşmem" dedikleri Sisi'nin ayağına gitmek zorunda kalarak uşaklık ilişkisi sürdürdüklerini göstermişlerdir.

ABD'deki önemli yayın organlarında ABD'nin Erdoğan üzerine kurduğu senaryolar yazılmaktadır. Bunlardan anlaşıldığı kadarıyla ABD, Erdoğan'ın "Ben iktidarda kalayım ne isterseniz yaparım" anlayışından sonuna kadar yararlanacaktır. Hatta bölgesel savaş aparatı olarak TC ordusunu kullanma senaryoları bile konuşuluyor. Uşaklığın düşkünlüğü, karaktersizliği ve halk düşmanlığını bir kez daha bu örnekte görmekteyiz. Bu planların adımlarını yerel seçim sonrası daha açık göreceğiz.

Bazı kesimler Türk hâkim sınıflarının ve onların siyasal temsilcilerinin böylesi aşağılayıcı muamelelere rıza göstermesine, keskin U dönüşlerine şaşırabilmektedir. Ancak bunda şaşılacak hiçbir şey yoktur. Tamamen sınıf doğalarına uygun davranıyorlar. Bürokratik burjuvazi tarihin gördüğü en asalak sınıflardan

Erdoğan'ın "bölgesel liderlik" hülyaları, "Arap ülkeleri"ne abilik yapma hevesi Sisi'nin ayağına gidilerek yapılan bu ziyaretin ardından artık resmi olarak da bitmiştir. Mısır tarihsel olarak Arap ülkelerinin beyni ve kalbi sayılan, Arap dünyasında "devlet geleneği"ne sahip tek ülkedir. Bu sebeple Mısır Erdoğan'ın "bölgesel liderlik" iddiasına en şiddetli şekilde karşı çıkan devlettir.

birisidir. Bu sınıf "ulusal onur"un zerresini taşımaz. Bol bol "millilik-yerlilik" edebiyatı yapsa da dış politikasına da "ulusal çıkarlar" yön vermez. Bu sınıfın varlık zemini emperyalistlere yaptığı hizmet ve ülkesini sömürmesi karşılığında aldığı kırıntılardır. Yani ekonomik olarak onu besleyen emperyalistlerin çıkarları bunlar için önceliklidir. Kompador-bürokrat burjuvazinin ve toprak ağalarının çıkarları için peşkeş çekmeyecekleri "değer", "doğru" yoktur. Son olarak ABD'li bir şirkete peşkeş çekilen Erzincan-İliç'teki maden cınavetinde bu görüldü. Bırakacağı birkaç kuruş karşılığında ülkenin zenginlikleri ABD'li şirkete bırakılmakla kalmamış, iş ve doğa güvenliği için gerekli hiçbir tedbir alınmamasına göz yumulmuş ve sonuçta işçi ve doğa katliamına yol verilmiştir.

Bu sınıflar iktidarda kaldığı sürece bağımsız bir dış politika ve ülkenin kaynaklarının emperyalistlerce talan edilmesinin önlenmesi mümkün olamayacaktır. Çözüm feodalizmin ve emperyalizmin bu hilkat garibesini çağdışı sınıflarının iktidardan alaşağı edecek, ülkeyi emperyalist tahakkümden kurtaracak olan Yeni Demokratik Devrimdedir. Bu anlamı ile sorun salt bir Erdoğan sorunu değildir. Onun da ürünü olduğu bir sistem sorunudur. O sistem ortadan kaldırılmadan halkın değerlerinin emperyalizme peşkeş çekilmesi, halkın iliklerine kadar sömürülmesi son bulmayacaktır. Erdoğan şahsında cisimleşen komprador ve feodal karakterde bir sistemdir. Bu sistemi ortadan kaldırmak için halkımızın organize olması ve mücadele etmesi gerekmektedir.

ABD EMPERYALİZMİ İÇ VE DIŞ POLİTİKADA KRİZİN PENÇESİNDE

5 Kasım'da yapılacak Başkanlık Seçimleri öncesinde ABD'de peş peşe kriz yaşanıyor. Uzun yıllar boyunca dünyanın dört bir yanında terör estiren, egemenliğini ve gücünü şiddet yoluyla kabul ettiren ABD, Afganistan ve Irak gibi işgal ettiği ama fethedemediği, kurdurduğu kukla yönetimlerin istikrarsızlığı nedeniyle zaman içinde terk ettiği ya da terke zorlandığı ülkelerde yaşadığı prestij kaybının etkilerini tartışmaya devam ederken iç siyasette de uzun yıllardır yaşamadığı kadar karışıklık ve kriz yaşamaktadır. Bir önceki ABD başkanı Donald Trump'a yönelik soruşturmalar, davalar zamanında büyük gürültülere neden olmuştu. Bugün de mevcut başkan Biden'a yönelik, evinde sakladığı gizli belgeler nedeniyle suçlamalar söz konusu. Bu nedenle gerçekleşen ev baskını da benzer düzeyde gürültüye neden olmuştu. Bununla kalmadı yönetim düzeyindeki skandallar. Yakın zamanda ciddi ciddi Birleşik Devletler'in bir parçası olmaksızın vazgeçme hakkını tartışmaya açan ve hâlâ çözülmemiş olan Teksas eyaleti sorunu da başka bir skandal olarak boy

verdi. Bunun daha büyük bir problem

olduğu şüphesizdi. Teksas eyaleti sınır güvenliği sorununu merkeze bırakmayacak derecede güvensizlik beyan ederken Birleşik Devletler'in oluşum felsefesini tartışmaya açtığına hiç kuşkusuz farkındaydı. Cumhuriyetçi eyaletlerin Biden yönetiminin uygulama ve yaptırımlarını tanımayarak merkezi yönetime karşı açıklamalar yayınlamaları bu faslın çok boyutlu sorunlara gebe bir süreci çağırma olduğunu düşündürdü. Son olarak bütçe konusunda ortaklaşamaması ve hükümetin kapanması olasılığı hakkındaki tartışmalar ABD'nin içerideki krizlerinin devamına işaret etti. Tüm bunlardan sonra eski "çılgin ya da deli" başkan Trump'ın ön seçimlerdeki zaferleri gelecekteki ABD imajı hakkında, söz konusu krizlerin nasıl yönetileceği hakkında bugünden bilgi vermektedir...

"Süper güç" olarak lanse edilen, herkese, her şeye yeteceğini, herkesi, her şeyi yönetebileceğini düşünen ABD emperyalizminin hem iç politikada hem de dünya jandarmalığıyla şekillenen dış politikasında süreklilik sağlamış bir kriz durumu yaşanmaktadır. Şu ana kadarki gelişim yaşananlara ciddi derecede müdahale edemeyen ve çözüm yolu bulamayan, hatta krizleri idare dahi edemeyen, krize yeni halkalar ekleyen bir tabloya işaret etmektedir. Irak ve Afganistan'a yönelik büyük

çaplı askeri müdahalelerden istediği sonuçları alamayan, altyapısı aşınan, sağlıksız bir ekonomiyle yüz yüze kalan ABD bir süredir "süper güç" olmanın ağırlığı altında ezilmektedir. ABD'nin dünyanın hemen her yerinde siyasi, ekonomik ve güvenlik düzenini yaratıp yönetme kabiliyeti sürekli aşınmaktadır.

Emperyalistler arası çelişki ve çatışmaların derinleştiği, derinleşen çelişki ve rekabetle birlikte yeni ittifak arayışlarının yoğunlaştığı ve yeni ittifakların yeni gerginliklere yol açtığı, meydan okumaların, dalaşların daha yüksek sesle ve açıktan yapıldığı iç içe geçmiş çelişkilerin yeni çelişkilere gebe olduğu dönemlerden geçmekteyiz. Bu gelişmeler doğallığında tek başına birçok pazara hâkim olan, istediği gibi bölgeleri, ülkeleri yöneten, darbeler ve uyduruk "devrimler" yaptıran ABD'nin işine gelmemektedir. Çin'in ve Rusya'nın Hindistan ve Brezilya başta olmak üzere bir dizi ülkeyle ekonomik ve askeri olarak güçlü ilişkiler geliştirmesi, daha önce ABD ve diğer emperyalist ülkelerin hâkimiyetinde olan alanlara girmeleri (Afrika, Orta Doğu gibi), buralarda güç oluşturup destek bulmaları ABD'nin hegemonyasını zayıflatmakta, etki gücünü kırmaktadır.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin geçtiğimiz günlerde yaptığı Federal Meclis konuşmasında şunları söylüyor: "Rusya'nın dahil olduğu ittifaklar var. Bu ittifaklara sürekli yeni üyeler katılıyor. Biz ortaklarımızla eşitlik ve adalet üzere temasa geçiyoruz... Rusya-Afrika Zirvesi büyük başarı oldu. Afrika'nın

sesi daha gür çıkıyor. Onların gerçek egemenlik çabalarını samimi şekilde destekliyoruz...Rusya'nın Arap ülkeleriyle hep iyi ilişkileri vardı. Arap ortaklarımızla yeni temas noktaları bulmalıyız. Güney Amerika'da da bunu yapacağız... Bu nedenle ABD'nin stratejik istikrara dair ifadeleri, ABD seçimlerinden önce sarf edilen boş laflar, kendi halklarına 'Dünyayı hâlâ biz yönetiyoruz' demek istiyorlar... Batı bizi bir silahlanma yarışına çekmek istiyor, 1980'lerde Sovyetlere karşı başarılı şekilde kullandıkları hileyi tekrarlamak istiyorlar." Putin emperyalistler arasında yaşanan rekabeti, kendilerinin nasıl konumlandıklarını ve ABD'nin içinde bulunduğu durumun ne olduğunu bu rekabetin bir tarafı olarak özetlemiş. ABD'nin yaşadığı sorunların önemli bir bölümünü (belki de şu an bir savaşta olmasından kaynaklı fazlasını) Rusya da yaşıyor. Kapitalist-emperyalistlerin doğası gereği sürekli rekabet halinde olmaları, aşırı üretimden ve tekellerin sermayenin yoğun birikiminden kaynaklı pazar arayışlarına girmeleri, sonlarının başlangıcını getirecek olan bir sürecin de işlemlerini sağlıyor.

DIŞ POLİTİKADA GÜÇ KAYBEDEN ABD İÇTE DE İSTİKRAR SAĞLAYAMIYOR

Irak ve Afganistan'da arkasında on binlerce ölü ve enkaza dönmüş ülkeler bırakan ABD yönetimi şimdi de İsrail'in sivilleri hedef alan saldırılarına "koşulsuz destek" veriyor. Ancak bu politikalar egemenliğini pekiştiren değil sürekli yeni ve güçlü çelişkiler yaratan bir duruma neden oluyor. Bu yönetme sorunu Washington yönetiminin Orta Doğu'da kan kaybetmesine ve bütünlüklü olarak bölgesel planlarını hayata geçirmede sürekli ve büyüyen dirençler oluşmasına neden oluyor.

Teksas meselesinin etkileri henüz atlatılmadı. Bunun yanında ABD Kongresi bütçe üzerinde bir türlü anlaşamadı ve bu

nedenle hükümetin kapanması olasılığı belirdi. Bu krizin daha fazla büyümemesi için yapılan müdahaleler sonucunda Kongre geçici bir çözüm olarak kısa dönemli bir bütçe üzerinde uzlaştı. Son beş yılda ABD benzer krizlerle karşılaştı. 2018'de Trump döneminde ve 2023 Eylül'ünde benzer krizler söz konusu oldu. Son olarak bulunan çözümün geçici bir çözüm olduğu, seçimler yaklaştıkça bu krizin daha fazla büyüyeceğine dair bir beklenti söz konusu. Amerikan kanunlarına göre Kongre, 1 Ekim'de başlayıp 30 Eylül'de sona eren mali yıl için kalıcı bütçeyi onaylayamazsa geçici bütçelerle aranın kapatılması gerekiyor. Geçici bütçe oluşturulmadığı durumda harcama yetkisini kaybeden federal kurumlar zorunlu olarak faaliyetlerini durduruyor.

Bu yönde ilerleyen bütçe problemi nedeniyle hükümetin kapanması olasılığına karşı oluşturulan geçici bütçe yakın zamanda Temsilciler Meclisinde ve Senatoda onaylandı. Böylece Gıda ve İlaç Dairesi, Tarım, Ticaret, Adalet, Enerji, Ulaştırma, Konut ve Kentsel Kalkınma gibi bakanlıkların 8 Mart'a ve Pentagon, İç Güvenlik, Çalışma, Dışişleri, Eğitim ve Sağlık bakanlıklarının da 22 Mart'a

kadar finansı sağlandı. Ne var ki bu problemin ortadan kalktığı anlamına gelmiyor. Bütçe konusunda iki parti henüz anlaşamadı. Geçici bütçenin de sonu gelecek ve o zamana kadar bu sorunun giderilmesi şart. Çünkü hükümetin görevlerini icra etmesi bu bütçe onayına bağlı. Aksi halde hükümet kapanır. Bu durumda federal çalışanlar işlerinden uzaklaştırılabilir, vergi iadesi ve diğer hükümet ödemeleri gecikebilir. Siyasi anlamda ciddi bir krize, güvensizliğe yol açacak hükümetin kapatılmasını engellemek için iki parti şimdilik geçici bütçede uzlaşa sağladı. Ancak başkanların yolsuzluk, devlete ait gizli bilgileri kaçırma vb. olaylara karışmış olması, dış politikada izlenen yöntemler ve rakiplerinin karşısında güç kaybetmesi bundan sonra ABD'yi zor bir sürecin beklediğine işaret etmektedir.

Bir yandan Trump'a dair yargılama yapılırken diğer yandan Biden'a yönelik iddialarla gerginlik tırmanmaktadır. Klikler arası gerginlik eski ve yeni başkan üzerinde ortaya çıkan skandallar, yargılamalar ve yargılama tehditleri ile kristalize olmaktadır. Bu gerginliğin önemli bir ayağının dış politika önceliklerindeki anlaşmazlık olduğu

görülmektedir. Trump, Çin'i düşman olarak önceleyen ve kuşatmayı içeren bir çizgiye odaklanırken Biden AB ile ittifakı sağlamlaştıran Rusya'yı kuşatmayı esas alan bir çizgi izlemektedir. Bu bağlamda hem Orta Doğu hem de Ukrayna savaşında "işler yolunda" gitmedikçe Trump liderliğindeki kliğin içeride muhalefeti sertleşmektedir.

ABD'nin İsrail'i koşulsuz desteklemesinin ardından 7 Ekim'den bugüne ABD'de kesintisiz olarak bu durumu protesto eden eylem ve etkinlikler yapılmakta. 26 Şubat günü ABD ordusuna mensup bir asker, Gazze'deki savaşı protesto amacıyla Washington'daki İsrail Büyükelçiliği önünde "Özgür Filistin" sloganıyla kendini ateşe verdi. Yaralı olarak hastaneye kaldırılan 25 yaşındaki Aaron Bushnell'in daha sonra hayatını kaybettiği duyuruldu. Hükümet kendini yakan askerin görüntülerine yasak koyup kaldırırsa da kamuoyu tarafından ciddi tepkiler yükselmeye başladı.

Diğer yandan ekonomik olarak da ABD zor günler yaşıyor. Açıklanan verilere göre 1 Ekim 2023'te başlayan ve 30 Eylül 2024'te sona erecek 2024 mali yılının üçüncü ayında federal hükümetin bütçe

açığı 129 milyar dolar olarak hesaplandı. Federal hükümet, bir önceki yılın aralık ayında 85 milyar dolarlık bütçe açığı vermişti. Böylece bütçe açığı Aralık 2023'te bir önceki senenin aynı ayına kıyasla yüzde 52 arttı.

Bu dönemde bütçe dengesine ilişkin piyasa beklentisi, 65,3 milyar dolarlık açık vermesi yönündeydi. Hükümetin gelirleri, geçen yıl aralıkta yüzde 6 azalışla 429 milyar dolara düşerken harcamaları ise yüzde 3 artışla 559 milyar dolara yükseldi. Peş peşe krizlere maruz kalan, gerginliğin eksik olmadığı ABD iç siyasetinin bundan sonra da zor günler yaşayacaktır.

Kapitalist-emperyalist sistemin krizi, paylaşım savaşları, çatışmalar, hegemonya kavgası, silahlanma yarışı. Ege-menlerin kendi aralarındaki kapışma şiddetlenirken sistemin tüm raporları dünyayı daha zorlu günlerin beklediğini işaret ediyor. Onların çelişkilerinin derinleştiği yerde, halkın gücünü örgütlemek, buna önderlik edecek bir güç yaratmak, sonlarını hızlandıracak adımlardan biri olacaktır.

Hindistan'da çiftçi isyanı

Hindistan'da şubat ortasında başlayan çiftçi protestoları kitlesel eylemliliklere dönüştü. Hindistan Komünist Partisi (Maoist)'in de destek verdiği protestolarda eylemciler ile polis arasında çatışmalar yaşandı.

TARIMA BAĞIMLI HİNDİSTAN

Geniş bir coğrafyaya sahip olan Hindistan'da tarım, üretim biçimlerinde ön sıralarda yer alıyor. Bu nedenle tarım, ekonomiyi büyük oranda etkiliyor. 2021'de bir yıl boyunca hükümetin tarıma ilişkin yasalarındaki değişiklikleri protesto etmeleriyle gündeme oturan çiftçiler, bu yasaların feshinin ardından, hükümete ilettikleri taleplerinin yerine getirilmediğini belirtti. Çiftçiler tekrar sokağa dökülerek taleplerinin yerine getirilmesi için traktörleriyle başkent Yeni Delhi'ye doğru yola çıktı.

Çiftçiler, Hindistan Başbakanı Na-

rendra Modi'yi, çiftçilerin ürettiği mahsullere mali destek konusunda çiftçiler ve hükümet yetkililerinden oluşan bir kurul oluşturacağına dair 2021'de verdiği sözü tutmamakla suçluyor. Yaklaşık 2 yılın ardından tekrar protestolarına başlayan çiftçiler, bütün mahsuller için asgari destek fiyatı belirlenmesi ve borçların silinmesi gibi taleplerinin hükümetçe yerine getirilmediğini savunuyor; tarım yasaları konusunda

ilerleme kaydedilmediğini belirtiyor.

ÇİFTÇİLERE BARİKAT

Faşist Hint polisi, son eylemlerden önce çiftçileri durdurabilmek için şehre giden bazı yolların dikenli tel örgü ve bariyerlerle kapatıldığını; Yeni Delhi ile Uttar Pradeş arasında kalan bölgede halkın "kamuya açık alanda toplanmasının" yasaklandığını açıkladı.

Polis, Uttar Pradeş'ten gelen traktör, otobüs, kamyon ve ticari araçların başkente girişinin de kısıtlandığını belirtti. Başkent yakınlarındaki Haryana eyaletinin Ambala kentinde protestoculara göz yaşartıcı gaz ve tazyikli suyla saldıran polis, Yeni Delhi'ye giriş yolunu barikatlarla kapattı, barikatları yıkmaya çalışan bazı çiftçileri de gözaltına aldı.

HKP (MAOİST) EYLEMLERE DESTEK VERDİ

Hindistan Komünist Partisi (Maoist), Punjab-Haryana Sambhu sınırında bulunan eylemcilere destek verdiğini açıkladı. Hindistan Komünist Partisi (Maoist) sendikaların patronlarla iş birliği yaptığını ve çiftçilere düşman gibi davrandığını belirtti. 2021'de düzenlenen eylemlerde de aktif olarak yer alan Hindistan Komünist Partisi (Maoist) bu eylemlerde de kitleleri ön saflarda yer almaya çağırırdı.

S tipi hapishaneye sürgün edilen tutsağa işkence

Samsun Kavak S Tipi Hapishanesi'ne sürgün edilen Ali Sinan Çağlar çıplak aramayı reddettiği için işkenceye uğradı.

Ali Sinan Çağlar sürgün edildiği hapishanede işkence ve kötü muameleye maruz kalması üzerine suç duyurusunda bulundu.

Çağlar, Kavak Cumhuriyet Başsavcılığına hitaben yazdığı suç duyurusu dilekçesinde hapishaneye girişte çıplak aranmayı kabul etmediği için işkenceye maruz kaldığını yazdı:

“Meclis’te yapılan düzenlemenin ar-

dından soyarak aramanın rutin bir uygulama olmaktan çıkarıldığını, zaten başka bir hapishaneden aramadan geçerek askere teslim edildiğimi, askerden teslim alınırken de üzerimin arandığını, X-Ray’den de geçeceğimi ve çıplak arama için makul ve geçerli bir sebep olmadığını açıkladım.

“Soyunarak aranmayı insan onuruna yakışır bir durum olmadığı için kabul etmeyeceğimi söyledim. Görevlilerden bir kişi ‘Burada biz Anayasa’yı da yasayı da tanımıyoruz, sen soyunuyor musun, soyunmuyor musun, onu söyle’ dedi. Başka bir görevli de ‘Bak biraz sonra seni nasıl soyuyoruz’ dedi.

“Akabinde odada bulunan 5-6 kişi tarafından tekme ve tokatlarla yere yatırıldım. O esnada şahıslardan birisi ‘Sağ bacağı sakat, sağ bacağına vurmayın’ diye diğerlerini uyardı. Durmaksızın tekme ve tokatlarla birkaç dakika dövüldüm, üzerimi çıkardılar. Ama üzerimden çıkarılan hiçbir eşya ayrıca X-Ray’den geçirilmedi. Bu durum, Mahkûm Kabul Bölümündeki kamera kayıtları incelendiğinde görülecektir.”

Çağlar, arama odasının girişini gösteren kamera kayıtlarının savcılıkça soruşturma dosyasına dahil edilmesini talep etti.

“Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahrmanca verdiler. Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim”
Mao Zedung

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Ahmet Muharrem Çiçek (Parti Üyesi): Elâzığ Karakoçan’da gerici bir ailenin çocuğu olarak doğan Ahmet Muharrem Çiçek, üniversite öğrenimine kadar bu gerici kültürün etkisi altındaydı. Liseyi bitirdikten sonra İstanbul Tıp Fakültesi’ne kaydını yaptırdı. Bu dönemden sonra öğrencilerin akademik-demokratik talepleri doğrultusundaki mücadelesinden, anti faşist, anti emperyalist mücadeleden etkilendi.

Yüksek öğrenim gençliğinin pratik faaliyetleri içinde giderek militanlaşan Ahmet Muharrem Çiçek, Marksizm-Leninizm-Maoizm’i bir silah gibi kullanarak yıllar yılı kendisini çevreleyen gericiliğin etkisini üzerinden hızla attı.

Ahmet Muharrem Çiçek, Proletarya Partisi saflarında gelişti ve yetkinleşti. Parti Üyesi ve Halk Ordusu İstanbul Bölgesi Gerilla Komutanı olan Ahmet Muharrem Çiçek, 19 Mart 1973 tarihinde İstanbul Şehremini’de polisle girdiği silahlı çatışmada ölümsüzleşti.

Ahmet Muharrem Çiçek son mermisine kadar düşmanla dişe diş çatışarak, mermisi bittikten sonra hiçbir değer düşmanın eline sağlam geçmemesi için silahını parçaladı. Bu tavır yoldaşlarına Parti değerlerinin korunması ve düşmana teslim edilmemesi konusunda önemli bir gelenek bıraktı.

Binali Yiğit (Parti Militanı): Doğum yeri olan Dersim Pülümür’de toprak ağası Ali Şan Ağa’nın topraklarından ailesiyle birlikte ka-

çarak Konya’ya yerleşti. Onun yiğitliği, fedakârlığı, zulme başkaldırışı, toprak ağasının zulmüne ve azgın sömürüsüne duyulan nefretle birleşti. Binali Yiğit, yoksul ailesinin maddi durumuna katkıda bulunmak için Almanya’ya gitti. Almanya’da örgütlü mücadelenin önemini kavrayarak militan bir örgütçü haline geldi. ATİF’in örgütlenmesine büyük çaba sarf etti. Binali Yiğit, ülkeye dönerken 12 Mart 1979’da Şereflikoçhisar yakınlarında geçirdiği trafik kazasında yaşamını yitirdi.

Mustafa Akdal (Parti Militanı): 19 Mart 1982’de Almanya’da geçirdiği bir trafik kazası sonucunda yaşamını yitirdi.

Niyazi Gündoğdu (Parti Üyesi): 1956 yılında Sivas’ın Hafik ilçesinde doğdu. Niyazi Gündoğdu İstanbul’da Proletarya Partisi saflarında mücadele yürüttü. Okmeydanı Kültür ve Dayanışma Derneği (Ok-Der) başkanlığı yaptı. 1977 yılında çeşitli derneklerin basılması sırasında Ok-Der’den Niyazi Gündoğdu da gözaltına alınarak tutuklandı. Hapishaneden çıkar çıkmaz askere alındı. Niyazi Gündoğdu, askerlik bitiminde memleketine tekrar döndü. Burada 16 Mart 1983 tarihinde tekrar gözaltına alındı ve bir gün sonra işkence katledildi.

Hıdır Yıldız (Parti Militanı): 1968 yılında Dersim’in Hozat ilçesine bağlı Amutka köyü Geşteş Mezrası’nda doğan Hıdır Yıldız yoksulluktan dolayı ilkokulu

bitirmeden ailesiyle birlikte hayvancılık yapmaya başladı. Daha 14 yaşındayken Halk Ordusu gerillalarıyla karşılaştı ve gerilla ile olan bağı derinleşmeye başladı. Yaşı küçük olduğu için gerillaya katılma talebi olumsuz yanıtlandı ve 17 yaşına bastığında Halk Ordusuna katıldı. 17 Mart 1985’te TC ordusuyla girilen çatışmada yaralı şekilde düşmanın eline geçti. O, yaralı haliyle hiçbir bilgi vermedi. Hiçbir sonuç alamayan düşman çareyi Hıdır Yıldız’ı kurşuna dizmekte buldu.

BAĞDERESİ ŞEHİTLERİ

Halk Ordusunun üç gerillası, 8 Mart 1999 tarihinde Tokat merkeze bağlı Bağderesi (Çöreğibüyük) köyünde TC ordusunun attığı genel pusunun yanı sıra köyün çeşitli evlerine attığı hücre pususu sonucu çıkan ve yarım saat süren çatışmada savaşıp ölümsüzleşti. Proletarya Partisi Üyesi ve Halk Ordusu birim komutanlarından **Ayfer Celep (Emine)**, Parti İleri Militanı ve Halk Ordusu savaşıcısı **Münire Sağdıç (Meral)**, Parti Militanı, Halk Ordusu savaşıcısı **Kemal Tutuş (Polat)** 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nü daha anlamlı kıldılar.

Ayfer Celep (Parti Üyesi): Türk ve Sünni kökenli köylü bir ailenin çocuğu olarak 1971 yılında Amasya Taşova’ya bağlı Tekke köyünde doğdu. Ayfer Celep, akraba çevresi sayesinde devrimci düşüncelerle lise yıllarında tanışmış, ‘90 yılında 19 Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesinde okurken Proletarya Partisi ile ilişki kurmuştu. 3 aylık tutsaklığın ardından ‘93 Haziranı’nda nice zamandır katılmak istediği Karadeniz’deki gerilla birliklerinde görev aldı. Ayfer Celep Partinin gelişiminin temel

yapıtaşlarından birisi oldu. Mevcut sistemin kadının ikincil cins konumu pekiştiren yapısına karşı Proletarya Partisinin kadınları mücadelenin her alanında öne çıkarma, aktifleştirme yönelimlerine güçlü bir yanıt oldu. Halk Ordusunun kadın komutanları arasında yerini alarak statükoculuğa karşı amansız darbeler indirdi.

Münire Sağdıç (Parti İleri Militanı): Münire Sağdıç yoksul bir ailenin çocuğu olarak 1973’te Erzincan Çayırılı’ya bağlı Yeşilbük köyünde doğdu. Devrimcilerin yoğun olarak yaşadığı İstanbul Ümraniye’de büyüdüğü için çocuk yaşlarda Proletarya Partisinin düşünceleriyle tanıştı. Komsomol saflarında örgütlenen Sağdıç ‘95 yılında gözaltına alınarak işkenceli sorgulardan geçirildi. İşkencehanelerde “ser verip sır vermeme” ilkesine bağlı kaldı. Yaklaşık 2 yıl kaldığı hapishaneden mücadele azmi, coşkusu, bilinci daha da yoğunlaşmış ve gelişmiş olarak çıktı. ‘98 yılında Partinin “Zirveleri hedefleyen zorlu yürüyüşe hazırlan” çağrısına yanıt olarak Karadeniz’deki gerilla birliklerine katıldı.

Kemal Tutuş (Parti Militanı): 1980 yılında Tokat Almus’a bağlı Gevrek köyünde doğdu. Proletarya Partisinin düşünceleriyle 1996’da Tokat Gaziosmanpaşa Lisesi’nde okurken tanıştı ve Partinin bölgedeki yerel örgütlülüğü içinde örgütlendi. 1997 yılında kısa bir süre gerilla birliklerinin kuryelik görevini yürüttü; deşifre olmasının ardından aynı yıl Halk Ordusunun bölgedeki gerilla birliklerine katıldı. Fiziksel ve siyasal olarak “çocuksu” olan Kemal Tutuş’un yerini, savaş gerçekliği içinde pişen ve olgunlaşan Kemal Tutuş aldı.

8 Mart'a Nasıl Gittik?

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne sayılı günler kala başladı telaşımız. Hangi politikayla kadın kitlelerine gitmeliyiz? Şiarımız ne olmalı? Materyallerimiz neler olmalı? Hangi alanlar da yoğun-laşmalıyız? Bir dizi soru ve faaliyet yoğunluğu içerisinde 8 Mart çalışmasının startını verdik. Dünyayı yeniden keşfetmediğimizi biliyoruz. Yıl içerisinde sayılı kadın mitingleri ve buluşmaları gerçekleştirdiğimiz için haliyle telaşlı ve bir o kadar da heyecanlıyız. Kadınların yüz yüze kaldığı baskı ve saldırılar azalmak yerine hep artıp duruyor. Kadınların tüm bunlara karşı koyuş daha fazla baskıyla, saldırıyla, engelle karşı karşıya kalıyor. Sadece kadınların değil toplumun tüm ezilen sınıfları üstündeki baskı daha da katmerleniyor. Bu nedenledir ki eşitlik ve özgürlük mücadelesinin bir halkası olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne sıkıca tutunuyoruz. Baskı ve sömürüyle boğulan, tacize, tecavüze, katliama uğrayan kadınlara elimizden geldiğince kurtuluşun yolunu göstermeye çalışıyoruz.

8 Mart Platformu'nun genel çalışmaları ile kendi özgün faaliyetlerimizi iç içe ördüğümüz, kimi aksaklıklara ve planladığımız çalışmaların örgütlenmesindeki eksikliklere rağmen genel olarak olumlu geçirdiğimiz bir 8 Mart'ı daha geride bıraktık. İşçi ve emekçi kadınlara yönelmeyi ve ulaşmayı önümüze koyduğumuz çalışmalar gücümüzü zorlayarak geniş bir alanda örülmeye çalışıldı.

Bildirilerimiz, kadınlar için hazırladığımız duvar gazeteleri kadın işçi ve emekçilere ulaşmamızın temel araçlarıydı. 25 Kasım çalışmalarından esinlenerek çıkardığımız duvar gazetesi elimizde daha işlevlendirmemiz gereken bir araç oldu. Kadınların erkek egemen sistem tarafından baskı ve zorbalıkla kuşatıldığı koşulların özgün çalışmalarla teşhir edilmesi, kadınlara bilinç taşımanın çeşitli yollarının bulunmaya çalışılması önemliydi.

Elbette ki bu genel çalışmalarla yetinmeyeceğimiz bir faaliyet planı oluşturmaya çalıştık. Kadınlara yaşam ve üretim

alanlarında ulaşmaya, bağ kurmaya yönelik çalışmamız evlerde, sokakta, atölyelerde, semt pazarlarında son ana kadar sürdü. Yüzlerce kadınla dilimizin döndüğünce nasıl kuşatıldığımızı ve özgürlüğümüzü nasıl elde edeceğimizi, mücadelemizi anlattık.

Büyük Kadın Buluşmasına baskı ve sömürüyle, zorbalıkla kuşatılmışlığa rağmen tepkinin ve katılımın yetersiz olmasının kadınların örgütsüzlüğünden kaynaklandığını biliyoruz. Biz de asıl olarak kadınların örgütlenme sorunlarına yoğunlaşmalıyız. Kadınların örgütlenmesini özgürleşmelerinin yolu olarak gösterecek gelişkin bir bilince ve kavrayışa sahip olmayı önümüze koymalıyız. Kadınların örgütlenme sorununu 25 Kasımlara ve 8 Martlara sıkıştırmadan, daraltmadan genel mücadelemizin içine yerleştirmeliyiz. Bütünden, kadınların devrimdeki rolünü kavramaya ve görmeye başlayarak sorumluluklarımızı ve andaki görevlerimizi yerine getirmeliyiz.

Bir YDK okuru

Tutsak Partizanlar'dan 8 Mart mesajı

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü için mesaj gönderen Tutsak Partizanlar "Selam olsun 8 Mart'ı yaratan ve yaşatanlara!" dedi.

Tüm hapishanelerden Tutsak Partizanlar adına gönderilen mesajın tamamı şu şekilde:

"Çok uzaklardan geliyoruz' biz. Ateşler yakıp tohumlar saçarak, yükselen yangınların içinden bir elimizde mızrak, bir elimizde kalkanla ana tanrıçalar diyarından geçip de geldik. Kırbaç sesleri, zincir şakırtıları arasında diri diri yakılıp dağlansa da bedenimiz, bilincimiz. Acılar otağ kursa da yaşamımızın her tarihsel sürecine ne tanrılara ne kral ve padişahlara boyun eğdik... Saraylar,

saltanatlar yıkıp da geldik. 'Toprak ve özgürlük de' dedik; 'iş, aş, ekmek' de... İhtilallerin sembolü olup 'devrim ve sosyalizm' diye haykırırken faşizme barikatlar da kurduk.

"8 saatlik iş günü' talebiyle başlayıp, kanımız, canımız pahasına yarattırken 8 Mart'ları "Cinsel, ulusal, sınıfsal sömürüye son" şiarıyla tarihsel belleğimizi de sınıf bilincimizi de koruduk.

"Sarsa da dört bir yanımızı acı, zulüm ve sömürü... Baş eğmedik ne gericiliğe ne erkek egemen burjuva-feodal faşist iktidarlara!

"Çaresiz olmadık, 'öğretilmiş çaresiz-

liğe' boyun eğmedik. Üstelik ne dün yaşamaktan, savaştan ve geleceği yaratmaktan vazgeçtik ne de bugün! Ne dün yaşadığımız acının, baskı ve zulmün tutsağı olduk ne de bugün!

"Bir kez daha acılarımızı, öfkemizi tarihsel ve sınıfsal bilincimizle ve özgür geleceğe olan inancımızla buluşturup isyana dururken; umudu ve inancı kuşanıp, 8 Mart'ın coşkusıyla ataerkil, faşist sömürü ve zor düzenine karşı alanlarda yaşamın, kavganın en orta yerindeyiz/yerinde olacağız. Ellerimizde yükselen, özgürlüğümüzün ve kurtuluşumuzun

bayrağı sloganlarımızın ve zılgıtlarımızın rüzgarıyla dalgalanırken 8 Mart'ın kızılığında;

'Saçlarımızı tutuşturarak gecenin evinde yangın çıkaracağız; çocuklarımızın başlarıyla kıracağız karanlık camlarını!.. Ve bizden sonra gelenler demir parmaklıklardan değil, asma bahçelerden seyredecek bahar sabahlarını, yaz akşamlarını...'

"Tüm kadınların 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyor 'Selam olsun 8 Mart'ı yaratan ve yaşatanlara!' diyoruz. Coşkuyla selamlıyoruz sizi!"

Kadınlar 8 Mart'ı Coşku ve Öfkeyle Karşıladı

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla binlerce kadın Kadıköy İskele Meydanı'nda buluştu.

Binlerce kadın erkek egemen sisteme karşı "isyan" diyerek Kadıköy sokaklarında yürüyüş gerçekleştirdi. Osmanağa Camii önünde buluşan Yeni Demokrat Kadın (YDK), Emekçi Kadınlar Birliği (EKA), Üniversiteli Feminist Kolektif sloganlarla yürüdü.

"Kurtuluş Erkek Egemen Düzen de Değil, Ellerimizde" pankartıyla alana yürüyen YDK kortejinde sık sık "8 Mart Kızıldır Kızıl Kalacak", "Yaşasın 8 Mart Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz", "Devrimci Tutsaklar Onurumuzdur" sloganları atıldı. Onlarca kadın kurumu da sloganlarla alana yürüyüş gerçekleştirdi.

Binlerce kadının akın ettiği Kadıköy İskele Meydanı'ndaki 8 Mart buluşma-

sında LGBTİ+ bayrakları polis tarafından yine hedef alındı. TJA'nın bayrakları da alana alınmadı, gelen tepkiler üzerine bayraklar alına alındı.

KARA, KAYACI VE AKSAKAL SELAMLANDI

Geçtiğimiz günlerde devrimci tutsaklarla dayanıştığı için tutsak edilen Partizan okuru Arzu Aksakal ve SKM üyeleri Tanya Kara ve Meliha Kayacı sahneden "Zindanlar Yıkılsın Tutsaklara Özgürlük" sloganıyla selamlandı.

KATLEDİLEN KADINLARIN FOTOĞRAFLARI TAŞINDI

Deprem bölgesinde iktidarın suçlarının sık sık hatırlatıldığı ve hesap sorma çağrısının yapıldığı buluşmada, depremde katledilen ve kaybedilen kadınların fotoğrafları ile katledilen kadınların

fotoğrafları taşındı. Buluşmada ayrıca transfobik cinayetle katledilen Hande Kader başta olmak üzere trans kadınların fotoğrafları da yer aldı.

"MÜCADELEMİZ VAR"

İstanbul 8 Mart Kadın Platformu bu yıl geçen yıllardan farklı bir şekilde basın metnini buluşmaya yayarak okudu. Metin aralarında kadınlar söz aldı.

Erkek şiddetine karşı kadınların sokakları terk etmediğinin altı çizilen açıklamada, kadınların esnek ve güvencesiz işlerde çalışmaya mahkûm edildiği vurgulandı. Devlet yurtlarında kalan üniversiteli kadınlar ve LGBTİ+ların parasız ve bilsel eğitim talepleri ile birlikte erkek şiddetine ve eşitsizliğe karşı da mücadele etmek zorunda kaldığı söylenen açıklamada, KYK yurdunda asansörün düşmesi sonucu katledilen Zeren Ertaş ve

tarikat-cemaat yurtlarındaki sistematik şiddet nedeniyle intihara sürüklenen Enes Kara anıldı. Açıklamanın devamında işgale karşı olmanın işkenceyle, cezayla, tutuklanmayla, susturulma baskısıyla karşılandığı söylendi. Deprem katliamının üzerinden geçen bir yıla rağmen barınma sorununun çözülmediği belirtilen açıklamada hâlâ deprem bölgesinde şiddete uğrayan kadınların yargı kurumlarına ve adalete erişiminin olmadığına dikkat çekildi. Meydanların kadınların direnişine tanıklık ettiğinin altı çizilen açıklamada, 1995 yılından beri kayıp çocuklarını aramak için Taksim'de Galatasaray Meydanı'nda oturan annelerin de evlatlarını arama mücadelesinin baskıya uğradığı kaydedildi.

Konuşmaların ardından kadınlar zılgıt ve erbaneler eşliğinde halaya durdu.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

[yenidemokrasi1](#)

[ydemokrasi11](#)

yenidemokrasigazetesi@gmail.com

[yenidemokrasi](#)

[yenidemokrasi34.net](#)

Özgür Gelecek İçin **Yeni Demokrasi Gazetesi** Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20